

ความห่างทางสังคมและภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของคนรุ่นใหม่
ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมในปัตตานี
Social Distance and Malay Identity's Ethnic Stereotype of the Younger
Generation in Social Diversity of Pattani

ธัญกรณ์ หิรัญญ์ไพสิฏกุล
Thanankorn Hiranpaisitkul

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Conflict and Peace Studies

Prince of Songkla University

2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ความห่างทางสังคมและภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของคนรุ่นใหม่
ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมในปัตตานี
Social Distance and Malay Identity's Ethnic Stereotype of the Younger
Generation in Social Diversity of Pattani

ธัญกรณ์ หิรัญญ์ไพสิฏกุล
Thanankorn Hiranpaisitkul

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Conflict and Peace Studies

Prince of Songkla University

2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความห่างทางสังคมและภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของ คนรุ่นใหม่ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมในปัตตานี
ผู้เขียน	นายธนัญกรณ์ หิรัญญ์ไพสิฐกุล
สาขาวิชา	ความขัดแย้งและสันติศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	คณะกรรมการสอบ
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี)ประธานกรรมการ (รองศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ อินทรประเสริฐ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมกรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี)
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะรอนิง સાແລມິง)กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะรอนิง સાແລມິง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความขัดแย้งและ
สันติศึกษา

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งแสง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภาพ จิตรภิรมย์ศรี)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะรอนิง સાແລມິງ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....
(นายธนัญกรณ์ หิรัญญูไพสิฐกุล)
นักศึกษา

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้ถูกใช้
ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายธนัญกรณ์ หิรัญญ์ไพสิฐกุล)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความห่างทางสังคมและภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของ คนรุ่นใหม่ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมในปัตตานี
ผู้เขียน	นายธัญญกรณ์ หิรัญญ์ไพสิฐกุล
สาขาวิชา	ความขัดแย้งและสันติศึกษา
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความแตกต่างความห่างทางสังคม จาก การขัดเกลาทางสังคมตามภูมิหลังบริบทของโรงเรียน และตามสถานทางเพศ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความห่างทางสังคม กับ ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู และอายุ ในคนรุ่นใหม่ จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรม ด้านจัดการศึกษา ด้านสิทธิมนุษยชน องค์การความมั่นคงแห่งชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปประยุกต์ใช้ เพื่อจัดการความขัดแย้งทางวัฒนธรรม อคติเชื้อชาติ ศาสนา งานวิจัยนี้ศึกษากับคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กับมหาวิทยาลัยฟาฏอนี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 320 ราย ใช้แบบสอบถาม มาตรฐานวัดความห่างทางสังคมของโอบาคัส เป็นเครื่องมือ มีค่าความน่าเชื่อถือที่ 0.927 กับ แบบประเมินค่า คุณลักษณะ ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู มีความน่าเชื่อถือที่ 0.820 วิเคราะห์ความแตกต่าง ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กับหาความสัมพันธ์ด้วย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลวิจัย พบว่า 1) ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ที่มีภูมิหลังจากโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามมากกว่าคนรุ่นใหม่จากโรงเรียนรัฐ 2) ความห่างทางสังคมเพศหญิงมากกว่าเพศชาย 3) ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูอยู่ในระดับแข็งแกร่ง มีความสัมพันธ์ต่ำในทิศทางเดียวกันกับความห่างทางสังคมที่ระดับเป็นกลาง 4) อายุมีความสัมพันธ์เล็กน้อยในทิศทางเดียวกันกับความห่าง ทางสังคมที่เป็นกลาง ข้อเสนอแนะ 1) ให้ความตระหนักต่อสตรีมุสลิมมากกว่า และในส่วนของ การขัดเกลา ทางสังคม ให้ความตระหนักต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม” ที่มีภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์ เชื้อชาติมลายูแข็งแกร่ง โดยทำความเข้าใจในรากฐานข้อบัญญัติที่ถูกกำหนดวินัยไว้ให้พึงปฏิบัติตามหลัก ศรัทธาขั้นพื้นฐานตามหลักศาสนาอิสลาม เพื่อร่วมกันแสวงหาทางออกในความแตกต่าง ในความขัดแย้งกัน ในเชิงสร้างสรรค์ 2) ใช้ช่องทางการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจในทางสร้างสรรค์ แก่คนภายในครอบครัวมลายู แก่ผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนา ซึ่งเป็นพลังสร้างสันติสุขแก่ชุมชน 3) สำหรับในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ที่ชนกลุ่มใหญ่เป็นสังคมชาติพันธุ์มลายูมุสลิม การนำหลักคิด “รัฐไทยเป็นเชื้อชาติเชิงเดี่ยว (Mono-Ethnic State)” นำมาซึ่งความขัดแย้งและใช้ความรุนแรงในพื้นที่ จึงควรปรับแนวคิดใหม่ เป็น “รัฐไทยเป็น หลากเชื้อชาติ” ร่วมใจสามัคคีเป็นประเทศไทย

คำสำคัญ: ความห่างทางสังคม, ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู, การขัดเกลาทางสังคม จากบริบทภูมิหลังโรงเรียน, คนรุ่นใหม่

Thesis Title	Social Distance and Malay Identity's Ethnic Stereotype of the Younger Generation in Social Diversity of Pattani
Author	Mr. Thanankorn Hiranpaisitkul
Major Program	Conflict and Peace Studies
Academic Year	2022

ABSTRACT

This study aimed to 1) investigate the difference of social distance from the perspective of socialization based on school contextual backgrounds and genders of the younger generation in Pattani, 2) examine the correlation among social distance, Malay identity's ethnic stereotypes, and the age of the younger generation. These are for the benefit to organizations dealing with education, human rights, social diversity, national security, and other related ones for them to be able to settle conflicts in the multicultural and racially diverse society. Samples were 320 younger generation students at Prince of Songkla University, Pattani Campus and Fatoni University during 2021 academic year. The research tools included a questionnaire employing the Bogardus Social Distance Scale to measure the social distance (α 0.972) and a stereotype assessment form of Malay identity's Ethnic stereotype (α 0.820). Data were analyzed using descriptive statistics of mean, standard deviation, and Pearson Correlation Coefficient.

Results showed that 1) there was "the mean of the social distance among the younger generation with the contextual backgrounds of a private Islamic school participants was significantly higher than the ones from a public school. 2) the mean of the social distance among the female participants was significantly higher than the males. 3) "Malay identity's ethnic stereotype was strong or solidity having a low correlation with the neutral social distance," and 4) the age and the neutral social distance of the participants were with little correlation." Thus, it is suggested that 1) awareness towards female Muslims should be heightened, while socialization should be promoted in private school where there is solidity ethnic stereotype by trying to understand the fundamental Islamic Paradigm in seeking for creative solutions among the conflicts, 2) creative and persuasive communication channels should be applied in communicating with Malay family members, community leaders, religious leader to promote peace in communities, and 3) more conflicts and violence in the three southernmost provinces are resulted from the implementation of "Thailand as a

Mono-Ethnic State” concept; thus, it should be replaced by the ideas of “Thailand as a Multi-Ethnic State” to promote unity in the nation.

Keywords: social distance, Malay Identity’s Ethnic Stereotype, socialization based on school contextual backgrounds, the younger generation

กิตติกรรมประกาศ

สำนึกในแผ่นดินเป็นการขอบคุณแรกที่ให้ที่อาศัยอยู่กินได้ปกติสุข จะเชื้อชาติวัฒนธรรม ใดต่างก็อาศัยแผ่นดินอยู่ร่วมกันทั้งในความทุกข์และความสุขปะปนกัน เชกเช่นเดียวกันในความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม กับความขัดแย้งและสันติในพื้นที่อาศัยร่วมกัน ผู้วิจัยใช้เวลา 3 ปี เข้าไปอาศัยอยู่ใน หมู่บ้านชุมชนมลายูมุสลิมแห่งหนึ่งย่านชานเมืองปัตตานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562-2564 ตั้งใจศึกษาเรียนรู้ วิถีชีวิต วัฒนธรรม อัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู เพื่อสร้างงานเขียนวิทยานิพนธ์นี้ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี แห่งสถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ท่านแนะนำข้าพเจ้าว่า “ให้ใจเย็น ค่อย ๆ เรียนรู้จักสังคม วัฒนธรรมและเชื้อชาติมลายู กับวัฒนธรรมที่หลากหลายในพื้นที่ก่อน ในทุกที่ ของปัตตานีมาอาศัยอยู่ได้ ถ้าไม่กระทำให้เป็นที่เคลือบแคลงใจแก่คนท้องถิ่น” นับแต่นั้นผู้วิจัยเริ่มต้น กับงานอดิเรก เลี้ยงนกกรงหัวจุก ทอดสะพานเชื่อมสู่กลุ่มชาวบ้านมลายูมุสลิมชาย ไปพร้อม ๆ กับเรียน ภาษามลายูกับกลุ่มนักเรียนมัธยมปลายจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แล้วขยายฐานลงสู่ครอบครัว และชุมชนมลายูเพื่อซึมซับเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมมลายู พร้อมด้วยชุมชนชาวจีน ชาวพุทธ ที่หลากหลาย วัฒนธรรมในพื้นที่ เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการจากการประชุมสัมมนาที่ต่าง ๆ ค้นคว้าจากตำรา งานวิจัย ด้านความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ นำมาต่อยอดการเรียนรู้จากประสบการณ์ จนตกตะกอนทาง แนวคิดจากสิ่งที่ได้สัมผัสเรียนรู้ทางตรงจากการอาศัยอยู่กับชุมชนมลายูที่ต่อเนื่อง โดยนำแนวคิดทาง จิตวิทยาที่มีพื้นฐานอยู่แล้วมาประกอบเข้ากับสาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา เขียนหัวข้อวิทยานิพนธ์ ที่ตนเองสนใจศึกษาครั้งนี้ และเห็นว่าต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาด้านอิสลามศึกษา ผู้ชำนาญด้านกฎหมาย อิสลาม อีก 1 ท่าน มาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในงานเขียนวิทยานิพนธ์นี้ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะรอนิง สาแลมิง จากคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จึงขอขอบคุณอย่างยิ่ง ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่านนี้ และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดุซมิ์ อินทรประเสริฐ อดีตผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เป็น ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ที่ได้สละเวลาอันทรงค่ามาให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุง แก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย กาญจนสุวรรณ อดีตผู้อำนวยการสถาบัน สันติศึกษา ที่สอนในชั้นเรียนและพานักศึกษาออกไปทัศนศึกษาที่ประเทศมาเลเซีย ได้รับประสบการณ์ มลายูในต่างแดน นอกตำราเรียน กับรองศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ ผู้อำนวยการสถาบัน สันติศึกษาปัจจุบัน ที่ใส่ใจดูแลในระเบียบวิธีวิจัยของนักศึกษา พร้อมด้วยเหล่าคณาจารย์ประจำสถาบัน สันติศึกษาที่ทำการสอนอีกหลายท่าน รวมทั้ง Dr. Norbert Ropers, Director of Peace Resource Collaborative สอนด้านการสร้างสันติวิธี คณาจารย์ทั้งหมดได้มอบองค์ความรู้ต่าง ๆ ในวิชาความขัดแย้ง และสันติศึกษา นอกจากนี้ ขอขอบคุณเกศฤดี บุญรัตน์ นักวิชาการศึกษาประจำหลักสูตรของสถาบัน สันติศึกษาที่ได้ทุ่มเททำงานหนัก เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักศึกษาของสถาบันฯ ขอขอบคุณทีมนักวิจัยโดยเฉพาะ ดร.นิวัติ สาหิม เป็นพี่เลี้ยงแนะนำวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วย โปรแกรม SPSS และขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายของสถาบันสันติศึกษาทุกท่าน ที่เปรียบได้ครอบครัว เดียวกันที่ติดทองหลังพระ สนับสนุนนักศึกษาอยู่เบื้องหลังทุก ๆ รุ่น

กิตติกรรมประกาศ (ต่อ)

ขอขอบคุณ คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงทางเนื้อหา ของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือวิจัย ด้านจิตวิทยา รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์ อาจารย์ประจำ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ด้านจิตปัญญา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เพชรนาจักร อาจารย์ประจำหลักสูตรสถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ และด้านรัฐศาสตร์อิสลามศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเผือก จากคณะ รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่สละเวลาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด แบบวัดความห่างทางสังคมการวิจัยนี้ ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี หลังปุเต๊ะ รองอธิการบดี ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และศิษย์เก่า พร้อมกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มาหะมะดารี แวนะ รองคณบดีฝ่ายพัฒนา ศักยภาพนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี คุณนัทธมน ราชเสน นักวิชาการอุดมศึกษา คณะรัฐศาสตร์ และคุณอารีพิน แวอุมา นายกสิโมสรณ์นักศึกษา คณะวิทยาการ อิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่อำนวยความสะดวกในการช่วยติดต่อกับ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามตามจำนวนโคต้า ในเวลาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่ขาดไม่ได้คือ ขอขอบคุณนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ร่วมมือ เป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่ ในการศึกษาคั้งนี้

ขอขอบคุณ ดร.อุไรวรรณ รัตนพันธ์ หนูคง อาจารย์ประจำสาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ช่วยพิสูจน์อักษรบทความวิจัยฉบับภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณ ชุมชนวัฒนธรรมที่หลากหลายเปิดโอกาสให้เข้าไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้และมีประสบการณ์ ในพื้นที่ ได้ค้นพบจากงานวิจัย ท้ายสุด ขอขอบคุณมิตรสหายทุก ๆ ท่าน ที่ได้ช่วยกันสนับสนุนทุนทรัพย์ การศึกษา พร้อมครอบครัวที่สนับสนุนอย่างสุดซึ้ง ไม่ว่าจะ พี่ ๆ น้อง ๆ และหลานๆ เป็นกำลังใจ คอยดูแล ช่วยเหลือให้ความรักความห่วงใยตลอดเวลา ทั้งบิดามารดาผู้ล่วงลับไปแล้วนั้น หนุนนำสร้างพลังใจขึ้นมาใหม่ จนเขียนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ และด้วยพลังอำนาจแห่งศรัทธาจาก “ที่ปรึกษามหัทศจรีย์ องค์สันติราช” ขอนำพาสันติภาพสู่บนแผ่นดินโลกด้วยเทอญ.

ธัญญกรณ์ หิรัญญูไพสิฐกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(8)
สารบัญ	(10)
รายการตาราง	(12)
รายการภาพประกอบ	(13)
บทที่ 1 บทนำ (Introduction)	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1.2.1 แนวคิดภายใต้สังคมนี้อีกหลายทางวัฒนธรรม และความขัดแย้ง ในชายแดนใต้	6
1.2.2 แนวคิดความขัดแย้งแนวตั้งและแนวราบทำให้เกิดความห่างทางสังคม	9
1.2.3 การขัดเกลาทางสังคมในโรงเรียนจังหวัดชายแดนใต้กับการทดลองใช้ ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา	11
1.2.4 ทฤษฎีความขัดแย้งทางด้านความรู้ความคิด	13
1.2.5 ทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคม	14
1.2.6 การวัดเจตคติ ความห่างทางสังคม ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์ เชื้อชาติมลายู	15
1.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
1.3 วัตถุประสงค์	24
1.4 สมมติฐาน	24
1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย	25
1.6 ขอบเขตของการวิจัย	25
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น	27
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	28
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	36
2.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง	36
2.2 แบบแผนการวิจัย	38
2.3 เครื่องมือในการวิจัย	38
2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการทางสถิติต่าง ๆ ที่ใช้	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ผลการวิจัย	43
3.1 ข้อมูลทั่วไปตอนที่ 1	43
3.2 ข้อมูลทั่วไปตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม	48
3.3 ข้อมูลทั่วไปตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนศ.เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคน ในชุมชน	50
3.4 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความห่างทางสังคม	52
3.5 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ข้อ1 ศึกษาความแตกต่างของความความห่าง ทางสังคม	54
3.6 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ข้อ2 ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพพจน์เหมารวม อัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู และอายุ กับ ความห่างทางสังคม	55
บทที่ 4 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	56
4.1 สรุปผลการวิจัย	56
4.2 อภิปรายผล	57
4.3 ข้อเสนอแนะ	64
4.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	64
4.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเครื่องมือวิจัย	74
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม จดหมายของความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	102
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ผลวิจัยด้วยโปรแกรม SPSS	111
ประวัติผู้วิจัย	118

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงจำนวนประชากรของคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษาจาก 3 คณะของมหาวิทยาลัย	36
2.2	แสดงสัดส่วนการสูบบุหรี่แบบโคตาของกลุ่มตัวอย่าง จาก 3 คณะ ของมหาวิทยาลัย	38
2.3	แสดงจำนวนการเก็บรวบรวมตัวอย่าง จากแบบสอบถาม 320 ราย	41
3.1	ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปตอนที่ 1 ของตัวอย่างคนรุ่นใหม่ (นักศึกษา) ในมหาวิทยาลัยในจังหวัดปัตตานี	43
3.2	ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปตอนที่ 1 ของตัวอย่างคนรุ่นใหม่ (นักศึกษา) ในมหาวิทยาลัยในจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู 7 คุณลักษณะ	45
3.3	ค่าเฉลี่ย และ SD ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู ตามคณะ, ภูมิภาค หลัง โรงเรียน, เพศ, อายุ, ศาสนา	47
3.4	ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความห่างทางสังคม ของคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษาในจังหวัดปัตตานี 320 ราย	48
3.5	ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน	50
3.6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม จำแนกตามคณะของมหาวิทยาลัย	52
3.7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม จำแนกตามภูมิภาค หลังโรงเรียน	52
3.8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคมจากสถานภาพเพศชาย เพศหญิง	52
3.9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม จำแนกตามอายุ	53
3.10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม จำแนกตามศาสนา	53
3.11	ผลวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความห่างทางสังคม จากการขัดเกลาทางสังคมของโรงเรียนมัธยมสายสามัญของรัฐบาลหรือเอกชน กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	54
3.12	ผลวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมจากสถานภาพเพศชาย เพศหญิง	54
3.13	ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายู กับ ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในจังหวัดปัตตานี	55
3.14	ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ กับความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในจังหวัดปัตตานี	55

รายการภาพประกอบ

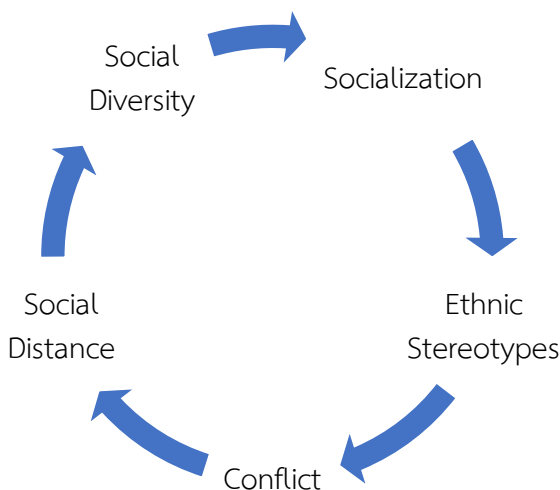
ภาพประกอบที่	หน้า
1.1 แสดงห่วงโซ่ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูกับความห่างทางสังคม	1
1.2 แสดงแนวคิดการเชื่อมโยงภาษาและวัฒนธรรม	13
1.3 แสดงการแปรผลระดับค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม	17
1.4 แสดงแผนผังกรอบแนวคิดการวิจัย	27
1.5 แสดง 5 ระดับใกล้ชิด-ห่างไกลของค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม	32
1.6 แสดง 4 ระดับความแข็งแกร่งภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู ของบุคคล	34
3.1 แสดงกราฟร้อยละของระดับความแข็งแกร่งภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์ เชื้อชาติมลายู	46
3.2 กราฟแสดงระดับความแข็งแกร่งของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู	48
3.3 กราฟแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคมในระดับ ใกล้ชิดน้อย	49
3.4 กราฟแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน	51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ในสังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม (Social Diversity) ย่อมมีการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) จนกลายเป็นคุณลักษณะเฉพาะที่ตายตัวของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติ (Identity's Ethnic Stereotype) ที่แตกต่างกันตามวัฒนธรรมและเชื้อชาตินั้น ๆ ที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง (Conflict) ทางวัฒนธรรมที่ต่างกัน นำไปสู่ความห่างทางสังคม (Social Distance) ด้วยการรับรู้ (Perceive) การรู้คิด (Cognitive) การรู้สึกรู้ใจ (Affective) อคติการแบ่งพวก (Prejudice and Discrimination) ของชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยในสังคม (อรรถชัย ชื่นมณูชัย, 2516, น. 15, 21, 27 31) ก่อให้เกิดเจตคติทั้งบวกและลบ (ความใกล้ชิด-ความห่างไกล) ภายใต้สังคมที่หลากหลายวัฒนธรรม (Social Diversity) ระหว่างกลุ่มชน โดยแสดงพฤติกรรมความห่างทางสังคม เพื่อหลบเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กัน แสดงความก้าวร้าวต่อผู้ต่อต้านกัน (ความขัดแย้ง) หรือไม่ก็ ยอมรับกัน (ความใกล้ชิดสนิทพองดอง) เป็นหวังใช้ความสัมพันธ์ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม

ภาพที่ 1.1 แสดงห่วงโซ่ภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติกับความห่างทางสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรม

ในสังคมโลกที่หลากหลายวัฒนธรรม ตัวอย่างความห่างจากพฤติกรรมความหวาดกลัวอิสลาม (Islamophobia) ที่เกิดจากภาพพจน์เหมารวม (Stereotyped) ต่อกลุ่มชนมุสลิม คือ ผู้ที่ใช้ความรุนแรง เป็นผู้ก่อการร้าย เป็นภัยอันตรายของสังคมตะวันตก ขณะที่โลกของอารยธรรมอิสลาม ก็สร้างภาพพจน์เหมารวมต่อโลกเสรีหรืออารยธรรมตะวันตกคือภัยคุกคามต่อการทำลายล้างศาสนาอิสลาม สร้างกระแสความขัดแย้งระหว่างกันและกัน นำไปสู่ความหวาดระแวง ความห่างทางสังคมของชาวคริสต์กับชาวมุสลิม และในสังคมตะวันออกที่ประเทศเมียนมาร์ และประเทศศรีลังกา เกิดความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติและศาสนา กลุ่มคนพุทธกับคนมุสลิม กระทั่งในสามจังหวัดชายแดนใต้ประเทศไทยที่มีความหลากหลาย

หลายทางวัฒนธรรมประกอบด้วย คนไทยเชื้อสายจีน คนไทยพุทธ คนไทยมุสลิม คนเชื้อชาติมลายูมุสลิม คนมลายูพุทธ ก็มีความขัดแย้งใช้ความรุนแรงจนถึงขั้นเสียชีวิต นำมาซึ่งภาพพจน์เหมารวม (Stereotyped) ต่อคนเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ ส่งผลให้เกิดความกลัว ความหวาดระแวงต่อกันและกัน เกิดการระวังตัว การสวนท่าทีในการกระทำต่อกัน ประกอบกับวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาที่แตกต่างกัน ขาดความเข้าใจกันและกัน นำมาซึ่งช่องว่างความห่างทางสังคมระหว่างกลุ่มมลายูมุสลิมกับกลุ่มคนไทยพุทธ ทั้งในระดับความขัดแย้งแนวตั้ง (Vertical Conflict) ระหว่างรัฐกับประชาชน และความขัดแย้งแนวราบ (Horizontal Conflict) ระหว่างประชาชนกับประชาชน เช่นความขัดแย้งระหว่างคนมลายูมุสลิมกับคนไทยพุทธและคนไทยเชื้อสายจีนในพื้นที่มีวัฒนธรรมต่างกัน

ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ชนกลุ่มใหญ่ของประชากรมากกว่าร้อยละ 70 เป็นกลุ่มชนมลายูมุสลิมที่มีความแข็งแกร่งในอัตลักษณ์มลายูถิ่นที่นับถือศาสนาอิสลาม มีภาษามลายูปาตานีอีกชื่อยาวีเป็นภาษาแม่ มีวัฒนธรรมมลายู (การแต่งกายแบบศาสนาบัญญัติ ผู้หญิงสวมฮิญาบปกปิดเรือนร่าง ผู้ชายนุ่งโสร่งปกปิดส่วนที่ต่ำกว่าสะดือ บริโภคอาหารฮาลาล) มีมัสยิดศูนย์กลางประกอบศาสนกิจที่หนาแน่นมากที่สุดในประเทศไทย ส่วนใหญ่มีความเชื่อดั้งเดิมตามบรรพชนที่ยึดสำนักคิกดกฏหมายอิสลามแบบชาฟีอี (คณะเก่า หรือสำนักคิกดจารีตนิยม) พร้อมกับ “เรื่องเล่า (narratives) ประวัติศาสตร์ของกลุ่มเชื้อชาติมลายูถิ่นปาตานี” เป็นวัฒนธรรมแกนกลางในพื้นที่ (cultural core) (เอกรินทร์ ต่วนศิริ, ดอน ปาทาน และอันวาร์ กอมะ, 2562, น. 31) มานาน นับแต่ พ.ศ. 1998 (ยุคสมัยลังกาสุกะล่มสลายไปแล้ว) ยาวนานสืบเนื่องกว่า 476 ปี ซึ่งแตกต่างไปจากกลุ่มไทยมุสลิมทั่วไปที่ไม่มีอัตลักษณ์เชื้อชาติเฉพาะถิ่น ไม่ใช่เป็นคนมลายูมุสลิม แต่นับถือศาสนาอิสลามเช่นกัน

จวบจนมาถึงยุคล่าอาณานิคมของประเทศตะวันตก ในปีพ.ศ. 2474 ยุคสมัยรัฐบาลสยามประกาศแบ่งแยกการปกครอง จากมณฑลเป็นจังหวัดต่าง ๆ โดยยกเลิกมณฑลปาตานี ได้บังคับสยามมาเป็นรัฐไทยเป็นคนไทยภายใต้อำนาจปกครองจากส่วนกลางที่กรุงเทพฯ นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน (ความขัดแย้งแนวตั้ง คือ กลุ่มคนเชื้อชาติมลายูปาตานีที่ยึดกฎหมายอิสลามแบบชาฟีอี) จนนำไปสู่การจัดตั้งกลุ่มกึ่งชาติขบวนการต่าง ๆ ของคนมลายู เพื่อเรียกร้องสิทธิการปกครองตนเองคืนกลับ ขณะที่รัฐแกนกลางที่กรุงเทพฯ ปฏิเสธ แล้วใช้อำนาจจากส่วนกลางกำหนดนโยบายบริหารแผ่นดินด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาการทางภูมิรัฐศาสตร์จากส่วนกลาง สร้างระบบคมนาคมในพื้นที่เข้ามาจัด ระบบการศึกษาแบบแกนกลางจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขัดเกลากองกำลังด้านภาษาไทยในการหลอมรวมความหลากหลายทางเชื้อชาติในแผ่นดินไทยให้กลายเป็นหนึ่งเดียวกันกับความเป็น “คนไทย” ตามแนวคิดรัฐไทยเป็นเชื้อชาติเชิงเดี่ยว (Mono-Ethnic State) แบบวิถีไทยพุทธรูปแบบไทยภาคกลาง ส่งผลเชิงจิตวิทยาสังคมต่อความรู้สึกของคนมลายูในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐไทยกับกลุ่มชนชั้นผู้นำทางความคิดและจิตวิญญาณของคนมลายูมุสลิม ทำให้เกิดช่องว่างความห่างทางสังคมของกลุ่มชนทั้งสองถ่างห่างกันออกไป เกิดความขัดแย้งที่นำไปสู่สถานการณ์ใช้ความรุนแรงในพื้นที่ เป็นความขัดแย้งแนวตั้ง (Vertical Conflict) ระหว่างรัฐกับประชาชนกลุ่มคนเชื้อชาติมลายู ดังที่ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี (2563, น. 169) วิจัย Peace Survey ในสามจังหวัดชายแดนใต้ ตลอดช่วงเวลามากกว่า 15 ปี กล่าวถึง “ความขัดแย้งทางอัตลักษณ์เชื้อชาติและศาสนาที่ถูกกดทับสะสมไว้นาน นำไปสู่การใช้ความรุนแรงในพื้นที่ การก่อความไม่สงบ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปรากฏการณ์

ทางสังคมชั้น” เกิดพฤติกรรมความห่างทางสังคม (Social Distance) ระหว่างคนมลายูมุสลิมกับคนไทยพุทธในพื้นที่ชายแดนใต้

ขณะที่บัณฑิตย ะมะฮุน, ศักดา ยูเต้, และ สมาน อิสมาแอล (2551, น. ช) วิจัยเรื่องมุสลิมกับการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย พบว่า ระบบการปกครองประเทศที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบ รัฐนิยมไทยในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นต้นแบบทำให้เกิดความรู้สึกหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจของมุสลิมที่มาจากนโยบายรัฐ รวมถึงการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนใต้สร้างความไม่ไว้วางใจในสังคม รู้สึกหวาดระแวงต่อกันระหว่างผู้คนที่ทั้งในสังคมมุสลิมด้วยกัน และคนต่างศาสนา ความขัดแย้งและความรุนแรงนี้ กระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้คนที่ทั้งในสังคม และศาสนา

และฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ (2559) กล่าวถึง “รากเหง้าโบราณการปกครองของกรุงศรีอยุธยาถึงกรุงสยามตอนต้นถูกกำหนดด้วย ระบบชนชั้นศักดินา ขุนนาง (ใช้การครอบครองที่นาที่ดิน แบ่งชนชั้น แบ่งบรรดาศักดิ์ขุนนาง) กับไพร่ คือ ชาวนา หรือทาสของแผ่นดิน ตามลำดับชนชั้นต่าง ๆ จัดระบบชนชั้น ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน กับประชาราษฎร์ คนต่างชาติต่างศาสนาที่มาพึ่งพระบรมสมภาร (Royal Dignity) ตลอดสืบ ๆ กันมา เป็นความห่างระหว่างกลุ่มคนที่มีสถานภาพสูงกว่าเหนืออีกกลุ่มซึ่งมีสถานภาพต่ำกว่าในสังคม เกิดความแตกต่างในสถานภาพสังคมที่แบ่งชนชั้นอย่างชัดเจนที่ไม่เท่าเทียมกัน ทำให้มีช่องว่างระหว่างชนชั้นทางสังคม เช่น การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างพระมหากษัตริย์กับประชาชนที่มีระยะห่างกันสูงมาก จะเท่าเทียมเสมอกันไม่ได้ เป็นการจัดแบ่งกลุ่มแบ่งพวก (Discrimination) มาแต่โบราณกาล ที่ฝังรากลึกลงในสังคมไทยส่งผลสืบเนื่องต่อมาในระบบการเมืองการปกครองของประเทศที่ฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง และปกครองอีกฝ่ายหนึ่ง จากบนลงล่างตามแบบราชการไทย

ขณะที่พิเชษฐ์ สายพันธ์ (2559) กล่าวว่า ชาติไทยใช้หลักคิด “รัฐไทยเป็นเชื้อชาติเชิงเดี่ยว (Mono-Ethnic State)” คือ เป็นเชื้อชาติไทย (Thai Race) เชื้อชาติเดียวกันเท่านั้น โดยเหมารวมเอาชนกลุ่มน้อยที่หลากหลายเชื้อชาติ หลายภาษา (บังคับใช้ภาษาไทยเป็นภาษาทางการ) มาเป็น “ชาติเดียวกันคือ ชาติไทย” ตามเพลงชาติไทยที่ว่า “ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย” เพื่อสร้างความเป็นชาติเดียวกันได้หลอมรวมเอาเชื้อชาติอื่น ๆ มากลายเป็นไทยเดียวกัน

ด้วยการจำกัดและขจัดเชื้อชาติชนกลุ่มน้อยออกไปแล้วหลอมรวมกันให้กลายเป็นรัฐเชื้อชาติไทยเดียวกันเท่านั้น (Mono-Ethnic State) คือประเทศไทยแทนการคงอยู่ในความหลากหลายทางเชื้อชาติต่าง ๆ ของชนกลุ่มน้อยในแผ่นดินไทย ที่ควรใช้เนื้อเพลงชาติใหม่ เป็น “ประเทศไทยรวมหลากเชื้อ หลายชาติพันธุ์” แทน “รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย” ดังนั้นหลักคิด “รัฐไทยเป็นเชื้อชาติเชิงเดี่ยว (Mono-Ethnic State)” คือ เป็นคนสัญชาติไทย (Thai Nation) เดียวกัน สร้างความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชนกลุ่มน้อยมลายูมุสลิมนับตั้งแต่หลังสงครามโลกสืบมาจนถึงปัจจุบันนี้ที่ยังแก้ไขไม่ได้ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

ผู้วิจัยเห็นว่า ทั้งสี่ท่านนี้สนับสนุนกันละกัน ในมูลเหตุความขัดแย้งแนวตั้ง (Vertical Conflict) คือความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชนกลุ่มน้อยของประเทศ งานวิจัยของศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี (2563) กับบัณฑิตย ะมะฮุน และคณะ (2551) ที่พบว่า ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติมลายูในสามจังหวัดชายแดนใต้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางภาษา เชื้อชาติและศาสนาที่ถูกกดทับสะสมไว้นาน นำมาซึ่งความขัดแย้งที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมความห่างทางสังคมชั้น และแนวคิดของฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ (2559) ที่ชี้ประเด็นระบอบการปกครองดั้งเดิมที่ถูกยึดครองไว้จากส่วนกลางด้วยระบอบ

ชนชั้น สร้างความห่างทางสังคมของกลุ่มชน ที่มีความแตกต่างจากกลุ่มคนไทยพุทธในส่วนกลาง ทั้ง การนำเสนอทางออกจากพิเชษฐ์ สายพันธ์ (2559) ที่แนะนำให้คงสภาพความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ของกลุ่มชนที่หลากหลายไว้ด้วยกัน โดยการผูกโยงรวมกันเป็นกลุ่มก้อนอันเดียวได้ (เหมือนการผูกกรรม รวงข้าวไว้ด้วยกัน) จะเป็นการช่วยให้ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติที่หลากหลายให้กลายเป็น เชื้อชาติไทยเชิงเดี่ยว (Mono-Thai Ethnic Stereotypes) จะสร้างปัญหาความขัดแย้งไม่ยอมรับของ ชนกลุ่มน้อยบางกลุ่ม ทั้งที่ความจริงแผ่นดินไทยมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ (เชื้อชาติ) มากถึง 62 กลุ่มชนที่ดำรงอยู่แต่ดั้งเดิมมาก่อนแล้ว (เอกรินทร์ ต่วนศิริ และคณะ, 2562) เป็นทรัพยากรที่ล้ำค่า ของแผ่นดิน จะช่วยลดความห่างทางสังคมลงไปได้หรือไม่อย่างไรนั้น คนรุ่นใหม่ที่ได้รับการปลูกฝัง ค่านิยมต่าง ๆ ผ่านขบวนการขัดเกลากายทางสังคมคือคำตอบสำหรับอนาคตของแผ่นดินไทย

นอกเหนือจากความขัดแย้งแนวตั้งแล้ว ความขัดแย้งกันในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (รวมจังหวัดสงขลา) ระหว่างกลุ่มคนมลายูมุสลิมกับกลุ่มคนไทยพุทธก็ปรากฏการณ์ให้เห็นเป็นระยะ ๆ กรณีการสวมฮิญาบที่ต้องปฏิบัติตามศาสนาอิสลามกำหนดให้สตรีมุสลิมต้องสวมฮิญาบคลุมศีรษะใน พื้นที่สาธารณะ (บางท่านยอมแลกด้วยชีวิต หน้าที่การงาน เพื่อรักษาการสวมฮิญาบของเธอไว้) ทำให้ เกิดความขัดแย้งที่ถกเถียงกันไม่เป็นที่สิ้นสุดมาตลอด ทั้งที่โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย และที่โรงเรียน อนุบาลปัตตานี ช่วงพฤษภาคม พ.ศ.2561 หรือแม้แต่เหตุการณ์รุนแรงถึงชีวิตจากการฆ่าพระสงฆ์และอิ หม่าน ช่วงมกราคม พ.ศ.2562 ที่จังหวัดนราธิวาส (เอกรินทร์ ต่วนศิริ และคณะ, 2562) หรือกระทั่ง การต่อต้านการสร้างมัสยิดสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ และเป็นศูนย์รวมใจชุมชนมุสลิมล้านนาในภาคเหนือที่ อ.แม่ชะจาน จังหวัดเชียงใหม่ ความไม่คุ้นเคย ไม่ไว้วางใจ ระหว่างคนในพื้นที่กับผู้มาใหม่คือคนมุสลิม สร้างความขัดแย้งแนวราบ (Horizontal Conflict) ระหว่างกลุ่มคนกับกลุ่มคน ประชาชนกับประชาชน ในสังคม (เอกรินทร์ ต่วนศิริ, และคณะ 2562) ทำให้ความห่างทางสังคมยิ่งถ่างออกไป

อีกประการหนึ่ง การทำความเข้าใจความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ กับ เหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ ตลอดระยะเวลากว่า 15 ปี ที่ผ่านไป กับความขัดแย้งทางเชื้อชาติและ ศาสนาเป็นสิ่งจำเป็น เพราะภาพพจน์เหมารวมเป็นสิ่งที่จะลบเลือนออกไปได้ยาก จะถูกถ่ายทอดจาก รุ่นสู่รุ่นทำให้เกิดความห่างทางสังคมระหว่างกลุ่มคนพุทธและคนมลายูมุสลิม ผ่านทางเรื่องเล่าประวัติศาสตร์ ที่ขัดแย้งกัน ยิ่งคงสภาพอยู่ในสังคม ด้วยปัจจัยจากการขัดเกลากายทางสังคม (Socialization) ระหว่าง กลุ่มคนจากภูมิหลังทาง ภาษา วัฒนธรรม ศาสนา และการศึกษาที่ต่างกัน การอบรมเลี้ยงดูขัดเกลาก จากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ระหว่าง โรงเรียน รัฐบาลที่จัดการเรียนวิชาสามัญออกเป็น 8 กลุ่มสาระ จากแกนกลาง เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีสังคมหลากหลาย ทางวัฒนธรรม ที่มีทั้งกลุ่มนักเรียนไทยพุทธ-ไทยเชื้อสายจีนเป็นชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ และส่วนมากเป็น นักเรียนมลายูมุสลิม โรงเรียนภาครัฐใช้ภาษาไทยเป็นหลักในการเรียน-การสอน (เป็นวัฒนธรรมเชิงเดี่ยว ทางภาษาไทย) สร้างเจตคติลบต่อชาวมลายูมุสลิม

ขณะที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก็จัดการเรียนวิชาสามัญควบคู่ไปกับสาระ วิชาศาสนาอิสลามเพิ่มเข้ามาอีก 8 กลุ่มสาระ เป็นนักเรียนเชื้อสายมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามล้วน ๆ (สังคมเชิงเดี่ยวมลายู) สอนศาสนาอิสลาม ระบบการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์มลายูแบบอิสลาม เน้น การขัดเกลากายทางศาสนาอิสลามและภาษามลายู มีขบวนการทางหลักศาสนาอิสลามคอยบ่มเพาะเยาวชน มลายูเป็นระยะเวลายาวนานนับแต่เป็นเด็กจนถึงวัยรุ่น และถูกแยกไว้สำหรับนักเรียนมลายูมุสลิมเท่านั้น

ภาษาที่ใช้ในโรงเรียนมีความหลากหลายกว่า โดยเฉพาะภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาแม่ จึงเป็นการเชื่อมโยงภาษาและวัฒนธรรมจากที่บ้านไปสู่ภาษาและวัฒนธรรมที่โรงเรียน จากภาษาฟัง-พูด ไปสู่ภาษาอ่าน-เขียน จากภาษาที่หนึ่ง (ภาษาแม่/ภาษามลายูถิ่น) ไปสู่ภาษาที่สองคือภาษาอาหรับใช้สำหรับศาสนาอิสลาม และภาษาที่สาม คือ ภาษาไทย (ภาษาราชการ) ที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันไปสู่ภาษาวิชาการต่างๆ จากสื่อเรื่องท้องถิ่นสู่เรื่องของสังคม และโลกภายนอกอย่างเป็นขั้นเป็นตอน แนวคิดการเชื่อมโยงดังกล่าว เป็นเสมือนการสร้างสะพานเชื่อมการเรียนรู้จากสังคมวัฒนธรรมที่บ้านของตนไปสู่สังคมภายนอกที่หลากหลายวัฒนธรรมได้ง่ายขึ้น (สุวิไล เปรมศรีรัตน์, 2561) สอดคล้องตามแนวทฤษฎีความขัดแย้งทางด้านความรู้ความคิดที่เกิดการปรับเปลี่ยนเจตคติให้สัมพันธ์กับพฤติกรรม จึงเห็นได้ว่า ขบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ของโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีความแตกต่างกัน การขัดเกลาทางสังคมจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เพิ่มเติมสาระวิชาศาสนาอิสลาม และภาษามลายู ภาษาอาหรับในระยะเวลายาวนานติดต่อกัน 12 ปี ย่อมส่งผลต่อเจตคติ (Attitude) ความห่างทางสังคมของนักเรียนเชื้อสายมลายูมุสลิม เป็นปัจจัยทางจากบริบทภูมิหลังโรงเรียน (School Demographics) ที่มีการขัดเกลาทางสังคมแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำประเด็นจากขบวนการขัดเกลาทางสังคมจากภูมิหลังของโรงเรียนที่ต่างกันมาศึกษาหาระดับความห่างทางสังคมในการศึกษาครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ภายใต้อสังคัมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมในปัตตานีเป็นหนึ่งในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่มีประวัติศาสตร์และเรื่องเล่า (Narrative) ทางเชื้อชาติและภาษามลายูที่ถูกกดทับไว้อย่างยาวนาน พร้อมกับคนมลายูมุสลิมเป็นชนกลุ่มใหญ่ที่มีอำนาจเหนือกว่า (Dominant Group) ทุกกลุ่มคนในพื้นที่แห่งนี้ ด้วยคุณลักษณะเฉพาะท้องถิ่นของอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่แข็งแกร่ง เป็นพื้นที่ที่มีความขัดแย้งทั้งแนวตั้งและแนวนอนในระดับความรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตระหว่างกลุ่มชนที่หลากหลายทางวัฒนธรรมทั้งภาษา ศาสนา การศึกษา แตกต่างกันไป ทั้งสันติภาพ และความขัดแย้งกันยาวนานตลอดจนปัจจุบันนี้ ความพยายามหลอมรวมสังคมเศรษฐกิจการเมือง เทคโนโลยี การสื่อสาร เข้าด้วยกันบนความผันผวนอย่างรวดเร็ว คลุมเครือไม่แน่นอน ที่กระทบต่อกลุ่มคนในสังคม โดยเฉพาะต่อคนรุ่นใหม่ที่เป็นอนาคตของสังคมที่มีความสามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์และปรับตัวได้อย่างรวดเร็วในโลกปัจจุบันจะส่งผลต่อความรู้ความคิด (Cognitive) ความรู้สึก (Affective) ในความห่างทางสังคมอย่างไร ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) จากภูมิหลังบริบทของโรงเรียน (Context Demographics in Schools) ในคนรุ่นใหม่เป็นอย่างไร การค้นหาระดับความห่างทางสังคม และระดับความแข็งแกร่งในอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของคนมลายูมุสลิมรุ่นใหม่ ยังไม่เป็นที่ปรากฏชัดเจน จำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูลด้วยทฤษฎีเจตคติทางจิตวิทยาสังคม เพื่อศึกษาวิจัยค้นหาระดับความห่างทางสังคม และระดับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู ของมลายูมุสลิมรุ่นใหม่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ที่ยังคงมีความขัดแย้งในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติศาสนา รวมทั้งการขัดเกลาทางสังคมจากโรงเรียนในจังหวัดชายแดนใต้ที่แตกต่างกัน สถานภาพทางเพศที่ต่างกัน และวุฒิภาวะทางอายุต่างกัน ส่งผลต่อความแตกต่างหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างไร เป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในปัตตานี จากกลุ่มนักศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาภายใต้สังคัมที่หลากหลายวัฒนธรรม และเป็นกลุ่มที่มีความสนใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม กับกลุ่มนักศึกษาคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

และนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ที่เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีภูมิหลังอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูสูง และมีภูมิหลังการขัดเกลาทางสังคมจากบริบทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รวมทั้งประเด็นของ ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู ในการวิจัยนี้ ด้วยคำถามว่า “การขัดเกลาทางสังคมจากบริบทภูมิหลังโรงเรียนรัฐบาล กับ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และสถานภาพทางเพศชายกับเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างไรในความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่” และ “ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูและวุฒิภาวะของอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ในทิศทางใด กับความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่”

1.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 แนวคิดภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม และความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้

ซูลีพร วิรุณหะ (2560, น. 49) กล่าวว่า คาบสมุทรมลายู (Malay Peninsula) เป็นแนวแผ่นดินแคบที่วางตัวในแนวเหนือ-ใต้ และมีมหาสมุทรกระหนาบอยู่ทั้งสองฟาก ตอนกลางนับแต่ตอนใต้ของคอคอดกระถึงจังหวัดปัตตานี และรัฐเคดะห์ในมาเลเซียปัจจุบัน เคยเป็นชุมชนโบราณบนเส้นทางการค้าข้ามคาบสมุทรซึ่งเชื่อมโยงของจีนและอินเดีย เป็นแหล่งการค้าอันยิ่งใหญ่ เป็นที่พบปะของผู้คนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ต่างอารยธรรม ทั้งในพื้นที่ของลิกอร์หรือนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี รัฐเคดะห์ มีทั้งวัฒนธรรมจีน-ลัทธิขงจื้อ พุทธมหายาน พราหมณ์-ฮินดู อิสลาม-อาหรับ เป็นตลาดการค้าอันยิ่งใหญ่ที่ใช้สร้อยประโยชน์ร่วมกันมา และไม่เคิล เจ. มอนเตซาโน และแพทริค โจรี (2560) กล่าวถึง คาบสมุทรมลายู คือแหล่งความหลากหลาย เป็นพหุลักษณะทางวัฒนธรรม เป็น “ดินแดนใต้ลม (The Lands Below the Winds)” โดยเฉพาะที่จังหวัดปัตตานี ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่เคยเรียกกันว่า “ลังกาสุกะ” (Langkasuka) หรือปัตตานี พบร่องรอยทางประวัติศาสตร์ของความหลากหลายวัฒนธรรมที่ปรากฏในกลุ่มชนท้องถิ่น ภาษา ศาสนา ที่ดำรงวิถีชีวิต มีขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อท้องถิ่นของตนเอง นับว่าเป็นสังคมที่อยู่อาศัยกันในความหลากหลายวัฒนธรรมของพื้นที่แห่งนี้ ได้สืบทอดต่อ ๆ จากรุ่นสู่รุ่น เป็นดินแดนที่เต็มไปด้วยพลวัตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดแห่งหนึ่ง ที่ซึ่ง “โลกมลายู” บรรจบกับโลกแห่งวัฒนธรรมไทย ศาสนาอิสลามบรรจบกับศาสนาพุทธเถรวาท

ในพื้นที่ในชายแดนภาคใต้ (กับบางส่วนตอนเหนือประเทศมาเลเซีย) ส่วนใหญ่เป็นเขตวัฒนธรรมของคนมลายูมุสลิม (ออสโตรนีเซีย ที่พูดภาษามลายูถิ่น นับถือศาสนาอิสลาม) กระจายอยู่ตามชุมชนต่าง ๆ ในขณะที่ประเทศไทยตามภูมิภาคอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมทั้งกลุ่มคนชาติพันธุ์ต่าง ๆ ดังที่อมรา พงศาพิชญ์ (2549, น.12-15) กล่าวถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นที่ ซึ่งมีชุดวัฒนธรรมชุดหนึ่ง (cultural complex) ที่แก่นกลาง (cultural core) เป็นคนไทยกลาง พูดภาษาไทยนับถือศาสนาพุทธ (ออสโตรนีเซีย) ปะปนไปกับ คนไทยในภูมิภาคต่าง ๆ และคนไทยเชื้อสายจีนที่มีขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมตามลัทธิขงจื้อ (ออสโตรนีเซีย) บูรณาการเป็นเขตวัฒนธรรม (cultural area) อาศัยอยู่ร่วมกันในอาณาบริเวณใกล้เคียงกันตามหัวเมืองใหญ่

จากการรวบรวมข้อมูลของ อาร์ฟีน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออมน ซุฮัยมีอี อิสมาแอล (2558, น. 174, 175) พบว่า ราว พ.ศ. 2000 รัฐอิสลามแห่งแรกในคาบสมุทรมลายู มีรัฐปัตตานี

ปกครองด้วยสุลต่าน หรือราชาปาตานีที่ครอบครองแผ่นดินแห่งนี้สืบทอดกันมา คือ ใน พ.ศ. 2034 – 2229 ราชวงศ์ศรีวังสา มี 5 สุลต่าน และ 6 ราชนี ในพ.ศ. 2231 – 2262 ราชวงศ์กลันตันและเคดะห์ มี 1 ราชา 3 ราชนี ในพ.ศ. 2262 – 2267 ราชาเป็นชาวปาตานี มี 2 ราชา (ปือแนบาแด กับลักษมานา ดายัง) ใน พ.ศ. 2267 – 2272 ราชาจากราชวงศ์กลันตันคืนสู่ปาตานี (ราชินีมีส ซายัม กับราชาหลวงยูนุส) ใน พ.ศ. 2312 – 2353 ราชาจากขุนนางปาตานี (สุลต่านมูฮัมหมัด เติงกับ กุลามีเต็น และดาโต๊ะบังกาลัน สยามแต่งตั้ง) ระหว่าง พ.ศ. 2353 – 2358 สยามแต่งตั้งชาวสยามเชื้อสายจีน จากจะนะ นายกงไส มาเป็นเจ้าเมืองปาตานี และ พ.ศ. 2359 สยามยกเลิกระบบการปกครองอาณาจักรมลายูปาตานีจากระบบสุลต่าน/ราชา ซึ่งเป็นผู้นำรัฐ (System Kesultanan & Kerajaan Melayu) มาจากการคัดสรรของคณะมนตรี และขุนนาง ตามระบบคณะกรรมการสรรหา หรือ ชูรอ (shuraw) เปลี่ยนไปเป็นแบบการแต่งตั้งที่มาจากกษัตริย์ส่วนกลางกรุงเทพ (centralization) พร้อมกับแบ่งแยก ปาตานีออกเป็น 7 หัวเมือง แต่ละเมืองมีเจ้าเมือง หรือพระยาเมือง ปกครองกันเองอย่างอิสระต่อกัน แต่อยู่ภายใต้การควบคุมของ พระยาสงขลา (rule) ซึ่งแต่งตั้งมาจากส่วนกลางที่กรุงเทพเช่นกัน โดยไม่ต้องขึ้นกับราชาหรือสุลต่านปาตานีอย่างแต่ก่อน

ทั้ง ชูลีพร วิรุณหะ (2560) ไมเคิล เจ. มอนเตซาโน และคณะ (2560) ที่กล่าวถึงความหลากหลายของชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมที่อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติบนคราบสมุทรมาเลย์และอมรา พงศาวชิษฐ์ (2549) อธิบายถึงชุดวัฒนธรรมแกนกลางที่มีการบูรณาการข้ามวัฒนธรรม แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า สิ่งที่ตามมาคือปัญหาความขัดแย้งทางวัฒนธรรม หรือทางอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ศาสนา การปกครอง ตามที่ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี (2563) กับอารีฟิน บินจิ และคณะ (2558) พูดถึงปัญหาอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และศาสนาที่ถูกกดทับทำให้เกิดการก่อความไม่สงบ การใช้ความรุนแรง การถูกยึดครองแผ่นดินเกิดย่อมกระทบต่อจิตใจความรู้สึกของผู้คนผู้อยู่อาศัยอยู่ดั้งเดิม สร้าง “ปมร้าว นายู – ซีแยง” หรือความหวาดระแวง ขาดความไว้วางใจต่อรัฐสยาม สร้างความห่างทางสังคม (Social Distance) ให้ถ่างออกไปจากอดีตครั้งเก่าก่อน เพราะในความรู้สึก การรับรู้ของคนมลายูว่าเป็นผู้ถูกกระทำ ตนถูกคุกคามจากระบบปกครองที่คนนอกศาสนาอิสลาม และถูกกลืนรอนสิทธิ-อำนาจ การจัดเก็บภาษี (การคลัง) ในปาตานีอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน เป็นปมของภาพพจน์เหมารวม (Stereotype) ที่กดทับฝังรากลึกประทับตราลงในจิตใจ (Psyche) กลายเป็นภาพพจน์เหมารวม (Stereotype) ของคนมลายูที่มีต่อชาวสยามสืบ ๆ มา แม้สยามสามารถประสบผลสำเร็จในการเปลี่ยนระบบชนชั้นปกครองของมลายูได้อย่างเบ็ดเสร็จราบคาบแล้วก็ตาม แต่จิตสำนึกในความเป็นเชื้อชาติมลายู อัตลักษณ์ภาษามลายู (ภาษาแม่พูดกันในครอบครัวและชุมชน) กับศาสนาอิสลามที่เป็นความเชื่อมิได้สูญสลายหายไปด้วย แต่กลับทวีความรู้สึก จิตสำนึกรักและห่วงหาพันภาษาแม่ พร้อม ๆ กับวัฒนธรรมมลายู และศาสนาอิสลาม ทำให้เกิดความห่างทางสังคมยิ่งถ่างออกไปในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

สำหรับเมืองชายแดน ปัตตานีแม้จะเป็นแหล่งรวมสามวัฒนธรรมหลัก ปัจจุบันยังคงหลงเหลือแต่วัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชนภายในพื้นที่แห่งนี้ เป็น “คนมลายูมุสลิม” (ออเมฮานาญ) ใช้ภาษามลายูถิ่น (ภาษาแม่) มีอักษรยาวีเป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น แบบวิถีอิสลามขนบธรรมเนียมมลายูถิ่นปาตานี เป็นส่วนใหญ่ หรือแก่นกลาง (cultural core) วัฒนธรรม (มีความรู้สึกรัก-ห่วงหาพัน) และมีกลุ่มคนมลายูวิถีพุทธ อีกทั้งกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนปะปนรวมกันเป็นเขตวัฒนธรรม (culture area) อาศัยอยู่ร่วมกันสามวัฒนธรรมในอาณาบริเวณใกล้เคียง ดังจะพบเห็นได้จากร่องรอยทางอารยธรรม

การอยู่กินอยู่อาศัยร่วมกันของสามวัฒนธรรมหลักมาแต่โบราณแล้ว โดยในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ปัจจุบันนี้ คือ ตำบลสะบารังเป็นชุมชนย่านเมืองใหม่ที่เป็นคนไทยพุทธหรือ (ออแซซีแยงตามภาษามลายู) คนไทยเชื้อสายจีนหรือ (ออแซจีนอตามภาษามลายู) ปะปนกัน กับคนมลายูมุสลิม หรือ (ออแซฮนญตามภาษามลายู) อาศัยอยู่ร่วมกัน เป็นสังคมสามวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) ในเขตพื้นที่เดียวกัน ย่านนี้เป็นแหล่งรวม สถานที่หน่วยงานราชการต่าง ๆ ศาลากลางจังหวัด ศาลหลักเมือง วัด โบสถ์คริสต์ โรงเรียนรัฐ โรงพยาบาลรัฐโรงแรมต่าง ๆ และตลาดชุมชน ที่อาศัย ร่วมกันของคนทั้งสามวัฒนธรรม เป็นชุมชนเกิดใหม่ (มีความหลากหลายของวัฒนธรรมอาศัยอยู่รวมกันได้ในบริเวณเดียวกัน) ที่ขยายออกมาจากย่านชุมชนดั้งเดิมของเมืองเก่าปัตตานี ภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จาก การจัดการทางการเมืองของ ราชการไทย แยกกลางที่กรุงเทพ พิเศษฐ แสงทอง กล่าวถึง ในช่วงการยกเลิกระบบมณฑล เป็นจังหวัด แต่งตั้งข้าหลวงจากกรุงเทพไปครองเมือง ประกอบด้วยชุมชนเก่า-ใหม่ 9 ชุมชน คือ ชุมชนสะบารัง ชุมชนยูโย ด่านภาษี ชุมชนป้อมดิงตันหยง ชุมชน ป้อมดิงกำบังกู (ป้อมดิงม่วง) ชุมชนป้อมดิงหะยีแม ชุมชนโรงอ่าง ชุมชนจือแรบาทู ชุมชนปะการอ และชุมชนโรงเหล้า (พิเศษฐ แสงทอง, 2561) เขตวัฒนธรรมไทยพุทธที่ปะปนกับวัฒนธรรมมลายู และจีน

ตำบลอาเนาะรู บริเวณหัวตลาดจะมีย่านคนไทยเชื้อสายจีนกระจุกตัวรวม กัน เป็นเขตวัฒนธรรมจีน (cultural area) ที่อยู่ร่วมกัน พบร่องรอยของสถาปัตยกรรมแบบจีน ร่องรอยทางความเชื่อที่เป็นศาสนสถานจีน เช่น ที่พักอาศัยเดิมของผู้สำเร็จราชการที่รับการแต่งตั้งจากแกลงกลาง เป็นคนไทยเชื้อสายจีน ศาลเจ้าต่าง ๆ โรงเรียนสอนภาษาจีนของสมาคมคนจีนที่หลากหลายภาษาจีน โดยมีสุสานคนจีนกระจายออกตามรอบนอกพื้นที่ต่าง ๆ ของอำเภอเมืองปัตตานีที่เป็นเขตวัฒนธรรมแบบจีน

อารีพิน บินจิ และคณะ (2558) สืบค้นว่า ตำบลจะบังติกอ ย่านชุมชนใหม่ มลายูมุสลิม หรือ (ออแซฮนญ) ในยุคสยามแต่งตั้งเจ้าเมือง ในหัวเมืองปัตตานี สุลต่าน สุไลมาน ซารี พุดตีน ซาห์ โอรสสุลต่านมูฮัมมัด ได้ขึ้นเป็นเจ้าเมือง ในปี พ.ศ.2438 ท่านได้ก่อสร้างมัสยิดประจำเมือง คือ มัสยิดราชาจะบังติกอ แล้วย้ายตำแหน่งจากเดิมไปทางทิศตะวันออกบริเวณใกล้เคียงกับมัสยิด และสั่งให้ขุดคลอง “สุโหลงบารู” ทำให้แม่น้ำไหลผ่านเมืองปัตตานี สามารถเก็บภาษีจากเรือได้ เกิดเป็นชุมชนจะบังติกอ มีคนมลายูมุสลิมอาศัยอยู่เป็นแก่นกลางวัฒนธรรม (culture core) เกิดใหม่ในยุคนั้นของหัวเมืองปัตตานี มี “วังจะบังติกอ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำปัตตานีตรงสามแยกตำบลจะบังติกอ ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ตัววังหันหน้าไปทางทิศตะวันออก บนเนื้อที่ 7 ไร่ วังนี้สร้างโดยสถาปนิกชาวจีน ตัววังล้อมรอบด้วยกำแพงทึบก่ออิฐถือปูน รูปทรงของวังเป็นบ้านชั้นเดียวขนาดใหญ่ หลังคาทรงปั้นหย่าหรือแบบลิมา ตัวอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยกพื้นสูง 1 เมตร สร้างด้วยไม้ ภายในอาคารมีห้องโถงขนาดใหญ่ ใช้เป็นที่ทำงานของเจ้าเมือง ส่วนด้านหลังของห้องโถงจะเป็นที่อยู่อาศัยของภรรยาและบริวาร วังจะบังติกอได้ใช้เป็นศูนย์กลางการปกครองในท้องถิ่นและเป็นที่อยู่อาศัยของเจ้าเมืองปัตตานีสืบต่อกันมาจนกระทั่งถึงสมัยตนกูอับลุกอร์เคร์ เจ้าเมืองคนสุดท้าย เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้จัดการปฏิรูปการปกครองทั่วประเทศ จึงได้ยุบเมืองต่างๆ ทั้ง 7 เมือง ต่อมาวังซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางการปกครองก็เปลี่ยนสภาพไปกลายเป็นที่อยู่อาศัยของย่านชุมชนใหม่มลายูที่สืบต่อมาถึงปัจจุบัน” (มขมาน มนตรี, 2563) เป็นเขตวัฒนธรรมแบบมลายูมุสลิม

สามวัฒนธรรม ไทย-จีน-มลายู ต่างก็มีอัตลักษณ์เฉพาะ เป็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ต่างกันในความเชื่อ ค่านิยม วิถีชีวิต การปฏิบัติ แต่ไม่แตกแยกกัน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติตลอดมา แต่ในบางโอกาสก็มีการกระทบกระทั่งกันที่เป็นความอ่อนไหวทางอัตลักษณ์เชื้อชาติ ศาสนา จิตสำนึกกรีกหวงแหงในความเป็นวัฒนธรรมของแต่ละฝ่ายเป็นความขัดแย้งกัน ทั้งความเชื่อ ศาสนา เจตคติ ความรู้สึกสำนึกทางเชื้อชาติ จากการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน นำไปสู่การขาดความไว้วางใจต่อกัน สร้างความห่างทางสังคม (social distance) ให้ถ่างออกห่างไกลกัน ก่อเกิดสภาวะ ความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจ ไม่สงบสุขราบรื่น สร้างความเป็นอื่น นับเป็นความขัดแย้งในชายแดนภาคใต้ที่มีมานานนับศตวรรษ เหตุที่เกิดปะทุรุนแรงนานกว่า 15 ปี ในความรู้สึกถูกคุกคามทางภาษาและวัฒนธรรมของคนมลายูแล้วถูกนำไปใช้ทางการเมือง กลายเป็นการต่อสู้กันของแต่ละฝ่าย ต่างฝ่ายต่างก็สำนึกกรีกหวงแหงในความเป็นอัตลักษณ์ของตนผ่านการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) การอบรมบ่มเพาะเลี้ยงดูของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน การรับฟัง ทำความเข้าใจ หรือรับรู้ความรู้สึกซึ่งกันและกันก็เบาบางลงไป แต่กลับนำเอากฎระเบียบ และธรรมเนียมของตน มาอ้างสิทธิ์ต่อกัน จนกลายเป็นความขัดแย้งกันบ้างเป็นระยะ ๆ ปรากฏให้เห็นกัน

1.2.2 แนวคิดความขัดแย้งแนวดิ่งและแนวราบทำให้เกิดความห่างทางสังคม

ความขัดแย้งแนวดิ่ง: หากย้อนรอยอดีตก็มีความเกี่ยวข้องกับ การตราพระราช บัญญัติ การศึกษาภาคบังคับที่ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2464 ทั่วราชอาณาจักรไทย ให้นักเรียนใช้แบบเรียนภาษาไทย จากรัฐส่วนกลาง (กรุงเทพฯ) ส่งผลให้ชนกลุ่มน้อยของประเทศ เช่น คนมลายูที่ชายแดนภาคใต้ ซึ่งอนุรักษ์ ประวัติความเป็นเชื้อชาติมลายู และศาสนาอิสลาม มีอัตลักษณ์ทางภาษามลายู ระบบการศึกษาทางศาสนาที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นมาแต่เดิมมาก่อน เป็นวัฒนธรรมแตกต่างไปจากแกนกลาง (รัฐไทย) สร้างความรู้สึก (affective component) ถูกกีดกันจากภาษาแม่ อัตลักษณ์ดั้งเดิมของมลายูที่นิยมตนเองจากกฎเกณฑ์ศาสนาอิสลาม เป็นฉนวนจุดประกายของการสร้างภาพพจน์ (Stereotype) มี “เจตคติเชิงลบ” ต่อรัฐไทยที่ประสงค์จะรวบรวมชนทุกชาติทุกภาษาในราชอาณาจักรสยามให้เปลี่ยนไปเป็นหนึ่งเดียวกันกับความเป็นไทย ทั้งกลุ่มชนมลายูที่ชายแดนภาคใต้ รัฐบาลไทยยอมรับคนมุสลิมในประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของคนไทยในฐานะ “คนไทยมุสลิม” (ตามนิยามของรัฐ) เป็นคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม ตามบริบทนี้คือการลดบทบาทแห่ง “การเป็นตัวตนของภาษาแม่” อัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูออกไปแล้วแทนที่ด้วยภาษาไทย ให้เข้าไปแทนที่ความเป็นอัตลักษณ์มลายูมุสลิมเดิม ใน 2 ปีต่อมา (พ.ศ. 2466) รัฐบาลไทยสั่งปิดโรงเรียนปอเนาะซึ่งเป็นสถานที่ในการขัดเกลา (Socialization) วัฒนธรรมมลายูมา และสอนศาสนาอิสลามแต่ดั้งเดิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างภาพพจน์ (Stereotype) ทางเจตคติที่ไม่พึงพอใจแก่บรรดาผู้นำศาสนานำไปสู่การชุมนุมประท้วงและเกิดจลาจลอย่างรุนแรงขึ้นทั่วพื้นที่แห่งนี้ เพราะนโยบายหลอมรวมความเป็น “ชาติไทย” (จากแกนกลางกรุงเทพฯ) ยังคงดำเนินต่อไป และในปี พ.ศ. 2482 ได้ออกระเบียบวัฒนธรรมการสวมใส่เครื่องแต่งกายประเพณีนิยมแบบไทย (ซึ่งไม่เป็นตามหลักกฎหมายศาสนาอิสลาม-ปัญหาเช่นนี้ยังคงเกิดขึ้นในโรงเรียนรัฐในกลุ่มชนที่นับถือศาสนาอิสลาม) หากฝ่าฝืนระเบียบจะถูกปรับโทษทัณฑ์ ต่อมาในปี พ.ศ.2487 การใช้ภาษามลายูและวัตรปฏิบัติทางศาสนาอิสลาม (Socialization) ถูกกำหนดเป็นเรื่องผิดกฎหมาย (วันกาเดร์ เจ๊ะมาน. 2558, น. 630,631) ดังนั้นการใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินจากส่วนกลางด้วยนโยบาย

“รัฐนิยมไทย” ที่แกนกลางวัฒนธรรมเป็นแบบไทยพุทธ (Socialization ของออสซี่แยงตามมุมมองจากชาวมลายู) ด้วยการกำหนดนโยบายเพื่อผสมกลมกลืนความเป็น “ชาติไทยนิยม” (ออสซี่แยงคนไทยนับถือศาสนาพุทธ-ตามมุมมองของชาวมลายู) ถูกจุดประกาย “เจตคติเชิงลบ” เกิดภาพพจน์เหมารวม (Stereotype) ในความหวาดระแวง ขาดความไว้วางใจสังคมในนโยบายรัฐส่วนกลางที่ฝังรากลึกต่อมลายูมุสลิม ความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจสังคมนี้ นำมาซึ่งความขัดแย้งแนวดิ่งระหว่างรัฐกับประชาชนมลายู เกิดความไม่เข้าใจกัน ทำให้มีความห่างทางสังคม (Social Distance) ระหว่างรัฐส่วนกลางสร้างภาพพจน์เหมารวม (Stereotype) ต่อชาวมลายูเป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐ ขณะเดียวกันชนชาติมลายูในชายแดนใต้ก็สร้างภาพพจน์เหมารวมต่อรัฐไทยแกนกลาง ประสงค์กลืนความเป็นเชื้อชาติมลายูในท้องถิ่นมลายู นำไปสู่การใช้ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้บ่อยครั้งในเวลายาวนานสืบมาจนปัจจุบันเป็นปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ จนส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคม รวมทั้งในระบบจัดการศึกษา (Socialization) ของคนท้องถิ่นมลายู ขณะที่การจัดการศึกษาของรัฐจากแกนกลาง (Socialization) เป็นปรกาด้านหน้าที่ถูกโจมตีจากปัญหาความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ ด้วยเหตุที่การศึกษาหรือการขัดเกลากายทางสังคม (Socialization) เป็นกลไกสำคัญของรัฐที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุดสถาบันหนึ่ง หลายฝ่ายพยายามกำหนดนโยบายทางการศึกษาชายแดนภาคใต้ เพื่อจัดการศึกษาหรือการขัดเกลากายทางสังคม (Socialization) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องคำนึงถึง สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม และเชื้อชาติที่แตกต่างจากสังคมแกนกลางที่กรุงเทพฯ ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจเชิงจิตวิทยาสังคมเพื่อจัดการบริหารท้องถิ่นของราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะการจัดการความขัดแย้งในแนวทางจิตวิทยาสังคมที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้

ความขัดแย้งแนวราบ ระหว่างประชาชนกับประชาชน: ดังกรณีเมื่อปี พ.ศ. 2561 “อียูบาที่โรงเรียนอนุบาลปัตตานี” (ความขัดแย้งกับหลักการศาสนาอิสลามเรื่องการแต่งกายที่เป็นปัญหาระดับโลก) โรงเรียนอนุบาลปัตตานีเป็นโรงเรียนของรัฐ (คนไทยพุทธ) ที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่น ใคร ๆ ต่างนิยมให้ลูกหลานเข้าเรียนที่นี่ โรงเรียนมีกฎระเบียบการแต่งชุดนักเรียนในโรงเรียน ตามระเบียบการแต่งกายเครื่องแบบนักเรียน (ยังไม่ครอบคลุมถึงการแต่งกายตามหลักศาสนาอิสลามในโรงเรียน) ผู้ปกครองเด็กหญิงมุสลิมจำนวนหนึ่ง พิจารณาขัดเกลากายแบบอิสลามให้ลูกสาวสวมใส่ชุดมลายู มีอียูบา (ผ้าคลุมศีรษะ: การขัดเกลากายทางสังคมของศาสนาอิสลาม) ไปโรงเรียนอนุบาลปัตตานี ซึ่งเป็นโรงเรียนในเขตพุทธาวาส หรือเขตของวัด เป็นเขตกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล (ศาสนาพุทธ) ซึ่งชาวพุทธรู้สึกเป็นชนกลุ่มน้อย (micro minority) ของปัตตานี ครอบคลุมถึง “พื้นที่ทางวัฒนธรรมประเพณีของชาวพุทธที่กำลังหดแคบลงจนเหลืออยู่น้อยนิดถูกคุกคามจากวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ (มลายูมุสลิม) ในพื้นที่แห่งนี้ เป็นอารมณ์ความรู้สึกของคนไทยพุทธที่ต้องการหวงแหนพื้นที่ทางวัฒนธรรมแบบไทยพุทธแห่งสุดท้าย คือ พื้นที่ในเขตพุทธาวาสเอาไว้” (พัทธ์ธีรา นาคอุไรรัตน์, 2561) หรือแม้แต่โรงเรียนที่อยู่นอกเขตพื้นที่เขตพุทธาวาส แต่ไหนแต่ไรไม่เคยปรากฏว่า “นักเรียนหญิงสวมอียูบา หรือนักเรียนชายนุ่งกางเกงขายาว” ในโรงเรียนของรัฐซึ่งมีกฎระเบียบการแต่งกายเครื่องแบบนักเรียนตามกฎกระทรวงศึกษาธิการบังคับ (โชคชัย วงษ์ธานี, 2561) “การเรียกร้องสิทธิการแต่งกายตามหลักศาสนาของผู้ปกครองนักเรียนมลายูมุสลิม” ถูกมองเป็นภัยคุกคามของชาวพุทธในพื้นที่เขตพุทธาวาสขึ้นมาทันที ดังนั้นการพิทักษ์สิทธิ (protection of rights) กฎระเบียบของโรงเรียนเป็นความรู้สึกหวงแหนว่า “จะถูกสูญเสียวัฒนธรรมการแต่งกายที่เคยเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนไป” เป็นการพิทักษ์สิทธิแห่งตนไว้ ก่อให้

เกิดสภาวะการณ์ที่อ่อนไหวในความสัมพันธ์ ความไว้วางใจสังคมถ่างออกไปเป็นปัญหาความขัดแย้งเชิงจิตวิทยาสังคม เกี่ยวกับเจตคติในสังคมก่อให้เกิดความห่างทางสังคม ระหว่างศาสนิกชน ทั้งคนไทยพุทธและคนมลายูมุสลิมที่ต้องทนทุกข์กับความขัดแย้งด้วยกันทั้งสองฝ่าย เป็นความขัดแย้งทางเจตคติ (Attitude) ในสังคมที่ควรทำความเข้าใจ นำแนวทางจิตวิทยาสังคม (Social psychology) เกี่ยวกับระดับ Stereotype and Social Distance มาศึกษาความขัดแย้งของสังคม และใช้เป็นเครื่องมือทำความเข้าใจปัญหาในการปฏิสัมพันธ์กัน ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อจัดการกับความขัดแย้งในสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงนำเรื่องความขัดแย้งในแนวตั้งและแนวนอนในพื้นที่แห่งนี้มาเป็นองค์ประกอบการสร้างเครื่องมือวัด ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู กับ ความห่างทางสังคม ในงานวิจัยนี้

1.2.3 การขัดเกลาทางสังคมในโรงเรียนจังหวัดชายแดนใต้ กับการทดลองใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา

การจัดระบบการศึกษา ขบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Process) แบบมลายูถิ่น กับ ระบบการศึกษาจากรัฐส่วนกลาง ภาครัฐจัดระบบการศึกษาจากแกนกลางกรุงเทพฯ ให้ความสำคัญต่อเยาวชนคนรุ่นใหม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มากขึ้น โดยตลอดช่วงสามทศวรรษ (พ.ศ. 2530 – 2560) ที่ผ่านไป ได้ใช้กลไกใหม่ ๆ พัฒนาระบบการศึกษาในพื้นที่ มีการปรับเปลี่ยนนโยบาย ใช้ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมอนาคตของเยาวชนคนรุ่นใหม่มลายูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปฏิรูประบบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมตามบริบทของชุมชน วัฒนธรรม ศาสนาที่สืบทอดมาแต่อดีต รัฐใช้นโยบายมุ่งหมายให้คนรุ่นใหม่มลายู ซึ่งใช้ภาษาแม่ (มลายู) ที่สื่อสารกันในชีวิตประจำวันภายในครอบครัว และสังคม ให้เรียนตามระบบศึกษาไทยจากแกนกลางและต้องใช้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาทางการ นอกเหนือจากภาษาแม่ที่สื่อสารกันในสังคมมลายู กระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ การศึกษาเยาวชนมลายูมุสลิมที่ต้องเรียนรู้ทั้ง ระบบการศึกษาจากรัฐแกนกลาง ควบคู่ไปกับ การอบรมขัดเกลาลูกหลาน แบบมลายูมุสลิมเป็นระบบการศึกษามลายูดั้งเดิมมีอัตลักษณ์เฉพาะที่เหนียวแน่นของภาษามลายู และตามหลักอิสลาม ถูกสอดแทรกเอาความเป็นไทยเข้าไปในเยาวชนมลายู ผ่านระบบโรงเรียนของรัฐ ขณะเดียวกันก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า การเรียนด้วยภาษาไทยตามแนวหลักสูตรแกนกลาง (สายสามัญ) ก็มีความจำเป็นต่อเยาวชนคนรุ่นใหม่มลายู เพื่อเปิดประตูและเพิ่มโอกาสให้ทัดเทียมกับสังคมยุคใหม่ที่เปลี่ยนไป ขณะที่ต้องรักษาภาษามลายูและศาสนาอิสลามซึ่งเป็นอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูให้แข็งแกร่งเหนียวแน่นสืบไป ทำให้เกิดภาวะกระอักกระอ่วนที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออกของคนมลายูที่นี่

ดังนั้น จึงจัดรูปแบบและหลักสูตรการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เหมาะสมกับชุมชนในท้องถิ่นที่มีความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น ยกตัวอย่างเช่น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาประถม และเขตพื้นที่การศึกษามัธยม (สพม.) ใช้หลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อ ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระ คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ เป็นขบวนการสังคมประกิต (Socialization) จากรัฐแกนกลาง กับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เป็น

ขบวนการขัดเกลากายทางสังคม (socialization) จากท้องถิ่นมลายู ที่ให้มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ การจัดการศึกษา ภายใต้กำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน ได้แก่ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ จัดการศึกษาแบบบูรณาการสายสามัญ 8 กลุ่มสาระวิชา ควบคู่ไปกับศาสนาอิสลามเพิ่มเติมอีก 8 สาระ ตามหลักอิสลาม ประกอบด้วย 1) อัลกรุอ่าน และอติกาต 2) อัลหะดีษ (วจนะของศาสนามุฮัมมัด) 3) อัดเตฮีด 4) อัลฟิเกฮ (ศาสนบัญญัติ) 5) อัดตารีค (ศาสนประวัติ) 6) อัลอัคลาภ (จริยธรรม) 7) ภาษาอาหรับ 8) บาสาซามลายู โดยแบ่งการเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ อิบติดาอียะฮฺ 4 ปี มุตตะวัชชีฎะฮฺ 3 ปี และอาลียะฮฺ (ชานะวียะฮฺ) 3 ปี ทั้ง 8 สาระ ของศาสนาอิสลามจะใช้เรียน ในสถาบันปอเนาะ และโรงเรียนตาดีกา เป็นหลักสูตรมาตรฐานของมลายูในพื้นที่ (บรรจง ฟ้าวรุ่งแสง, 2557)

จึงเห็นได้ว่า ระบบการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์มลายูมุสลิม การขัดเกลากายทางสังคม (socialization) ของมลายู มีขบวนการทางหลักศาสนาอิสลามคอยบ่มเพาะเยาวชนมลายู เป็นระยะเวลายาวนานนับแต่เป็นเด็กจนถึงวัยรุ่น และถูกแยกไว้สำหรับนักเรียนมลายูมุสลิมเท่านั้น ซึ่งอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายวัฒนธรรมทำให้ขบวนการเรียนรู้ทางสังคม (socialization process) เยาวชนที่เป็นนักเรียนไทยพุทธ กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน อยู่นอกระบบขบวนการเรียนรู้ทางสังคมแบบมลายูมุสลิม ซึ่งเป็นปทัสถาน (norms) ของแต่ละกลุ่มชนชาติพันธุ์ ต่างก็มีวิถีประชา (folkways) จารีต (morals) กฎบัญญัติ (laws) ในการอบรมสั่งสอน แตกต่างไม่เหมือนกัน ตามลักษณะสังคมของแต่ละกลุ่มชนของชาติพันธุ์นั้น ๆ การจัดระบบการศึกษาที่ต่างกันทั้งจากแกนกลางที่กรุงเทพฯ กับตามระบบการศึกษามลายูมุสลิมท้องถิ่น จะส่งผลอย่างไรต่อ ความไว้วางใจสังคม และความห่างทางสังคมของนักเรียนเยาวชนคนรุ่นใหม่ในโรงเรียนปัตตานี นักจิตวิทยาจะใช้เทคนิคความใกล้เคียง (proximity techniques) วัดเจตคติ เพื่อวิเคราะห์ มโนทัศน์ใดบ้างที่อยู่ในจิตใจของผู้ตอบ มโนทัศน์ใดบ้างที่ไม่ได้อยู่ในจิตใจของผู้ตอบ แล้วประเมินค่าด้วยตัวเลขในการจัดอันดับความใกล้เคียง ซึ่งโบการ์ดัส (Bogardus) ได้สร้างเครื่องมือวัดเจตคติ ของเขาเรียกว่า มาตราวัดความห่างทางสังคมของโบการ์ดัส (The Bogardus Social Distance Scale, 1925) (ลัดดา กิติวิภาค, 2554, น. 100) ที่ผู้วิจัยนำเทคนิคนี้ใช้เป็นเครื่องมือวัดเจตคติความห่างทางสังคมของกลุ่มผู้มิภูมิหลังจากโรงเรียนรัฐบาล (สายสามัญ) ที่มีบริบทความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโรงเรียน และกลุ่มผู้มิภูมิหลังจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีบริบทวัฒนธรรมเชิงเดี่ยวแบบมลายูมุสลิม ลักษณะเฉพาะของจังหวัดชายแดนภาคใต้ในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความแตกต่างจากการขัดเกลากายทางสังคม (Socialization) ที่ต่างกันโรงเรียน กับความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู กับความห่างทางสังคม

นอกจากนี้ สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ (2561) ได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา คือ “การใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการเรียนรู้ใหม่จากสิ่งที่มีอยู่แล้ว” ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งหมายถึง การจัดระบบการเรียนใหม่ให้เชื่อมโยงจากภาษาแม่ (ภาษามลายูถิ่น) ไปสู่ภาษาราชการ (ภาษาไทย) เมื่อเด็กมาสู่สังคมโรงเรียนก็จะพบพาเอาวัฒนธรรมในบ้าน คือ ภาษาแม่ ที่พูดมลายูภายในครอบครัวและชุมชน เมื่อเข้าสู่โรงเรียน และมีการเรียนการสอนด้วยเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางของไทย เพื่อนำสู่ความเป็นสากลของโลกภายนอก จึงต้องมีการเชื่อมโยงภาษาและวัฒนธรรมจากที่บ้านไปสู่ภาษาและวัฒนธรรมที่โรงเรียน จากภาษาฟัง-พูด ไปสู่ภาษาอ่าน-เขียน จากภาษาที่หนึ่ง (ภาษาแม่/ภาษามลายูถิ่น) ไปสู่ภาษาที่สอง (ภาษาราชการ/

ภาษาไทย) ที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันไปสู่ภาษาวิชาการ จากสื่อเรื่องท้องถิ่นสู่เรื่องของสังคม และโลกภายนอกอย่างเป็นขั้นเป็นตอน แนวคิดการเชื่อมโยงดังกล่าว เป็นเสมือนการสร้างสะพานเชื่อมการเรียนรู้จากสังคมวัฒนธรรมที่บ้านของตนไปสู่สังคมภายนอกได้ง่ายขึ้น

ภาพที่ 1.2 แนวคิดการเชื่อมโยงภาษาและวัฒนธรรม (สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ 2553)

ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน แบบทวิภาษา ได้นำมาใช้ในการเรียนการสอนของเยาวชนคนรุ่นใหม่ในชายแดนภาคใต้แล้วราว 20 ปีก่อน ด้วยการปรับหลักสูตรการเรียนภาษาไทยให้เข้ากับภาษาแม่ (มลายู) ทำให้ได้ผลผลิตนักเรียนมลายูมุสลิมรุ่นใหม่ ๆ ในปัจจุบันที่สามารถอ่านออกเขียนภาษาไทยได้ดีขึ้นจากกลุ่มคนรุ่นเก่าของมลายู นักเรียนกลุ่มนี้ได้เติบโตขึ้นเป็นคนรุ่นใหม่ในพื้นที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีการเปลี่ยนแปลงทางเจตคติ และโลกทัศน์ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบกับที่ผู้วิจัยใช้เวลาตลอด 3 ปี ในการลงพื้นที่เข้าไปฝังตัวตามบริบทคนมลายู Orang Melayu's social contextualization อาศัยกับชุมชนเชิงเดี่ยว (มลายูมุสลิม 100%) ได้เฝ้าสังเกตเห็นพฤติกรรมระหว่างคนต่างวัยของมลายูมุสลิมต่อมุมมองของ “ความเป็นคนนอก-คนในวัฒนธรรมมลายู” มีมุมมองต่างกันตามวัยที่ต่างกัน นี่เป็นความสนใจในการเลือกกลุ่มศึกษาเจาะจงไปที่กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ ที่ได้รับโอกาสทางการขัดเกลาทางสังคม (socialization process) จากการจัดระบบการศึกษาตามนโยบายรัฐส่วนกลาง (โรงเรียนสามัญ) กับระบบการจัดการศึกษาท้องถิ่น (โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม) แตกต่างจากคนรุ่นเก่าเกี่ยวกับภาพพจน์ (Stereotype) ต่อสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีสามวัฒนธรรมทั้ง มลายู-ไทย-จีน เป็นอีกประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับ การจัดการระบบศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่น

1.2.4 ทฤษฎีความขัดแย้งทางด้านความรู้ความคิด

ทฤษฎีความขัดแย้งทางด้านความรู้ความคิด (Theory of Cognitive Dissonance) เป็นทฤษฎีของเฟสติงเจอร์ (Festinger, 1957) ที่กล่าวถึงความขัดแย้งความรู้ ความคิดจากส่วนประกอบของความรู้หรือความเชื่อเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์ พฤติกรรมแบบใดแบบหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

3 ลักษณะ คือ หนึ่ง Irrelevance ความรู้อย่างหนึ่งไม่เกี่ยวข้องกับความรู้อีกอย่างหนึ่ง สอง Consonance ความรู้อย่างหนึ่งสอดคล้องกับความรู้อีกอย่างหนึ่ง และสาม (Dissonance) ความรู้อย่างหนึ่งขัดแย้งกับความรู้อีกอย่างหนึ่ง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบความรู้ ความคิด เมื่อบุคคลอยู่ในภาวะความขัดแย้งจะทำให้เกิดความตึงเครียดทางจิตใจ และพยายามลดความตึงเครียดทางจิตใจ ไปสู่สภาพของความสอดคล้อง ความสมดุลทางจิตใจ เป็นแรงผลักดันที่บ่งบอกให้ทราบถึงขนาดของความขัดแย้งนั้น หรือการทำให้ความเชื่อ ความคิด การกระทำ ความรู้สึก ค่านิยมของตนสอดคล้องซึ่งกันและกัน องค์ประกอบพื้นฐานที่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางความรู้สึก ความคิด ได้แก่ 1) การตัดสินใจ เป็นจุดสำคัญจุดแรก คือเมื่อต้องทำสิ่งใดจากตัวเลือกที่มี 2 อย่างขึ้นไป ความขัดแย้งย่อมเกิดขึ้น โดยคิดว่าพอใจกับสิ่งที่ไม่ได้เลือก และไม่พอใจกับสิ่งที่ตนเลือก ทำให้เกิดความขัดแย้งในการเลือก 2) การบังคับให้ยอมตาม ทำให้บุคคลเกิดความขัดแย้งระหว่างความคิดกับการกระทำ เช่น กรณีเหตุ ฮิญาบที่อนุบาลปัตตานี ความคิดคือหากสตรีไม่สวมฮิญาบทำผิดต่อศาสนา ขณะที่ต้องถูกบังคับให้ยอมตามด้วยกฎระเบียบการแต่งชุดนักเรียนของโรงเรียน (มักเกิดกรณีเช่นนี้ในที่ทำงานด้วยกฎระเบียบการทำงาน) เป็นต้น และยังเกิดความขัดแย้ง จากความเต็มใจและไม่เต็มใจในการรับรู้ข้อมูลที่ขัดแย้ง การไม่เห็นพ้องกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ข้อผูกมัด ความตั้งใจ ทฤษฎีนี้ กล่าวถึงวิธีลดความขัดแย้ง คือ 1) เปลี่ยนความคิดให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมของตน 2) เปลี่ยนพฤติกรรมให้สัมพันธ์กับความคิดใดความคิดหนึ่งที่ขัดแย้งอยู่ 3) เปลี่ยนความคิดให้สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางจิต 4) เปลี่ยนสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้สัมพันธ์กับความคิด 5) หาข้อมูลใหม่มาเพิ่มเติม หรือรับข้อมูลใหม่ที่สอดคล้องกับแนวคิดอย่างใดอย่างหนึ่งของตน 6) เปลี่ยนแปลงความสำคัญเพื่อลดความขัดแย้ง 7) ไม่รับหรือหลีกเลี่ยงที่จะรับข้อมูลซึ่งทำให้มีความขัดแย้งกันมากขึ้น (ลัดดา กิติวิภาต, น. 28-32) จากทฤษฎีนี้ เกี่ยวข้องกับขัดเกลาทางสังคม การใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาทางการในโรงเรียนภาคบังคับ โดยเฉพาะนักเรียนมลายูที่ใช้ภาษาแม่ (มลายู) ในชีวิตประจำวัน เมื่อต้องเริ่มพูด อ่าน เขียนภาษาไทยในโรงเรียน นักเรียนจะรับรู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างภาษามลายูกับภาษาไทยเกิดภาวะความขัดแย้งทำให้เกิดความตึงเครียดทางจิตใจและพยายามลดความตึงเครียดไปสู่ความสมดุลด้วยการฝึกการ พูด อ่าน เขียนภาษาไทย เปลี่ยนความคิดให้สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนมลายูสามารถ พูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้ ร่วมกับภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาแม่ ต่างจากนักเรียนไทยพุทธที่ไม่สามารถใช้ภาษามลายูได้ ดังนั้น ทฤษฎีความขัดแย้งทางด้านความรู้ความคิดมีความเกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1.2.5 ทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคม

ทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคม (The Social Judgment Theory) เป็นทฤษฎีการเปลี่ยนเจตคติที่เน้นการรู้คิด (Cognitive) เกี่ยวกับการตัดสินใจทางสังคม เน้นที่การรับรู้และการตัดสินใจของบุคคลเกี่ยวกับการสื่อสารที่ถูกชักจูง และมองว่าการตัดสินใจเป็นตัวกลางให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ โดยมุซาเฟอร์ เซอริฟ (Muzaffer Sherif) พัฒนามาจากกลุ่มแนวคิดด้านจิตฟิสิกส์ ใช้หลักทางจิตกายภาพ ฟิสิกส์อธิบายการเปลี่ยนเจตคติ ด้วยการสื่อสารแบบชักจูงตามแนวคิดของตน ทำหน้าที่หลักในการอ้างอิงภายใน จะได้รับการตัดสินใจคล้ายกับความจริงของบุคคลมากกว่าเป็นที่ความจริง ในขณะที่การสื่อสารหรือสารที่แตกต่างจากความคิด หรือจุดยืนของตนจะได้รับการตัดสินใจทางตรงข้าม หรือตัดสินใจให้

อยู่ห่างไกลออกไปจากที่ควรจะเป็น เมื่อบุคคลได้รับสารที่คล้าย หรือต่างจากความคิดของตน จะตัดสินใจ ข้อมูลใน 3 ลักษณะ คือ ระยะการยอมรับ ระยะการปฏิเสธ กับระยะการไม่แสดงความเห็น ทฤษฎีนี้ เชื่อเรื่องของความเกี่ยวข้องกันกับบุคคล (Ego-involvement) เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคล จึงเน้นทั้ง การรู้คิด (Cognitive) และความรู้สึก (Ego-involvement) ต่างก็ข้องเกี่ยวกัน และมีอิทธิพลต่อกัน (ลัดดา กิติวิภาต, น. 33-37) เช่น เรื่องเล่า (Narrative) ของคนมลายูปัตตานีในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ กับประวัติศาสตร์ชาติไทยในตำราเรียน คนมลายูในพื้นที่จะไม่เห็นด้วยกับการเขียนประวัติศาสตร์ไทยในตำราเรียน หรือเช่นกรณี ความขัดแย้งระหว่างคนมลายูมุสลิมกับคนไทยพุทธ ด้วยเรื่องการแต่งกายของนักเรียนหญิงต้องการสวม ฮิญาบในโรงเรียนอนุบาลปัตตานี ซึ่งเป็นโรงเรียนไทยพุทธบนพื้นที่ของธรณีสงฆ์ ที่คนไทยพุทธต้องการรักษาพื้นที่ไว้จากความรู้สึกว่า “ภัยคุกคามจากมุสลิมในพื้นที่สงฆ์” และต้องการรักษากฎระเบียบการแต่งกายของนักเรียนในโรงเรียน (พัทธ์ธีรา นาคอุไรรัตน์, 2561) ในขณะที่คนมลายูมุสลิมถูกขัดเกลากับนิสัยให้สวมฮิญาบตามหลักศาสนาอิสลาม เป็นข้อบังคับของศาสนาเมื่อหญิงมุสลิมออกไปยังพื้นที่สาธารณะต้องคลุมศีรษะด้วยฮิญาบจึงต้องการให้สามารถสวมฮิญาบในโรงเรียนได้ สร้างความขัดแย้งเกิดขึ้น ระหว่างไทยพุทธ กับมลายูมุสลิมให้มีความห่างทางสังคม จึงต้องใช้การสื่อสารโน้มน้าวใจกันทั้งสองฝ่าย แล้วปรับเปลี่ยนเจตคติใหม่ เพื่อลดความขัดแย้งกัน โดยต้องยอมรับหญิงมุสลิมจำเป็นต้องทำตามหลักศาสนาอิสลามที่ไม่อาจจะปรับเปลี่ยนได้ หรือไม่ก็ต้องรักษากฎระเบียบการแต่งกายของนักเรียนในโรงเรียน โดยคำนึงถึงการยืดหยุ่นแก่กันด้วยการยอมรับการปรับเปลี่ยนเจตคติของแต่ละฝ่ายด้วยการตัดสินใจทางสังคม ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เพื่อรักษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูกับความห่างทางสังคมในระดับมากหรือน้อย ถ้าในระดับความห่างไกลน้อยหรือมีความใกล้ชิด ต้องตัดสินใจทางสังคมในการปรับเปลี่ยนเจตคติตามแนวทางใดแนวทางหนึ่ง คือ หากโรงเรียน “ยอมรับกฎศาสนาอิสลามที่ไม่สามารถจะปรับเปลี่ยนได้ในการแต่งกายตามหลักศาสนาอิสลาม” แล้วก็ยืดหยุ่นกฎระเบียบการแต่งกายนักเรียนในโรงเรียนแก่นักเรียนมุสลิม หรือไม่ก็ผู้ปกครองนักเรียนมลายูยอมรับและเคารพต่อกฎระเบียบการแต่งกายของโรงเรียนไทยพุทธตามระเบียบด้วยการแต่งชุดนักเรียนหญิงด้วยเงื่อนไขของคลุมศีรษะหญิงด้วยฮิญาบ การเปลี่ยนเจตคติที่เน้นการรู้คิด (Cognitive) เกี่ยวกับการตัดสินใจสังคม เน้นที่การรับรู้และการตัดสินใจของบุคคล ดังนั้นทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคมจึงเกี่ยวข้องกับระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู กับความห่างทางสังคม

1.2.6 การวัดเจตคติ ความห่างทางสังคม ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู

การวัดความห่างทางสังคมของโบกาดีส (Attitude Measurement of The Bogardus Social Distance Sale) ใช้ “เทคนิคความใกล้เคียง (Proximity Techniques) เป็นเครื่องมือวัดที่นักจิตวิทยาต้องการศึกษามโนทัศน์โดยอยู่ในใจของผู้ตอบ มโนทัศน์ใดไม่อยู่ในใจของผู้ตอบโดยประเมินค่าด้วยตัวเลขจัดอันดับความใกล้-ไกล เพื่อพิจารณาว่า คุณสมบัติใดใกล้เคียงเหมือนกันกับตัวผู้ตอบมากที่สุด เช่น มาตราวัดความห่างทางสังคมของ โบกาดีส (The Bogardus Social Distance Sale, 1925) ใช้วัดเจตคติด้านการกระทำ หรือความพร้อมที่จะกระทำ (Behavioral Component) สิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อเป้าหมายของเจตคติ ส่วนใหญ่ใช้วัดเจตคติที่มีต่อเชื้อชาติต่างๆ ต่อกลุ่มคนของสังคม

โดยให้ผู้ตอบจัดอันดับความห่างทางสังคม แล้วนำมาประเมิน เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อกัน ระหว่างเชื้อชาติต่างๆ ต่อกลุ่มคนต่าง ๆ วิธีสร้าง เดิมโบกาตัส ใช้วัดความห่างทางสังคมจาก 7 องค์ประกอบ (ลัดดา กิติวิภาต, น. 101-103) คือ 1) Respect Factor: เป็นความสัมพันธ์ทางการแสดงความนับถือ จะร่วมสโมสรกันหรือไม่ 2) Marital Factor: เป็นความสัมพันธ์ที่แนบแน่นถึงระดับการแต่งงานได้ นับญาติกันได้ 3) Friendship Factor: เป็นความสัมพันธ์เชิงมิตร ความสนิมสนมพอควรว่าจะจะเป็นเพื่อนบ้านกันไหม 4) Acceptance Factor: เป็นการแสดงความสัมพันธ์เชิงยอมรับได้จะให้มาทำงาน หรือร่วมอาชีพเดียวกันหรือไม่ หรือปฏิเสธเข้าสังคมหรือแสดงมีความใกล้ชิด หรือห่างเหินมากน้อยเพียงไร 5) Superordination Factor: เป็นการกำหนดว่าบุคคลนั้นมีความเหนือกว่าหรือต่ำต่อยกกว่า 6) Vertical Conflict Factor: ความขัดแย้งแนวตั้ง เป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน เช่น ชนกลุ่มน้อย มลายุ 7) Horizontal Conflict Factor: ความขัดแย้งแนวราบ เป็นความขัดแย้งระหว่าง ประชาชนกับประชาชน หรือกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม โดยผู้วิจัยได้ปรับเนื้อหาในองค์ประกอบที่ 6, 7 ให้สอดคล้องใกล้เคียงกับสภาพของท้องถิ่นของชายแดนใต้ ใช้องค์ประกอบความขัดแย้งแนวตั้ง และแนวราบเข้ามาให้เหมาะสมสภาวะความเป็นจริงในพื้นที่

ตัวอย่างแบบวัดความห่างทางสังคมด้วยข้อความบนมาตรวัด 9 อันตรภาค ใน 5 ระดับ จากใกล้ชิดมากไปถึงห่างไกลมาก จะชี้แจงบุคคลที่ต้องการวัด ให้เลือกว่า “จะกระทำ” หรือ “จะไม่กระทำ” พฤติกรรมนั้น แล้วให้ประเมินค่าในมาตรวัดอันตรภาคตัวเลขหนึ่งที่ตนต้องการเลือก ดังนี้

โปรดอ่านข้อความอย่างรอบคอบ ใช้ดุลยพินิจของท่านตัดสินใจเลือกก่อนว่า “จะ” หรือ “ไม่จะ” แสดงการกระทำของท่านเองต่อข้อความนั้น ๆ แล้วจึงจัดอันดับให้ตัวเลข โดยวงกลมรอบตัวเลขนั้น ในการเลือกกระทำของท่านเองให้ตรงความจริงของท่านมากที่สุด ในแต่ละข้อความ ถ้าเลือก 4 หรือ -4 หมายถึง ต้องการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับสูงที่สุด ถ้าเลือก 3 หรือ -3 ต้องการแสดงพฤติกรรมสูงรองลงมา และตามลำดับลงไป จนถึงระดับต่ำที่สุด คือ 1 หรือ -1 ถ้าเลือกที่ 0 คือ ยังไม่แน่ใจ ยังลังเลใจ หรืออาจเป็นไปได้ ทั้งจะ และไม่จะในโอกาสที่เท่า ๆ กัน ตัวอย่างข้อความใน 7 องค์ประกอบ

1) หากเพื่อน-อาจารย์-ที่ปรึกษาเป็นคนต่างวัฒนธรรม-ต่างศาสนา มาชักชวนให้ใช้ชีวิตตามอย่างสากลนิยม ท่าน จะตามอย่างสากลนิยม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ตามอย่างสากลนิยม ข้อ 1 เป็นคำถามองค์ประกอบจะร่วมสโมสรกันหรือไม่ Respect Factor

2) หากคนรักหรือแฟนเป็นคนต่างศาสนากับท่าน ท่านจะแต่งงานด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แต่งงานด้วย ข้อ 2 เป็นคำถามองค์ประกอบจะเป็นญาติกับคนนั้นด้วยการแต่งงานหรือไม่ Marital Factor

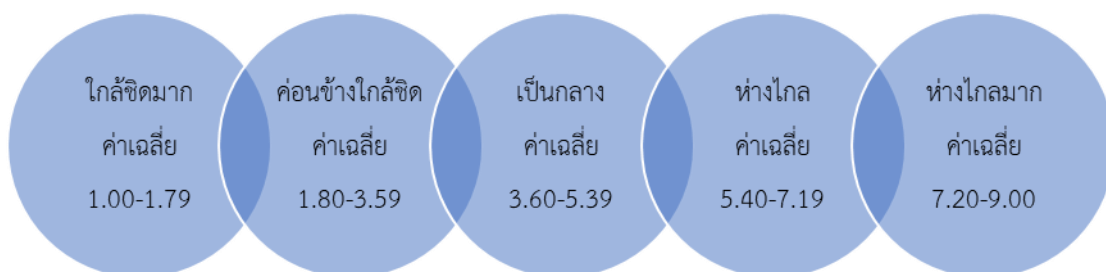
3) ท่านยอมรับการทำงานกับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาอย่างสนิทใจ เมื่อพวกเขาเข้ามาทำงานด้วยกัน จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ ข้อ 3 เป็นองค์ประกอบจะเป็นเพื่อนบ้านกันหรือไม่ Friendship Factor

4) ท่านยอมรับการทำงานกับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาอย่างสนิทใจ เมื่อพวกเขาเข้ามาทำงานด้วยกันจะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ ข้อ 4 เป็นคำถามองค์ประกอบจะยอมรับให้มาทำงาน หรือร่วมอาชีพเดียวกันหรือไม่ Acceptance Factor

5) ท่านยอมรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้นำรัฐซึ่งเป็นคนยุติธรรม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถแม้ว่าเขาจะเป็นคนต่างวัฒนธรรม และต่างศาสนากับท่าน จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ ข้อ 5 เป็นคำถามองค์ประกอบที่กำหนดว่าบุคคลนั้นมีความเหนือกว่าหรือต่ำต้อยกว่า Superordination Factor

6) หากมีเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจเกิดความสงสัยมาขอตรวจค้นบ้านท่าน ท่านจะยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน ข้อ 6 เป็นคำถามองค์ประกอบความขัดแย้งแนวตั้ง เป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน Vertical Conflict Factor

7) การไปศาสนสถานของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา (เช่น มัสยิด วัด โบสถ์คริสต์) ท่านจะใส่ใจในความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ใส่ใจ รู้สึกไม่ปลอดภัย ข้อ 7 เป็นคำถามองค์ประกอบความขัดแย้งแนวราบ เป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับประชาชน เครื่องมือนี้แปลผลการวัดความห่างทางสังคมออกเป็น 2 ช่วง ช่วงใกล้ชิดกับช่วงห่างไกล แบ่งเป็น 5 ระดับการแปรผลช่วงค่าเฉลี่ยรวม จากระดับใกล้ชิดมาก ค่อนข้างใกล้ชิด ระดับเป็นกลาง ระดับห่างไกล และ ห่างไกลมาก ตามความห่างทางสังคมแต่ละบุคคล แสดงตามภาพดังนี้

ภาพที่ 1.3 แสดงการแปรผลระดับค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม

จากเอกสารและแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวถึงข้างต้นนั้น ผู้วิจัยนำแนวคิดความขัดแย้งแนวตั้งและแนวราบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ กับแบบวัดความห่างทางสังคมของโบกาตัส (The Bogardus Social Distance Scale, 1925) มาสร้างเครื่องวัดความห่างทางสังคมใน 7 องค์ประกอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ยแบ่งระดับความห่างทางสังคมออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับใกล้ชิดมาก ระดับค่อนข้างใกล้ชิด ระดับเป็นกลาง ระดับห่างไกล และ ระดับห่างไกลมาก ตามภาพข้างต้น

ส่วนการประเมินภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู จากข้อบ่งชี้คุณลักษณะอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู 7 ประการ คือ มีสายเลือดมลายู มีถิ่นกำเนิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ใช้ภาษามลายูในวิถีประจำวันทั้งในหรือนอกพื้นที่ การแต่งกายแบบชาวมลายู มีความเคร่งครัดในการปฏิบัติศาสนกิจ รับรู้ในความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน ความขัดแย้งแนวราบระหว่างประชาชนกับประชาชน มักถูกสังคมตีค่าเหมารวมว่าเป็นผู้ใช้ความรุนแรง แบ่งแยกดินแดน ยังรวมถึงคุณลักษณะมลายูผู้ที่อยู่นอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ได้ด้วย และรวมถึงผู้นับถือศาสนาอิสลามที่ไม่ใช่ชาวมลายู (ในที่นี้มิได้หมายถึงแต่เฉพาะผู้มีเชื้อชาติมลายูเท่านั้น) ที่ผสมปะปนกันในแต่ละบุคคลมาก น้อยแตกต่างกัน

ไป ต่างก็ได้ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมแบบมลายูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรือแบบไทยพุทธ จากโรงเรียนรัฐบาล กับปัจจัยแวดล้อมภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม และความขัดแย้งทั้งแนวตั้งและแนวนอนในจังหวัดชายแดนใต้ มาประเมินระดับความแข็งแกร่งของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูในสังคมปัตตานี จากทฤษฎีความขัดแย้งทางด้านความรู้ ความคิด ทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคมขณะได้รับการขัดเกลาทางสังคมผ่านโรงเรียนและครอบครัวที่ต่างวัฒนธรรมกัน ซึ่งระหว่างการถูกขัดเกลาทางสังคมอยู่นั้นมักเกิดการเรียนรู้รับรู้ที่ขัดแย้งกัน ทำให้เกิดความตึงเครียดทางจิตใจสร้างแรงผลักดันให้นักเรียนพยายามลดความขัดแย้งเพื่อปรับสู่สภาพความสอดคล้องหรือความสมดุลทางจิตใจตามหลักทฤษฎีความขัดแย้งด้านความรู้ ความคิด และทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสื่อสารแบบชักจูงที่คล้ายแนวคิดของเราหรือต่างกันจะได้รับการตัดสินใจคล้ายกับความคิดของบุคคลหรือการตัดสินใจในทางตรงข้ามจะเกิดการตัดสินใจใน 3 ลักษณะ คือ การยอมรับ การปฏิเสธ และการไม่แสดงความคิดเห็น เจตคติจะเปลี่ยนไปเมื่อการตัดสินใจอยู่ที่ระดับยอมรับและไม่แสดงความคิดเห็น แต่เจตคติจะเปลี่ยนไปเมื่ออยู่ที่ระดับปฏิเสธ ดังเช่นเจตคติที่เชื่อว่ารัฐกำลังกลืนอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูไปเป็นไทย จากที่ได้รับเรื่องเล่ามาจากครูสอนศาสนาอิสลามก็จะปฏิเสธและไม่ยอมเปลี่ยนเจตคติว่าตนเองเป็นคนเชื้อชาติไทยตามแผนนโยบาย “รัฐไทยเป็นเชื้อชาติเชิงเดี่ยว (Mono-Ethnic State)” คือเป็นเชื้อชาติไทย (Thai Race)

1.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัตติยา สาและ (2544) วิจัย “การปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนิกที่ปรากฏในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส” พบว่า มีสองพลังที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์และการรวมขอมระหว่างคนต่างศาสนา คือ พลังแห่งความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่างของค่านิยมต่อกันและกัน กับพลังการก่อตัวของพลังแห่งกัลยาณมิตรจากความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ แบบการเป็นกลอกัน การเป็นเครือญาติกัน การเป็นลูกพี่-ลูกน้องกัน การเป็นนายจ้าง-ลูกจ้าง การเป็นครู-ศิษย์ การเป็นผู้นำ-ผู้ตาม

บันฑิตย์ สมะฮอน, ศักดา ยูเต๊ะ และสมาน อิสมาแอล, (2551) กล่าวในการวิจัยเรื่องมุสลิมกับการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยว่า “หลักคำสอนของมุสลิม ยึดมั่นหลักคำสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด จนในบางครั้งทำให้สังคมส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกว่า มุสลิมเป็นกลุ่มชนที่ยึดติดกับวัฒนธรรมตัวเองอย่างแข็งกร้าวเคร่งครัดจนเกินไป คำสอนถูกกำหนดขึ้นจากเนื้อหาของบทบัญญัติใน คัมภีร์อัล-กุรอาน และคำสอนของศาสดามุฮัมมัด (ช.ล.) รวมทั้งความหลากหลายของศาสตร์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในส่วนของการสร้างสังคมสันติสุขบนการยอมรับความหลากหลายที่แตกต่างกันถือเป็นเรื่องสำคัญที่ถูกบรรยายไว้อย่างชัดเจน ถึงการสร้างสังคมบนฐานของการทำความดีและหักห้ามการทำความเลวร้ายทั้งแก่ตัวเองและสังคม การอยู่ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีขีดจำกัดเฉพาะเพียงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมต่อมุสลิมเท่านั้น แต่ในเนื้อแท้ของหลักคำสอนมีเป้าประสงค์ที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์โดยไม่มีขีดจำกัดทางศาสนา วัฒนธรรม ภาษา และพรมแดน” ในความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมกับมุสลิมด้วยกันถือว่าเปรียบเสมือนเป็นเรือนร่างเดียวกันที่กำหนดหน้าที่แก่มุสลิมต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน เหมือนมุสลิมเป็นพี่น้องกัน ที่ยึดมั่นความสัมพันธ์ให้มีความเหนียวแน่นของสังคมมุสลิมทั่วโลก และพัฒนาไปเป็นประชาชาติเดียวกัน “อุมมะห์” คือ ประชาชาติอิสลามที่มีความรู้สึกเป็นพี่น้องกัน แม้ในความเป็นจริง มุสลิมกับมุสลิมยังมีความขัดแย้งกันในเรื่องของหลักการ

ยึดมั่นปลื้มใจ ยึดถือปฏิบัติ แนวคิดทั้งสี่ของอิสลาม (มัซฮับ) แนวคิดทฤษฎีการก่อการร้ายสากล ล้วนเป็นแนวทางรับมือกับปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมมุสลิม สังคมมุสลิมมีความล่าช้าและไม่ทันกับสถานการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกยุคสมัยใหม่เป็นอุปสรรคต่อการอยู่ร่วมกันระหว่างมุสลิมกับมุสลิมมากยิ่งขึ้น จึงต้องมีการเปิดเวทีเสวนา ต่างแนวคิด ต่างเชื้อชาติ ต่างแนวคิดด้านมัซฮับมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทยเป็นสังคมที่มีการยอมรับ อารยธรรมที่มีความแตกต่างกันระหว่างศาสนา และวัฒนธรรมมายาวนาน ประเทศไทยมีระบบการเมืองการปกครองที่ตั้งอยู่บนการยอมรับและมีลักษณะของการประนีประนอมมากกว่าสังคมในประเทศมุสลิมต่าง ๆ รายงานวิจัยนี้ยังพบว่า ประเทศไทยมีมุสลิมเชื้อสายต่าง ๆ เช่น เปอร์เซีย จีน ปากีสถาน จาม มลายู จะมีแนวคิดและวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมแตกต่างกันไป และเกิดการผสมผสานกับแนวคิดและวัฒนธรรมใหม่ทางด้านต่าง ๆ ในเวลาต่อมา ทั้งในระหว่างกัน และระหว่างศาสนา ทำให้ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ คลี่คลายไปด้วยวิถีแห่งการประนีประนอม ยอมรับความแตกต่าง ประเทศไทยให้สิทธิเสรีภาพในชีวิตและการนับถือศาสนา ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งให้มุสลิมที่เข้ามาในประเทศไทยเกิดความรู้สึกรักและหวงแหนแผ่นดินนี้ แต่จากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นมลายูมุสลิมที่ถูกกดทับจากนโยบายในอดีตที่เคยใช้รูปแบบรัฐไทยนิยม สมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่กลืนความเป็นไทยทำให้มลายูมุสลิมมีความหวาดระแวงเกิดขึ้นในสังคมทั้งในมุสลิมกับมุสลิม มุสลิมกับผู้ต่างศาสนา กระทบต่อความรู้สึกตลอดเรื่อยมาจนปัจจุบันเป็นตัวกั้นความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมมลายูกับ คนไทยพุทธ ซึ่งเกิดขึ้นเพราะความไม่รู้ ขาดความเข้าใจ จึงต้องการสร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจเรื่องมุสลิมแก่สังคมไทย

บุศรินทร์ แปะณะ (2556) ศึกษาความเป็นมลายูมุสลิม:อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ และศาสนาในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่า นักเรียนมลายูอิงตนเองอยู่กับศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นผลมาจากการปลูกฝังและการจัดการศึกษาทางศาสนาทั้งในพื้นที่โรงเรียนโดยผ่านแบบเรียนศาสนาและพื้นที่บ้าน และอยู่ภายใต้กรอบของรัฐประชาชาติไทยอันเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาของรัฐไทย โดยมีเครื่องมือ คือ แบบเรียนประวัติศาสตร์ การนำเสนออดีตผ่านเรื่องเล่าของคนในครอบครัว ซึ่งมีลักษณะของอิสลามพื้นถิ่น (Folk Islam) และยังพบว่าลักษณะของการเป็นคนในพื้นที่ นักเรียนเลือกที่จะนำเสนออัตลักษณ์ทางเชื้อชาติมลายูและศาสนาอิสลามแตกต่างกันตามสถานการณ์ ระหว่างอุดมการณ์ของรัฐไทย (การรวมให้เป็นหนึ่งเดียวกับความ เป็นชาติไทย กับอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติมลายู และศาสนาอิสลามเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาสองระบบ คือ การศึกษาสามัญที่จัดขึ้นโดยรัฐไทยและการศึกษาทางศาสนาที่คงสาระของความเป็นปอเนาะ (ศาสนาอิสลาม) ไว้ นัทธมน ราชเสน (2557, น. 176-179, 182, 184) วิจัยเรื่อง อิทธิพลของการสื่อสารทางการเมืองต่อการสร้างสำนึกชาตินิยมมลายูของเยาวชนมุสลิมระดับอุดมศึกษาภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า สื่อบุคคล (ทั้งบิดามารดา ผู้ปกครอง อิหม่าม โต๊ะครู ผู้นำศาสนา) สื่อจากตำรา/หนังสือ จากอิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ มีผลต่อการสร้างจิตสำนึกชาตินิยมมลายูของเยาวชนมุสลิมอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ สื่อทางการเมือง สื่อบุคคล ส่งผลต่อการสร้างจิตสำนึกชาตินิยมมลายูด้านประวัติศาสตร์มลายูของเยาวชนมุสลิมอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

นืออน พิณประดิษฐ์ (2557, น.150) วิจัย “การวิจัยระบบดัชนีความไว้วางใจสังคมอย่างฉลาดของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่า

1. กลุ่มนักศึกษาหญิงมีความไว้วางใจสังคมอย่างฉลาดมากกว่านักศึกษาชาย
2. กลุ่มนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมคบเพื่อนอย่างปลอดภัยมากกว่านักศึกษาชาย
3. กลุ่มนักศึกษาหญิงมีเจตคติด้านต้านทานโฆษณาชวนเชื่อมากกว่านักศึกษาชาย
4. กลุ่มนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กับคนแปลกหน้าอย่างปลอดภัยมากกว่านักศึกษาชาย
5. กลุ่มนักศึกษาหญิงที่บิดามีการศึกษามากมีเจตคติด้านต้านทานโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าเพศชาย
6. กลุ่มนักศึกษาหญิงที่มารดาที่มีการศึกษามากมีเจตคติด้านต้านทานโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าเพศชาย

จากงานวิจัยของนีออน พิณประดิษฐ์ สรุปได้ว่า ตัวแปรด้านเพศ มีผลต่อความไว้วางใจสังคม ผู้วิจัยจึงนำมาต่อยอดในเรื่องความห่างทางสังคม สำหรับวางข้อสมมุติฐานการวิจัยครั้งนี้ได้

สุโรยา วานี (2557) วิจัย “การอยู่ร่วมกันของชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรม: กรณีศึกษาตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี” พบว่า ทุณบุคคลได้แก่ ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนและสร้างความร่วมมือแก่คนในชุมชนได้ คือ บทบาทของผู้นำศาสนาที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรม เช่น พระครูศรีรัตนกร ผู้บุกเบิกทางขึ้นน้ำตกทรายขาว คนแรกนำชาวบ้านช่วยกันพัฒนาสร้างเส้นทางจนสำเร็จนำการพัฒนาสู่ชุมชนทำให้ชาวบ้านมีความเคารพศรัทธาท่านจนกำหนดวันรำลึกท่านทุกปีของแรม 1 ค่ำเดือน 5 เป็นประเพณีท้องถิ่น, พระครูธรรมกิจโกศลเจ้าอาวาสวัดทรายขาว พระนักพัฒนาทั้งวัด และมีสยิด ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนไทยพุทธและมลายูมุสลิมจนประสบความสำเร็จในอาชีพการงานสร้างความนับถือศรัทธาให้กับชุมชน, โตะอิหม่ามคนที่ 5 ของมัสยิดนัจมุดดีน ตำบลทรายขาว อับดุลรอหมาน สาหล่าสุหรี ที่มีวิธิดูแลชุมชนทั้งไทยพุทธและมลายูมุสลิมด้วยการเข้าถึงคนในทั้งสองชุมชนได้อย่างดีเยี่ยม สร้างสรรค์ทั้งสองชุมชนให้มีปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือกันและกัน ใช้แนวทางปกครองการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในพหุวัฒนธรรมได้ จากวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าเมื่อผู้นำแต่ละศาสนาสามารถเชื่อมการปฏิสัมพันธ์ผู้คนในท้องถิ่นที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในลักษณะการบูรณาการทางวัฒนธรรมที่ต่างฝ่ายสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติในชุมชนของตนเองได้ย่อมต้องอาศัยมุมมองจากผู้นำศาสนาเป็นสะพานเชื่อมความหลากหลายในสังคมนั้น ๆ

ปกรณ สิงห์สุริยา (2558) วิเคราะห์ปัญหา: ความขัดแย้งเชิงอัตลักษณ์ที่นิยามอีกฝ่ายเป็นศัตรู ต้องดำเนินไปตาม “ตรรกะแห่งเอกลักษณ์” อันเป็นการนิยาม “ความเหมือนด้วยความแตกต่าง” และ “ความต่างด้วยความเหมือน” ทำความเข้าใจอัตลักษณ์ฝ่ายตรงข้าม แนวทาง แก่ไขเน้น “การเคารพยอมรับฝ่ายตรงข้ามอย่างที่เขาเป็น” โดยอาศัย ปรัชญาของปอล ริเกอร์ เป็นกรอบพิจารณา คือ ลักษณะของการเคารพยอมรับที่น่าจะเป็น ในฐานะแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้ง (ปกรณ สิงห์สุริยา. 2558: 53, 54) ได้เช่นกัน

นุรไลลาห์ หลังปูเต๊ะ (2558) วิจัย เรื่อง ภูมิหลังทางครอบครัวคู่สมรสมุสลิมที่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในครอบครัว: กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดสตูล กล่าวถึง ครอบครัวมุสลิมเรื่องการแต่งงาน การครองเรือน วิธีการเลี้ยงบุตร สิทธิหน้าที่ของสามีภรรยาในอิสลาม พบว่าครอบครัวมุสลิมชายเป็นใหญ่ หญิงจะเป็นผู้เคร่งครัดในศาสนาสูงและต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุดตามหลัก

ศาสนาอิสลามเป็นผู้สนับสนุนครอบครัว มีหน้าที่รับผิดชอบภายในครัวเรือนทุกอย่าง ต้องสวมบทบาทในการเป็นผู้เชื่อฟังและอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของครอบครัว ต้องกระทำไม่ให้เป็นที่ยึดเหนี่ยว เป็นที่ครหานินทาจากภายนอกบิดาใช้การขัดเกลาลีลาเชิงดูบุตรแบบบังคับเข้มงวด ควบคุมมากที่สุด มารดาไม่มีสิทธิแสดงความคิดเห็น ขณะที่บางครอบครัวขัดเกลาลีลาเชิงดูแบบปล่อยปละละเลย ทอดทิ้ง ตามใจ เพราะไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนบุตร ทำให้เกิดความห่างเหิน ไม่อบอุ่น ไม่รับผิดชอบตนเอง เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงในครอบครัว

อัมพร หมดเด็น (2560) ทบทวนสถานะความคิดสตรีนิยมอิสลามโดยพิจารณาสถานะข้อถกเถียงและแนวคิดเกี่ยวกับ สตรีนิยมอิสลาม (Islamic Feminism) ในสังคมอิสลาม โดยเฉพาะกับกลุ่มสำนักคิดจารีตนิยมที่มีปฏิกริยาทำให้เกิดความลึกลับสับสน รู้สึกกระอักกระอ่วนใจที่จะยอมรับได้ เพราะเป็นการกระทำผิดต่อหลักศรัทธาขั้นรากฐานในอิสลามที่เต็มไปด้วยความเสียหายต่อศาสนา หรือพัฒนาห์ ตัวชี้วัดศีลธรรมทางสังคมของมุสลิมที่ผูกโยงระหว่างเรื่องวินัย หรือสิ่งที่ต้องพึงปฏิบัติและห้ามปรามกับการลงโทษเมื่อฝ่าฝืนวินัยนั้น ๆ โดยมีกฎหมายซารีอะห์เป็นโครงสร้าง ดังนั้นสตรีนิยม (สิทธิสตรีสากล) จึงเป็นตัวทำลายศาสนาอิสลาม เป็นค่านิยมจากอารยธรรมตะวันตกที่ทำให้ละทิ้งศาสนาอิสลาม เป็นโลกทัศน์ของทุนนิยม วัตถุนิยม ผู้หญิงตามอารยธรรมอิสลามถูกกำหนดบทบาทไว้ในบ้านที่เป็นสถานที่ปลอดภัยและเหมาะสมที่สุดสำหรับเพศหญิงที่ควรค่าแก่การเลือกเป็นคู่ครอง การเป็นภรรยาที่ดี วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อสามี การสวมใส่ผ้าคลุมศีรษะและปกปิดร่างกายของผู้หญิง ดังนั้นสภาพทางเพศหญิงตามมุมมองฝ่ายจารีตนิยมที่กล่าวเพียงบริบทของการเป็นภรรยา เป็นแม่ หรือบุตรสาวข้างต้น มีความแตกต่างไปจากฝ่ายฟื้นฟูอิสลามให้บริสุทธิ์ หรือสำนักคิดปฏิรูปอิสลาม (คณะใหม่) ที่ได้กล่าวรวมไปถึงเพศหญิงในบทบาททางการค้า บทบาทการให้คำปรึกษาแก่ศาสนิกชนฮามัดในยุคร่วมสมัยกับท่าน การแพทย์ การศึกษา พิธีกรรมทางศาสนา และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของหญิงมุสลิม เพิ่มมากขึ้นในยุคปัจจุบัน

ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ (2561) วิจัยเรื่องชุมชนสันติสุขในพุทธศตวรรษที่ 26 : ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง พบข้อหนึ่งว่า ตัวบุคคล (people) เป็นแกนกลางของการพัฒนาชุมชนสันติสุข ผู้นำ (leaders) เป็นส่วนสำคัญที่จะชักนำ ผลักดัน ชุมชนไปในทิศทางที่เหมาะสมในการพัฒนาชุมชนสันติสุข จึงจำเป็นต้องได้ผู้นำที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์ สร้างการมีส่วนร่วม และเชื่อมั่นในการใช้สันติวิธีเพื่อจัดการกับความขัดแย้ง นอกจากนี้คำสอน ข้อบัญญัติของศาสนามีส่วนส่งเสริมให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้ จากการวิจัยแนวทางการเสริมสร้างสันติภาพตามหลักศีล 5 ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ พบว่า กฎบัญญัติของศาสนาส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ จากผลวิจัยพื้นฐานจากการรักษาศีล 5 ตามพุทธศาสนา จะส่งเสริมให้มีพฤติกรรมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (ทรงเกียรติ เม่นสุวรรณ, ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ และพระมหาดวงเด่น จิตญาโณ. 2560) ดังนั้นการปฏิบัติตามหลักศาสนาในชีวิตประจำวันจะส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้หนทางหนึ่งด้วยเช่นกัน

ณัฐฉิณี ปิยะศิริพันธ์, พันธุ์พิพิธ พิพิธพันธ์, นัทธมน ราชเสน (2561, น. 162, 163) วิจัยเรื่อง พลวัตของชุมชน 2 วิถี ภายใต้กระแสชาตินิยมมลายูปาตานีในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ในส่วนของการสร้างชุมชนศรัทธาตามหลักคำสอนของศาสนา ชุมชนมุสลิมมีลักษณะแบบจารีตที่ให้ความเชื่อถือ เคารพในผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนาอย่างเคร่งครัด มีความศรัทธา

อย่างแรงกล้าต่อศาสนาและยึดถือปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา การสร้างเอกภาพของผู้นำชุมชนมุสลิมให้เชื่อมโยงกับผู้นำชาวพุทธต้องใช้หลักคำสอนของศาสนา ในส่วนของการจัดการความรู้เรื่องพหุวัฒนธรรมและกลไกลดความขัดแย้งในชุมชน 2 วัฒนธรรมนั้น ต้องให้ความรู้เรื่องพหุวัฒนธรรมในระบบโรงเรียนตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่ในโรงเรียนปฐมวัยถึงมัธยม มีลักษณะแยกกันเรียนระหว่างเด็กพุทธกับเด็กมุสลิม เด็กมุสลิมส่วนใหญ่ ผู้ปกครองมีค่านิยมส่งไปเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนศาสนาควบคู่กับสายสามัญ การแยกกันเรียนของเด็ก 2 กลุ่มก่อให้เกิดการขาดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเด็กพุทธกับเด็กมุสลิม การขับเคลื่อนสังคมพหุวัฒนธรรมยังคงเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันในสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องจัดการในระดับเยาวชน ในส่วนของกระบวนการสร้างกลไกในระดับชุมชนและสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ปัจจัยเกี่ยวกับการยอมรับผู้นำ (4 เสา คือ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และผู้นำตามธรรมชาติ) ที่มีประวัติศาสตร์ร่วมกันของชุมชน คือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและวัฒนธรรมร่วมรากเดียวกันมาก่อนจะได้รับการยอมรับจากทั้งคนในและคนนอกชุมชน ระบบการมีเครือข่ายเดียวกันมาก่อนจะได้รับการยอมรับสูงกว่า การอยู่ร่วมกันอย่างสันติย่อมบังเกิดขึ้นในชุมชนนั้นได้ นอกจากนี้ยังพบว่า การรณรงค์กิจกรรมพหุวัฒนธรรมผ่านทางกิจกรรมที่เป็นไปตามศาสนาบัญญัติสามารถส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้เช่นกัน

อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต มะรอนิง สาแลมิง ไมตรี แก้วทับทิม และอับดุลลฮอย อัลอูซามะฮ์ (256, น. 7-11) วิจัยเรื่อง วัฒนธรรมและความเชื่อของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สุ่มเสี่ยงต่อการเกิดติดเชื่อและการแพร่ระบาดของโรคโคโรนาสายพันธุ์ 2019 (COVID 19) แนวทางในการป้องกันและลดทอนการแพร่ระบาดของโรคด้วยหลักการอิสลาม หลักสุหนะฮ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น กล่าวถึง วัฒนธรรมและความเชื่อของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีอัลกุรอานและสุนนะฮ์เป็นแกนหลักศาสนาอิสลามสากล ไม่ว่าจะอยู่ในภูมิภาคใดของโลกวัฒนธรรมอิสลามประเภทที่ปรับเปลี่ยนไม่ได้ ไม่สามารถผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมอื่นใดได้ เป็นกฎข้อบังคับที่แน่นอนตายตัว เช่น การละหมาดวันละ 5 เวลา การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน การแต่งงาน จึงเป็นวัฒนธรรมแข็งที่คงสภาพได้มาจนปัจจุบัน กับวัฒนธรรมอิสลามที่ปรับเปลี่ยนได้ซึ่งไม่ได้ระบุไว้จากอัลกุรอานและวจนะของศาสดา หรือระบุไว้กว้าง ๆ ให้ใช้วิจารณญาณสิ่งใดควร-ไม่ควรปฏิบัติ เช่น การเลือกอาชีพ เลือกที่พำนักอาศัย การเลือกการศึกษา ฯลฯ ซึ่งต้องอยู่ในหลักการที่ศาสนาอิสลามยอมรับ สำหรับวัฒนธรรมมลายูมุสลิมสามจังหวัดชายแดนใต้เป็นสิ่งที่สืบเนื่องจากความหมายของวัฒนธรรมอิสลามที่มีกลุ่มความเชื่อประกอบด้วย หนึ่งกลุ่มอนุรักษนิยม หรือกลุ่มเคาะลีฟหรืออฮลิซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ หรืออชชาฮิเราะฮ์หรือคณะเก่า เป็นคนส่วนใหญ่ของมลายูมุสลิมสามจังหวัดชายแดนใต้ สองกลุ่มตบลิษการยัดมันและให้เกียรติผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเป็นลักษณะสังคมที่มีมาตั้งแต่ยุคจารีต สามกลุ่มสะลาฟ หรือกลุ่มใหม่เป็นกลุ่มมุสลิมที่มุ่งฟื้นฟูอิสลามตามวิถีสะลาฟปฏิบัติตามสิ่งที่อยู่ในอัลกุรอานและหะดีษ ซึ่งจะมีความแตกต่างจากกลุ่มเก่าที่จะอ้างอิงจากกิตาบหรือหนังสือตำรา แต่กลุ่มใหม่จะยึดตามหะดีษโดยตรงและจำแนกเฉพาะหะดีษที่มีน้ำหนักเชื่อถือได้ผ่านกระบวนการพิจารณามาแล้วเท่านั้นมาปฏิบัติใช้ โดยไม่พิจารณาว่าการปฏิบัติตามสิ่งทั้งสองนั้นจะไม่สอดคล้องกับสิ่งที่บรรพบุรุษได้กระทำมาก็ตาม ด้วยเหตุนี้เมื่อได้มีผู้คนที่เลือกจะไม่ปฏิบัติตามสิ่งที่บรรพบุรุษของตนได้ปฏิบัติสืบทอดกันมา กลับมาฟื้นฟูอิสลามขึ้นมาใหม่ ผู้คนที่คุ้นชินกับสิ่งที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาตลอดจึงได้มีการเรียกมุสลิมกลุ่มนี้ว่ากลุ่มใหม่ กลุ่มนี้จะเรียกกรอง

ให้ผู้คนกลับไปใช้วิธีการเข้าใจศาสนาตามแบบของสะลาฟ คือ การศึกษาอัลกุรอาน และหะดีษที่เชื่อถือได้ผ่านมุมมองความเข้าใจของสะลาฟที่ดี

ข้อสรุปจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอไว้นั้น ภายใต้อิทธิพลที่หลากหลายทางวัฒนธรรมในความแตกต่างที่ขัดแย้งกัน จำเป็นต้องยอมรับในความแตกต่างกันด้วยความเคารพต่อความแตกต่างนั้น และแสดงออกในความเป็นมิตรภาพต่อกันได้ จำเป็นต้องเสริมความรู้ ความเข้าใจ เรื่องมุสลิมแก่สังคมไทยพุทธ เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ คลี่คลายไปด้วยวิถีแห่งการประนีประนอมยอมรับความแตกต่าง ตามที่ บันดิตย สมะฮอน, ศักดา ยูเต๊ะ และสมาน อิสมาแอล, (2551) กล่าวถึงหลักคำสอนของมุสลิม ยึดมั่นหลักคำสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด จนในบางครั้งทำให้สังคมส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกว่า มุสลิมเป็นกลุ่มชนที่ยึดติดกับวัฒนธรรมตัวเองอย่างแข็งกร้าวเคร่งครัดจนเกินไป ในเนื้อแท้ของหลักคำสอนมีเป้าประสงค์ที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์โดยไม่มีขีดจำกัดทางศาสนา วัฒนธรรม ภาษา และพรมแดน คำสอน ข้อบัญญัติของศาสนาอิสลามมีส่วนส่งเสริมให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสืบเนื่องเพราะสังคมมุสลิมยึดมั่นในค่านิยมอิสลามที่เคร่งครัดเกิดความล่าช้าและไม่ทันกับสถานการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกยุคสมัยใหม่แบบเสรีนิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวอยู่ร่วมกัน และด้วยเหตุการณ์ที่เคยถูกกดทับจากนโยบายในอดีตที่ใช้รูปแบบรัฐไทยนิยมกลืนความเป็นอัตลักษณ์เชื้อชาติต่าง ๆ ทำให้หลายมุสลิมมีความหวาดระแวงต่อรัฐไทย เป็นตัวกันความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมมลายูกับ คนไทยพุทธ ซึ่งเกิดขึ้นเพราะมีความรู้ที่น้อย ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมที่ยังอนุรักษ์อัตลักษณ์เชื้อชาติและศาสนาอิสลาม ดังนั้นการปรับเปลี่ยนเจตคติด้วยให้ความรู้ ทำความเข้าใจหลักของศาสนาที่แตกต่างกัน ที่เป็นสิ่งกันความสัมพันธ์ระหว่างกัน ที่ทำให้แบ่งแยกออกจากกัน จึงต้องเสริมความรู้ ทำความเข้าใจกับหลักศาสนาที่แตกต่างกัน เพื่อให้เข้าใจกันได้ และสามารถอยู่ร่วมกันได้ในความแตกต่างแต่ไม่แตกแยกกันตามที่ปรภรณ์ สิงห์สุริยา (2558) กล่าวถึงการทำความเข้าใจอัตลักษณ์ฝ่ายตรงข้าม แนวทางแก้ไขที่เน้น “การเคารพยอมรับฝ่ายตรงข้ามอย่างที่เขาเป็น” เป็นแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้งในความแตกต่างทางวัฒนธรรม

นอกจากนี้พลังแห่งความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่างของค่านิยมต่อกันและกัน กับพลังการก่อตัวของพลังแห่งกลยุธมิตรจากความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ แบบการเป็นเกลือกัน การเป็นเครือญาติกัน การเป็นลูกพี่-ลูกน้องกัน การเป็นนายจ้างลูกจ้าง การเป็นครู-ศิษย์ การเป็นผู้นำ-ผู้ตาม ตามที่รัตติยา สาและ (2544) ค้นพบสองพลังที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์และการรวมขอมระหว่างคนต่างศาสนิก สามารถใช้การปรับความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพพจน์เหมาอัตลักษณ์ เชื้อชาติมลายูกับความห่างทางสังคมให้ไปในทิศทางใดต้องอาศัยพลังแห่งความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่าง

ประกอบกับบทบาทของผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชนที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของชุมชนในสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรม ด้วยการเข้าถึงคนในทั้งสองชุมชนได้อย่างดีเยี่ยม สร้างสรรค์ทั้งสองชุมชนให้มีปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือกันและกัน ใช้แนวทางปกครองการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรมได้ เมื่อผู้นำแต่ละศาสนาสามารถเชื่อมการปฏิสัมพันธ์ผู้คนในท้องถิ่นที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในลักษณะการบูรณาการทางวัฒนธรรมที่ต่างฝ่ายสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติในชุมชนของตนเองได้ย่อมต้องอาศัยมุมมองจากผู้นำศาสนาเป็นสะพานเชื่อมความหลาก หลายในสังคมนั้น ๆ จึงจำเป็นต้องได้ผู้นำที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์ สร้างการมีส่วนร่วม และเชื่อมั่นในการใช้สันติวิธีเพื่อจัดการกับความขัดแย้ง ตามที่สุไรยา วานี (2557) ทำวิจัยไว้นั้น

นอกจากนี้ยังพบว่า สื่อบุคคล ทั้งบิดามารดา ผู้ปกครอง อิหม่าม โต๊ะครู ผู้นำศาสนา สื่อจากตำรา/หนังสือ จากอิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ มีผลต่อการสร้างจิตสำนึกชาตินิยมมลายูของเยาวชนมุสลิมอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ สื่อทางการเมือง สื่อบุคคล ส่งผลต่อการสร้างจิตสำนึกชาตินิยมมลายูด้านประวัติศาสตร์มลายูของเยาวชนมุสลิมอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ตามที่นัทรณ ราชเสน (2557) วิจัยไว้เช่นกัน จึงเห็นได้ว่าจากที่กล่าวมา ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความขัดแย้งแนวตั้งที่จุดประกายจากนโยบายหลอมรวมความเป็นรัฐไทยเชิงเดี่ยวจากอดีต กับความขัดแย้งแนวราบที่ฝ่ายคนไทยพุทธชนกลุ่มน้อยที่รู้สึกถูกลิดรอนสิทธิทางศาสนาพุทธในพื้นที่ ขณะที่คนมลายูมุสลิมก็ยื่นหยัดแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัดด้วย การขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูอย่างแข็งแกร่ง จึงสมควรยิ่งในการค้นหาระดับความแข็งแกร่งภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู และระดับความห่างทางสังคม จากคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรเพิ่มเติมการวิจัยที่ยังขาดหายไปในความขัดแย้งทางวัฒนธรรมของสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรมในชายแดนใต้ในประเด็นที่เกี่ยวกับความแตกต่าง และความสัมพันธ์ใน “ความห่างทางสังคม กับอัตลักษณ์เหมารวมเชื้อชาติมลายู การขัดเกลาทางสังคมจากภูมิหลังโรงเรียนในพื้นที่นี้” ที่ยังไม่ได้ศึกษาวิจัยไว้เลย และสำหรับงานวิจัยของนีออน พิณประดิษฐ์ (2557) ที่พบว่าตัวแปรด้านเพศ มีผลต่อความไว้วางใจสังคม กล่าวคือ กลุ่มนักศึกษาหญิงมีความไว้วางใจสังคมอย่างฉลาดมากกว่านักศึกษาชาย กลุ่มนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมคบเพื่อนอย่างปลอดภัยมากกว่านักศึกษาชาย กลุ่มนักศึกษาหญิงมีเจตคติด้านด้านทานโฆษณาชวนเชื่อมากกว่านักศึกษาชาย กลุ่มนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กับคนแปลกหน้าอย่างปลอดภัยมากกว่านักศึกษาชาย กลุ่มนักศึกษาหญิงที่บิดามีการศึกษามากมีเจตคติด้านด้านทานโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าเพศชาย กลุ่มนักศึกษาหญิงที่มารดามีการศึกษามากมีเจตคติด้านด้านทานโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าเพศชาย ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำมาศึกษาต่อยอดในประเด็นสภาพเพศหญิงในพื้นที่ชายแดนใต้ ที่ให้ความระมัดระวังเกี่ยวกับคนแปลกหน้า คนต่างวัฒนธรรมสูงกว่าเพศชาย มาศึกษาในความแตกต่างความห่างทางสังคม รวมทั้งวุฒิภาวะทางอายุที่ปรับเปลี่ยนไปส่งผลอย่างไรต่อความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายูกับความห่างทางสังคมในงานวิจัยนี้ด้วยเช่นกัน

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของ ความความห่างทางสังคม จากการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ตามภูมิหลังบริบทของโรงเรียน และสถานทางเพศของคนรุ่นใหม่
2. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความห่างทางสังคม กับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู (Malay Identity's Ethnic Stereotype) และความสัมพันธ์ระหว่างความห่างทางสังคม กับอายุของคนรุ่นใหม่

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ข้อ 1 ภูมิหลังจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีความห่างทางสังคมมากกว่า ภูมิหลังจากโรงเรียนรัฐบาล

ข้อ 2 หญิงมีความห่างทางสังคมมากกว่าชาย

ข้อ 3 ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความห่างทางสังคม

ข้อ 4 อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความห่างทางสังคม

1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1.5.1 งานวิจัยนี้ ช่วยทำความเข้าใจ และเข้าถึงปัญหาความขัดแย้งเชิงจิตวิทยาสังคมระหว่าง ชนกลุ่มใหญ่ กับ ชนกลุ่มน้อย ในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่มีอคติเหมารวมเชื้อชาติ (Ethnic Stereotype) การแบ่งพวก (Discrimination) และช่วยทำความเข้าใจในพื้นที่ตามชายขอบของประเทศ จากหลากหลายทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติ จากการภูมิหลังประชากรในระบบจัดการการศึกษาท้องถิ่น (School Demographics Socializations) ก็กับการขัดเกลากายทางสังคมในพื้นที่ที่มี ภาษา วัฒนธรรม และศาสนาต่างกัน เพื่อสนับสนุนแนวนโยบายการศึกษา การกำหนดแผนงาน การวินิจฉัยปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ ให้กับหน่วยงานการศึกษา หน่วยงานความมั่นคงของชาติ หน่วยงานสร้างสันติวิธี เพื่อขจัดความขัดแย้งทางเชื้อชาติในสังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม

1.5.2 งานวิจัยนี้ ช่วยประเมินระดับความแข็งแกร่งของอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูมุสลิมกับระดับความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ และแสดงให้เห็นความแตกต่าง, ความสัมพันธ์ในทิศทางใด ภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในปีตตามนี้ ช่วยให้เห็นภาพแนวโน้มอนาคตของคนรุ่นใหม่ไปในทิศทางใด

1.5.3 เป็นจุดเริ่มต้น และจุดประกายสำหรับการทำวิจัยค้นหาคำตอบในเชิงจิตวิทยาสังคมเกี่ยวกับ พฤติกรรมความห่างทางสังคม ระหว่าง ชนกลุ่มใหญ่กับชนกลุ่มน้อยของสังคมไทย หรือกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ได้ทำวิจัยต่อยอดออกไปในอนาคต

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1.6.1 ขอบเขตข้อจำกัดของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู (Malay Identity's Ethnic Stereotype) ศึกษาเฉพาะประเด็นของระดับความแข็งแกร่งภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูจาก 7 คุณลักษณะ ประกอบด้วย 1) การมีหรือไม่มีเชื้อสายมลายู 2) การมีหรือไม่มีถิ่นกำเนิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ 3) การพูดหรือไม่พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีในวิถีประจำวัน 4) การแต่งกายหรือไม่แต่งกายแบบวัฒนธรรมมลายูในวิถีชีวิต 5) ความเคร่งครัด หรือไม่เคร่งครัดศาสนา 6) ท่าทีความรู้สึกว่าจะถูกกลืนวัฒนธรรม และ 7) การรับรู้เกี่ยวกับถูกเหมารวมเป็นกลุ่มผู้ใช้ความรุนแรง หรือแบ่งแยกดินแดน ในประเด็นของความห่างทางสังคมศึกษาเฉพาะระดับความห่างทางสังคมจาก 7 องค์ประกอบ คือ 1) แสดงความนับถือ (Respect Factor) 2) แสดงความสัมพันธ์ถึงขั้นแต่งงาน (Marital Factor) 3) แสดงความสัมพันธ์ฉันท์มิตร (Friendship Factor) 4) แสดงการยอมรับ (Acceptance Factor or Social Distance Factor) 5) แสดงความเหนือกว่า (Superordination Factor) 6) ความขัดแย้งแนวตั้งเป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน และ 7) ความขัดแย้งแนวราบ

เป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับประชาชน ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมการในปัตตานี ศึกษาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยปัตตานีเป็นนักศึกษามลายูมุสลิมมากถึงร้อยละ 90 หรือมากกว่านี้โดยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย และมีมุสลิมไทยที่ไม่ใช่มุสลิมมลายูปะปนรวมอยู่บ้าง และมีนักศึกษาไทยพุทธและจากคนไทยเชื้อสายจีนบ้างเล็กน้อยในคณะรัฐศาสตร์ และมีนักศึกษามลายูมุสลิมนอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้เข้ามาเรียนปะปนอยู่บ้างจำนวนหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ค่าระดับความแข็งแกร่งของภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายูครอบคลุมถึงคุณลักษณะทางสังคมที่ความหลากหลายทางวัฒนธรรมสังคมมลายูชายแดนใต้ปะปนผสมรวมกัน เป็นส่วนผสมในตัวแปรของ “ภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายู” ในการศึกษาที่มีข้อจำกัดดังกล่าวนี้ด้วย

1.6.2 ขอบเขตข้อจำกัดด้านประชากร คนรุ่นใหม่ในปัตตานี ทำการศึกษาเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2564 ของคณะรัฐศาสตร์ จำนวน 791 ราย และคณะวิทยาการอิสลาม จำนวน 377 ราย จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กับคณะศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จำนวน 313 ราย รวมจำนวนประชากร 1,481 ราย

1.6.3 ขอบเขตข้อจำกัดด้านกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า ศึกษาเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2564 ของคณะรัฐศาสตร์ จำนวน 170 ราย และคณะวิทยาการอิสลาม จำนวน 80 ราย จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กับ คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จำนวน 70 ราย รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างคนรุ่นใหม่ 320 ราย เท่านั้น

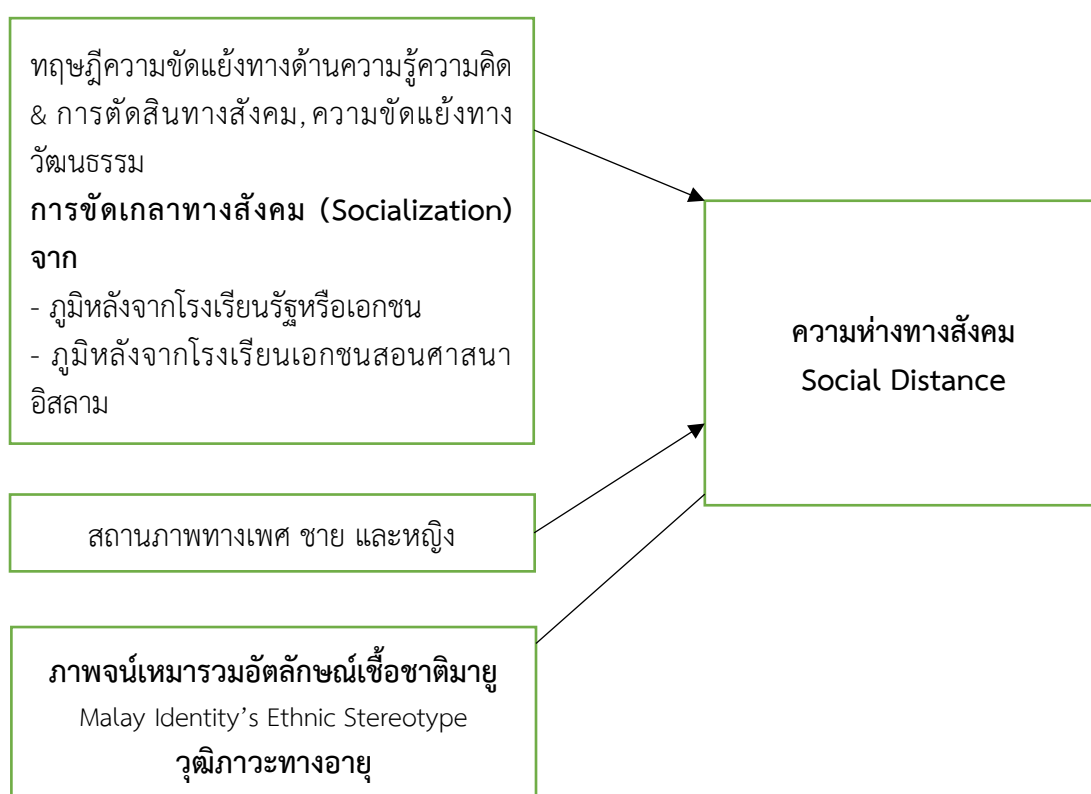
1.6.4 ขอบเขตข้อจำกัดด้านพื้นที่และเวลาศึกษา ทำการศึกษาเฉพาะในพื้นที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาฟาฏอนี ประจำปีการศึกษา 2564 เท่านั้น

1.6.5 ขอบเขตข้อจำกัดตัวแปรที่ศึกษานี้ ในตัวแปรเกี่ยวกับการขัดเกลากายสังคม จากภูมิหลังครอบครัวมลายูมุสลิมและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีสัดส่วนที่สูงกว่า ซึ่งมีคุณลักษณะของอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่มีความหลากหลายปะปนกันในความเป็นคนมลายู เช่น มีครอบครัวมลายูมุสลิมและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอยู่นอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ มีบางครอบครัวในย่านตัวเมืองปัตตานีที่เป็นคนมลายูยุคใหม่ที่ไม่ได้พูดมลายูในครอบครัวและไม่นิยมแต่งกายแบบวัฒนธรรมมลายู ไม่ได้เคร่งครัดในศาสนาอิสลามอาศัยปะปนกันในบ้านชุมชนคนไทยพุทธ มีค่านิยมให้บุตรหลานเรียนในโรงเรียนรัฐบาลปะปนอยู่ในสังคมจังหวัดชายแดนใต้จำนวนหนึ่ง และในตัวแปรทางเพศหญิงมีสัดส่วนที่สูงกว่าเพศชาย และช่วงอายุ ชั้นปี 1 และ 2 ที่มีคุณลักษณะความใกล้เคียงกับนักเรียนระดับมัธยมปลายมากกว่า มีช่วงอายุที่หลากหลาย จากระบบการศึกษาแบบทางเลือกอยู่ในสัดส่วนนี้เป็นข้อจำกัดด้านตัวแปรที่ศึกษาครั้งนี้ด้วย

1.6.6 ด้วยภาวะที่สุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อและแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ 2019 ทำให้ประชากรคนรุ่นใหม่ที่ทำการศึกษาที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถครอบคลุมทุกคณะได้ และการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างก็เป็นไปได้ด้วยความยากลำบากในการเก็บตัวอย่าง จึงต้องใช้วิธีเก็บตัวอย่างผ่านทางออนไลน์ ร้อยละ 46.8 ทดแทนการเก็บโดยตรง ดังนั้นข้อมูลที่ได้อาจมีความคลาดเคลื่อนไปบ้าง จึงต้องเลือกใช้วิธีการสุ่มแบบน่าจะเป็นในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่รัดกุมยิ่งขึ้น

1.6.7 งานวิจัยนี้ถูกจำกัดภายใต้เวลา 200 วัน ที่ค่อนข้างรวบรัดเวลาการทำวิจัย เพื่อให้สำเร็จภายในปีการศึกษา 2564 ของผู้ทำวิจัย จึงไม่สามารถจะนำเสนอผลการวิจัยได้ครบคลุมครบทุกตัวแปรในการเก็บข้อมูล จำเป็นต้องเลือกเฉพาะตัวแปรที่ต้องการศึกษาเท่านั้น

1.6.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย จากทฤษฎีความขัดแย้งทางด้านความรู้ความคิด และทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกิดเจตคติ การปรับเปลี่ยนทางเจตคติของแต่ละบุคคลที่ส่งผลต่อเจตคติความห่างทางสังคม รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งทางวัฒนธรรมในสังคมที่หลากหลาย หลายวัฒนธรรม ผ่านทางขบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ต่างกัน สถานภาพทางเพศที่แตกต่างกัน และวุฒิภาวะทางอายุที่ต่างกัน สรุปรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1.4 แสดงแผนผังกรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

กรณีจากการแพร่ระบาดของโรคโคโรนาสายพันธุ์ 2019 (COVID 19) ส่งผลต่อการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างแบบต่อหน้า โดยมี 2 คณะ คือ คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จึงต้องใช้วิธีเก็บตัวอย่างผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางอินเทอร์เน็ต ใช้ชุดคำถามเดียวกัน มีการปรับคำสั่ง และลำดับคำตอบให้เหมาะสมตามคำสั่งการสร้างของ Google Form โดยมอบให้ผู้ประสานงานของแต่ละคณะที่สามารถเข้าถึง

กลุ่มตัวอย่างได้ สุ่มแบบสะดวก โดยยอมรับการเก็บกลุ่มตัวอย่างแบบนี้ถือว่าเป็นตัวแทนเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลแทนแบบต่อหน้าได้ในทำนองเดียวกัน รวมจำนวน 150 ราย จาก 320 ราย

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.8.1 ความห่างทางสังคม (Social Distance) หมายถึง บุคคล หรือกลุ่มคนให้ความใกล้ชิดสนิทสนมกันน้อย แสดงออกถึงระยะทางไกลออกเมื่อต้องการบายเบี่ยงที่จะติดต่อกับปฏิสัมพันธ์กัน หรือความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติ ชนชั้นทางสังคม เพศสภาพ ศาสนา ความเชื่อ ภาษา ในสังคมใด ๆ ที่ปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หรือห่างไกลกัน ความแปลกหน้ากัน การแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก หรือความตึงเครียด เพราะบางทางสังคมโดยสามารถจะวัดประเมินค่าทางสถิติได้จากปฏิกริยาความรู้สึกเชิงอัตวิสัย-อารมณ์ ที่มีอิทธิพลให้ข้อมูล การเหมารวม ความอคติ ต่อการตัดสินในคุณลักษณะใด ๆ ของผู้คนที่เกี่ยวกับความจริงหรือความเป็นจริง เป็นการรวบรวมการรับรู้ประสบการณ์ความคาดหวัง และความเข้าใจส่วนตัว หรือวัฒนธรรมและความเชื่อ เกี่ยวกับปรากฏการณ์ภายนอกที่เจาะจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยวัดค่าได้จากมาตราวัดความห่างทางสังคมของโบการ์ดัส (The Bogardus Social Distance Scale) จากองค์ประกอบ 5 หมวด ประกอบด้วย แสดงความนับถือ (Respect Factor), แสดงความสัมพันธ์ถึงขั้นแต่งงาน (Marital Factor), แสดงความสัมพันธ์อันดีมิตร (Friendship Factor), แสดงการยอมรับ (Acceptance Factor or Social Distance Factor), แสดงความเหนือกว่า (Superordination Factor) (ลัดดา กิติวิภาต, น. 102) ในที่นี้ผู้วิจัยเพิ่ม องค์ประกอบความขัดแย้ง คือ ความขัดแย้งแนวตั้ง (ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน) กับความขัดแย้งแนวราบ (ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับประชาชน) เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งมีลักษณะของถูกการเหมารวมทางอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู รวมเป็น 7 องค์ประกอบวัดระดับความห่างทางสังคม แสดงการวัดค่าจากแบบวัด ดังนี้

1. แสดงความนับถือ (Respect Factor) เป็นความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ และเป็นพฤติกรรมในทางบวกมีข้อความเกี่ยวกับ การเคารพในความเป็นตัวตนของผู้อื่น การให้เกียรติแก่ผู้อื่น มี 5 ข้อ คือข้อที่ 1, 8, 15, 22, 29 ดังนี้

1) หากเพื่อน-อาจารย์-ที่ปรึกษาเป็นคนต่างวัฒนธรรม-ต่างศาสนา มาชักชวนให้ใช้ชีวิตตามอย่างสากลนิยม ท่าน จะตามอย่างสากลนิยม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ตามอย่างสากลนิยม

8) ท่านจะนำคำสอนของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา มาปรับปรุงแก้ไขวิถีชีวิตท่าน หากมีเหตุผลพอที่จะให้เชื่อถือได้และยอมรับได้ จะนำมาปรับปรุงแก้ไข 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่นำมาปรับปรุงแก้ไข

15) ถ้ามีคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา เข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชนของท่าน โดยที่ไม่รู้จักเขาเป็นใคร ท่านจะให้เกียรติเคารพในความแตกต่าง 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ให้เกียรติเคารพในความเป็นส่วนตัว

22) หากเลือกได้ท่านยอมจะย้ายบ้านเข้าไปอาศัยอยู่กับชุมชนที่เป็นคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาใกล้กับท่าน จะยอมย้าย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมย้าย

29) ข้อแนะนำการเสนอแนะแก้ปัญหาใด ๆ จากคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาที่ไม่ขัดต่อจริยธรรม และศาสนา ท่าน จะเคารพให้เกียรติ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะยังไม่เคารพหรือให้เกียรติ

2. แสดงความสัมพันธ์ถึงขั้นแต่งงาน (Marital Factor) เป็นความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นและเป็นพฤติกรรมในทางบวกและลบ ข้อความถามเกี่ยวกับความเป็นญาติโดยการแต่งงานกันได้ใหม่ 5 ข้อ คือ 2, 9, 16, 23, 30

2) หากคนรักหรือแฟนเป็นคนต่างศาสนากับท่านจะแต่งงานด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แต่งงานด้วย

9) ในอนาคตหากคู่สมรสท่านเปลี่ยนศาสนาอื่นต่างจากท่าน จะไม่หย่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะหย่าขาดกัน

16) หากในครอบครัว และญาติพี่น้องไปแต่งงานกับคนต่างศาสนา โดยไม่มีเงื่อนไขการเปลี่ยนศาสนาของทั้ง 2 ฝ่าย จะยอมรับการแต่งงาน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับการแต่งงาน

23) หากเพื่อนสนิท หรือคนในวัฒนธรรมและศาสนาเดียวกันไปแต่งงานกับคนต่างศาสนาโดยไม่มีการเปลี่ยนศาสนาท่านยังจะยอมรับให้แต่งงานได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้แต่งงานได้

30) ท่านยินดีให้คนต่างศาสนาเข้ามาแต่งงานกับคนในศาสนาเดียวกันกับท่านได้โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ จะยินดีให้มาแต่งงาน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินดีให้มาแต่งงาน

3. แสดงความสัมพันธ์ฉันท์มิตร (Friendship Factor) เป็นความสัมพันธ์สมพอสสมควรและเป็นพฤติกรรมในทางบวก ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะร่วมสโมสรด้วยกันได้ไหม, จะเป็นเพื่อนบ้านกันได้ไหม, อยู่อาศัยด้วยกันได้ไหม 5 ข้อ คือ 3, 10, 17, 24, 31

3) เพื่อนบ้านเพศเดียวกันต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา มานั่งร่วมรับประทานอาหารด้วยกันกับคนในครอบครัวท่าน ท่าน จะนั่งร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่นั่งร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน

10) การต้อนรับเพื่อนบ้านที่เป็นคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาเข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณเดียวกันในชุมชนของท่าน ท่าน จะต้อนรับเป็นเพื่อนบ้านกันได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ต้อนรับ ไม่สามารถเป็นเพื่อนบ้านกันได้

17) เพื่อนข้างบ้านท่านเป็นคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาไม่อยู่บ้านนานหลายวัน ท่านสนใจยินดีดูแลบ้านให้เขา จะสนใจยินดีดูแลบ้านให้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สนใจยินดีดูแลบ้านให้

24) ท่านจะไปอาศัยอยู่ในท่ามกลางเพื่อนบ้านที่เป็นคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา และยินดีเป็นเพื่อนบ้านกับเขา จะไปอาศัยอยู่ด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไปอาศัยอยู่ด้วย

31) ท่านคบหาคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาเป็นเพื่อนสนิทใกล้ชิด เพื่อปรึกษากัน ช่วยเหลือกันจะคบหากันเป็นเพื่อนสนิทกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะยังไม่คบหาให้เป็นเพื่อนสนิทกัน

4. แสดงการยอมรับ (Acceptance Factor or Social Distance Factor)

เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย หรือแสดงว่ามีความใกล้ชิดหรือห่างเหินมากน้อยแค่ไหน ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะทำอาชีพหรือทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การเข้ามาอาศัยในถิ่นตน หรือยอมออกไปอาศัยในถิ่นเขา 5 ข้อ คือ 4, 11, 18, 25, 32

4) ท่านยอมรับการทำงานร่วมกับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาอย่างสนิทใจ เมื่อพวกเขาเข้ามาทำงานด้วยกัน จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ

11) การเลือกไปทำงานร่วมกันกับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ในสถานที่ของพวกเขา ท่านจะยอมเลือกทำงานด้วยกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมเลือกทำงานด้วยกัน

18) ท่านยอมลงทุนทำธุรกิจ หรือ เป็นหุ้นส่วนในกิจการใด ๆ กับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา หรือไม่ จะยอมลงทุน เป็นหุ้นส่วน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมลงทุน ไม่เป็นหุ้นส่วน

25) ท่านยอมเข้าไปอาศัยอยู่เพื่อประกอบอาชีพในท่ามกลางชุมชนของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาหรือไม่ จะยอมไปอาศัยเพื่อประกอบอาชีพ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมไปอาศัยไม่ไปประกอบอาชีพ

32) ท่านยอมรับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาให้เข้ามาพัฒนาความเจริญให้กับชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่หรือไม่ จะยอมรับให้เข้ามา 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้เข้ามา

5. แสดงความเหนือกว่า (Superordination Factor) เป็นการกำหนดว่าบุคคลผู้นั้นมีความเหนือกว่าหรือต่ำต่อยกกว่า ข้อคำถามเกี่ยวกับ การยกย่องให้เกียรติ หรือยอมรับว่าสูงกว่า – ต่ำกว่า ความกล้าวิจารณ์ได้ไหม 5 ข้อ คือ 5, 12, 19, 26, 33

5) ท่านยอมรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้นำรัฐซึ่งเป็นคนยุติธรรม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถแม้ว่าเขาจะเป็นคนต่างวัฒนธรรม และต่างศาสนากับท่านจะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ

12) ถ้าคนในวัฒนธรรมเดียวกัน ศาสนาเดียวกันกับท่านเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคม ท่านเห็นควรและยอมรับการคล้อยตามวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ในสังคมเพื่ออยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ จะเห็นควรและยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เห็นควรและไม่ยอมรับ

19) ท่านเทิดทูนวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่านมากกว่าทุกวัฒนธรรมทุกภาษา ทุกศาสนา จะไม่เทิดทูนมากกว่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะเทิดทูนมากกว่า

26) ท่านยอมรับว่าวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่านทำให้ท่านสูญเสียโอกาสในสังคมและการศึกษาของสังคมไทย จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ

33) คนต่างวัฒนธรรม-ต่างศาสนา รู้สึกถูกคุกคามแล้ววิพากษ์วิจารณ์วัฒนธรรม ศาสนาของท่าน ท่าน จะไม่ตอบโต้แล้วรับฟัง 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะตอบโต้และไม่รับฟัง

6. ความขัดแย้งแนวคิด เป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนในสังคม เช่นปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนใต้ ข้อคำถามเกี่ยวกับการกระทำ ความรู้สึกต่อของเจ้าหน้าที่รัฐ เรื่องความมั่นคง ความปลอดภัย ต่อคนในพื้นที่ 5 ข้อ คือ 6, 13, 20, 27, 34

6) หากมีเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจเกิดความสงสัย มาขอตรวจค้นบ้านท่าน ท่านจะยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน

13) เมื่อท่านเข้าไปใกล้เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง เช่น ทหาร ตำรวจ ที่ถืออาวุธสงครามประจำกายอยู่ จะไว้ใจได้ว่าจะมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไว้ใจไม่ได้ว่ามีความปลอดภัย

20) เมื่อท่านผ่านด่านตรวจป้อมหน่วยงานความมั่นคงของทหารและตำรวจตามจุดต่าง ๆ ขอตรวจค้น ท่านมักจะไม่หยุดหงิดและสะดวกยินดี 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะหยุดหงิดและไม่สะดวกยินดี

27) โดยปกติท่านออกจากบ้านในตอนกลางคืนดึก ๆ ช่วงไม่มีการประกาศเคอร์ฟิวโรคระบาด ท่านจะไว้ใจในความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจในความปลอดภัย

34) การไปร่วมชุมนุมเพื่อเรียกร้องหรือแสดงความคิดเห็น สิทธิอันชอบธรรมทั่วไปด้วยสันติวิธี ปราศจากอาวุธ จะมั่นใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่มั่นใจไม่ปลอดภัย

7. ความขัดแย้งแนวราบ เป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับประชาชน หรือบุคคลกับบุคคลในสังคม เช่น ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ กับกลุ่มคนมลายูที่นับถืออิสลามในจังหวัดชายแดนใต้ 5 ข้อ คือ 7, 14, 21, 28, 35

7) การไปศาสนสถานของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา (เช่น มัสยิด วัด โบสถ์คริสต์) ท่านจะไว้ใจในความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ รู้สึกไม่ปลอดภัย

14) โดยปกติทั่วไป หากต้องเดินทางผ่านเข้าไปในย่านชุมชนของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาท่านจะไว้ใจได้ว่าจะมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจได้ว่าจะมีความปลอดภัย

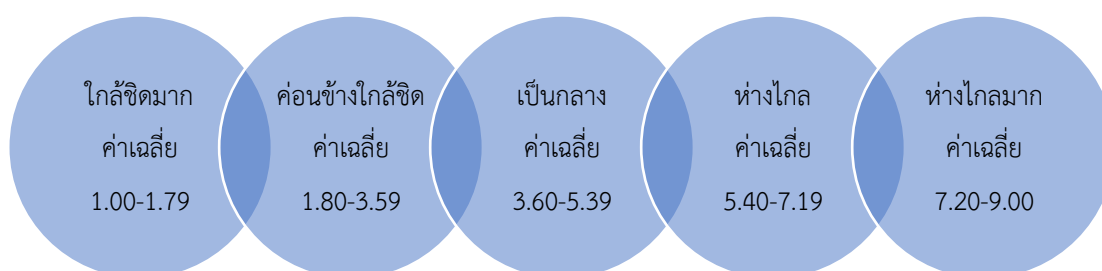
21) เมื่อร่วมเวทีสาธารณะ ท่านกล้าวิจารณ์คนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา กรณีที่มีความเห็นต่างและไม่ลงรอยกัน จะไม่วิจารณ์รักษาน้ำใจกันไว้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะวิจารณ์เปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา

28) การสนับสนุนความคิดเห็นของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาที่ออกมาเรียกร้องความเป็นธรรมของสังคม ท่าน จะสนับสนุนความคิดเห็น 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สนับสนุนความคิดเห็น

35) ท่านส่งเสริมให้มีการเพิ่มจำนวนประชากรของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาที่เข้าในอาศัยพื้นที่ท่าน จะส่งเสริม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ส่งเสริม

การแปรค่าคำตอบแบบวัดค่าความห่างทางสังคม จากแบบสอบถาม ผ่านสื่อออนไลน์ และตอบแบบต่อหน้าผ่านกระดาษแบบสอบถาม

คำตอบผ่านออนไลน์	คำตอบผ่านแบบสอบถาม	การแปลค่า (ระดับคะแนน/ ความหมาย)
1	4	ห่างที่ระดับใกล้ชิดมาก มีค่า 1
2	3	ห่างระหว่างใกล้ชิดมาก-ค่อนข้างใกล้ชิด มีค่า 2
3	2	ห่างที่ระดับค่อนข้างใกล้ชิด มีค่า 3
4	1	ห่างที่ระดับเป็นกลาง มีค่า 4
5	0	ห่างที่ระดับเป็นกลาง มีค่า 5
6	-1	ห่างที่ระดับห่างไกล มีค่า 6
7	-2	ห่างระหว่างห่างไกลถึงห่างไกลมาก มีค่า 7
8	-3	ห่างที่ระดับห่างไกลมาก มีค่า 8
9	-4	ห่างที่ระดับห่างไกลมาก มีค่า 9

ภาพที่ 1.5 แสดง 5 ระดับใกล้ชิด-ห่างไกลของค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม

ความหมายของระดับความห่างทางสังคมในงานวิจัยนี้ หมายถึง เทคนิคความใกล้เคียง (Proximity Techniques) เป็นวิธีประเมินค่าความใกล้-ไกล ด้วยตัวเลขจัดอันดับ (ลัดดา กิติวิภาค, 2554 น. 100) จาก 1-9 ช่วง แบ่งออกเป็น 5 ระดับระหว่างความใกล้ชิดกับความห่าง กันของบุคคล โดยใช้ช่วงคะแนนค่าเฉลี่ยรวมช่วงละ 1.8 เท่า ๆ กัน จัดลำดับจากความใกล้ชิดกันถึงความห่างกัน คือ

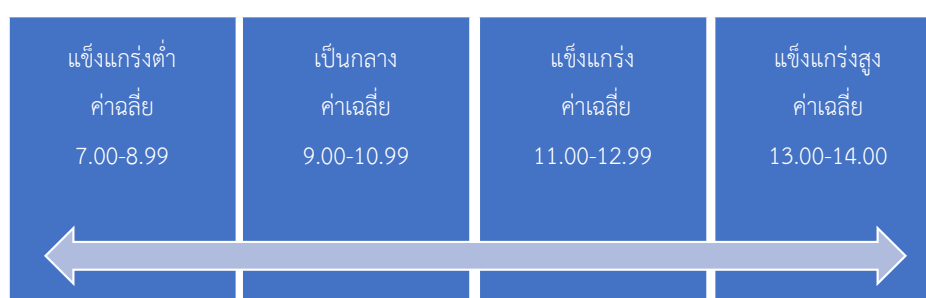
ระดับใกล้ชิดมาก	คือ ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม ช่วง 1.00 – 1.79
ระดับค่อนข้างใกล้ชิด	คือ ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม ช่วง 1.80 – 3.59
ระดับเป็นกลาง	คือ ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม ช่วง 3.60 – 5.39
ระดับห่างไกล	คือ ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม ช่วง 5.40 – 7.19
ระดับห่างไกลมาก	คือ ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม ช่วง 7.20 – 9.00

1.8.2 การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น ด้วยวิธีการปลูกฝังบรรทัดฐานของกลุ่ม ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคม เพื่อให้การอยู่ร่วมกันได้ เริ่มจากขั้นตอนปฐมภูมิการอบรมเลี้ยงดู ขัดเกลาในวัยเด็กจากครอบครัว โรงเรียน ศาสนา ทำให้เกิดบุคลิกภาพเป็นของตนเอง ขั้นทุติยภูมิ เป็นการอบรมขัดเกลาที่ได้รับในช่วงประกอบอาชีพ เพื่อเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับอาชีพ เช่น เป็นผู้นำทางศาสนา

เป็นเกษตรกร เป็นครู เป็นช่าง เป็นพ่อค้าแม่ค้า ในการศึกษาครั้งนี้ การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง ภูมิหลังจากโรงเรียน ของนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ที่แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ หนึ่ง โรงเรียนมัธยมสายสามัญของรัฐ หรือเอกชน (โรงเรียนรัฐบาล) ใช้หลักสูตรวิชาสามัญจากรัฐแกนกลาง ในการขัดเกลาทางสังคม และสอง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สอนหลักสูตรศาสนาอิสลามควบคู่ไปกับวิชาสามัญจากรัฐแกนกลางในการขัดเกลาทางสังคม โดยบริบทประชากรเป็นสังคมเชิงเดี่ยวแบบ วัฒนธรรมมลายูมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลามล้วน ๆ ไม่ปะปนศาสนาอื่น ๆ นอกจากประเภทโรงเรียนที่ขัดเกลาทางสังคมแตกต่างกันแล้ว ยังรวมถึงสภาพทางเพศที่ต่างกันระหว่างชายและหญิง ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ที่มีทั้งผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ผู้ที่มีเชื้อสายจีน นับถือลัทธิขงจื้อ ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีขบวนการขัดเกลาทางสังคมสืบทอดมาจากขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและภาษาจากบรรพชนของแต่ละกลุ่มชนตามเชื้อชาติ ศาสนาที่แตกต่างกันมาแต่อดีตกาล

1.8.3 ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู (Malay Identity's Ethnic Stereotypes) หมายถึง ระดับตัวเลขค่าเฉลี่ยที่บ่งชี้คุณสมบัติ หรือคุณลักษณะของบุคคล 7 ประการ เกี่ยวกับการมี หรือไม่มีคุณลักษณะทาง 1) สายเลือดมลายู 2) ถิ่นกำเนิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ 4 อำเภอ จะนะ สะบ้าย้อย เทพา นาทวี จังหวัดสงขลา 3) การใช้ภาษามลายูในวิถีประจำวัน ทั้งในหรือนอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ (มีบางครอบครัวคนมลายูอยู่นอกพื้นที่ชายแดนใต้) 4) การแต่งกายแบบชาวมลายู 5) ความเคร่งครัดในการปฏิบัติศาสนกิจ 6) ความขัดแย้ง แนวตั้งระหว่างรัฐกับประชาชน เช่น ต่อหน่วยงานความมั่นคงของรัฐมองว่ารัฐพยายามกลืนวัฒนธรรม ให้กลายเป็นไทย และ 7) ความขัดแย้งแนวราบ ระหว่างประชาชนกับประชาชน ต่อกลุ่มคนต่างศาสนา ที่มักถูกสังคมตีค่าเหมารวมว่าเป็นผู้ใช้ความรุนแรง แบ่งแยกดินแดน ยังรวมถึงคุณลักษณะมลายูผู้ที่อยู่นอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ได้ด้วย และรวมถึงผู้นับถือศาสนาอิสลามที่ไม่ใช่ชาวมลายู (ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงแต่เฉพาะผู้มีเชื้อชาติมลายูเท่านั้น) โดยสามารถวัดระดับความแข็งแกร่งของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูตามมาตราอันตรภาพ (Interval Scale) จากคำถาม 7 คุณลักษณะข้างต้น ของผู้ตอบ โดยตอบว่า ใช่ เป็นคุณสมบัติ หรือคุณลักษณะที่ใกล้เคียงกับอัตลักษณ์มลายูสูง ให้ 2 คะแนน และตอบไม่ใช่ คือ ไม่มี หรือมีคุณสมบัติคุณลักษณะมลายูน้อยมาก หรือมีเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง ให้ 1 คะแนน เช่น คำถามว่า “ท่านและครอบครัวมีสายเลือดมลายู พูดภาษามลายูและนับถือศาสนาอิสลาม” คำตอบใช่แสดงถึงมีคุณลักษณะครบถ้วน แสดงถึงภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูมีความแข็งแกร่งสูง หากตอบว่าไม่ใช่ แสดงถึงการมีคุณลักษณะนั้นบางประการหรือไม่มีเลย เนื่องจากประชากรของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในปัตตานีมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมปะปนอยู่ด้วยกัน มีมลายูมุสลิมทั้งในและนอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ไทยมุสลิม ไทยพุทธ ไทยเชื้อสายจีน ที่มีลักษณะการปะปนกันทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ที่ผสมผสานกันบ้างไม่มาก ซึ่งในที่นี้รวมถึงอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่ไม่บริสุทธิ์ 100% ด้วย เช่นบางครอบครัวมีเชื้อสายมลายู เป็นมุสลิมแต่ไม่พูดมลายู (พูดภาษาใต้, ไทยกลาง) หรือครอบครัวเป็นมลายูพูดมลายูแต่นับถือศาสนาพุทธ หรือ ครอบครัวไทยเชื้อสายจีนพูดมลายูในครอบครัวเป็นส่วนผสมที่ปะปนกันบ้างไม่มาก อันแสดงถึงคุณลักษณะบางประการของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติ-ภาษา-วัฒนธรรม-ศาสนาที่ร่วมกันในสังคมตามระดับความแข็งแกร่งสูง-ต่ำ

ที่สามารถจะประเมินค่าออกมาจากคำถามบ่งชี้คุณลักษณะของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่ปะปนกันนี้ตามมาตรวัดอันตรายภาค โดยคะแนนรวมต่อบุคคลต่ำสุดจาก 7 คุณลักษณะ คือ 7 คะแนน แสดงถึงระดับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูแข็งแกร่งต่ำ และคะแนนรวมต่อบุคคลสูงสุดคือ 14 คะแนน แสดงถึงระดับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูมีระดับความแข็งแกร่งสูง วัดจากค่าเฉลี่ยของแต่ละบุคคลที่ทำแบบประเมินค่าคุณลักษณะภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู 7 คุณลักษณะที่กล่าวข้างต้น แสดงด้วยระดับค่าเฉลี่ยความแข็งแกร่ง 4 ระดับ คือ แข็งแกร่งต่ำ (Low Solidity = 7.00-8.99), เป็นกลาง (Neutral = 9.00-10.99), แข็งแกร่ง (Solidity = 11.00-12.99), แข็งแกร่งสูง (High Solidity = 13.00-14.00) แสดงภาพระดับความแข็งแกร่งของภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายู ดังนี้

ภาพที่ 1.6 แสดง 4 ระดับความแข็งแกร่งภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของบุคคล

1.8.4 คนรุ่นใหม่ (The Younger Generation) หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปี ปีการศึกษา 2564 จากคณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และจากคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ที่มีอายุระหว่าง 18-23 ปี ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่ม เจเนอเรชันซี (Generation Z) คือ ผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2540-2555 (ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอายุที่แตกต่างกันตามอายุที่เปลี่ยนไป) อยู่ในยุคที่เข้าถึงโลกของโซเชียลมีเดียและอินเทอร์เน็ตแบบประชิดตัว และมีอิทธิพลต่อโลกทัศน์ ความคิดความรู้สึก ในการดำเนินวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมคนยุคเดิม ๆ ก่อนหน้าพวกเขา ในที่นี้อายุที่ต่างกันเป็นตัวแปรอิสระหนึ่งที่น่ามาศึกษาความสัมพันธ์ กับความห่างทางสังคมด้วยเช่นกัน

1.8.5 สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม (Social diversity) หมายถึง สังคมของผู้คนที่มีภูมิหลังทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ภาษา ที่หลากหลายอาศัยอยู่ในดินแดนเดียวกัน อาจเป็นกลุ่มสังคมที่แยกย่อยออกเป็น กลุ่มภาษา-วัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มศาสนา หรือเชื้อชาติต่าง ๆ ในสังคมที่มีความหลากหลายวัฒนธรรมที่ไม่มีต้นแบบวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว แต่มีความหลากหลายวัฒนธรรมรวมอยู่ในสังคมนั้น ๆ สามารถจัดการสื่อสารระหว่างกัน เป็นสังคมที่มีการปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและสังคม อาจมาจากการแพร่กระจายวัฒนธรรมระหว่างกัน ในแบบการปรับตัว การสังสรรค์ทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความเติบโตของประเทศให้เกิดสันติสุขร่วมกัน หรือขัดแย้งกัน สำหรับในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ประกอบด้วย สังคมมลายูมุสลิมที่มีเชื้อสายมลายู พุดภาษามลายู นิยมแต่งกายแบบมลายู

เคร่งครัดในศาสนาอิสลาม สังคมไทยมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษาไทยและและไม่ใช่คนมลายู สังคมไทยพุทธมลายูพูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษามลายูในวิถีประจำวันและนับถือศาสนาพุทธ สังคมไทยเชื้อสายจีนนับถือลัทธิขงจื้อ พูดภาษาไทย หรือพูดภาษาจีน หรือพูดมลายู รวมทั้งอื่น ๆ นอกเหนือที่กล่าวมา เช่น สังคมมุสลิมจากต่างประเทศ สังคมคนอินเดีย คนเมียมาร์ คนกัมพูชา เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ตัวแทนนักศึกษาศึกษามหาวิทยาลัยในปัตตานี 2 แห่งที่นับถือศาสนาอิสลามกว่าร้อยละ 90 จากสังคมมลายูมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีบางส่วนมาจากสังคมไทยมุสลิมนอกพื้นที่ปะปนอยู่บ้าง และนักศึกษาไทยพุทธร้อยละ 10 ที่นับถือศาสนาพุทธ กับส่วนน้อยที่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนในพื้นที่ ตามสัดส่วนของประชากรนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ปัตตานี ดังนั้นในที่นี้ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมในปัตตานี ชนกลุ่มใหญ่ในพื้นที่จึงเป็นคนมลายูมุสลิม และชนกลุ่มน้อยในพื้นที่เป็นคนไทยพุทธกับคนไทยเชื้อสายจีนที่ผสมผสานกันในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จากการสุ่มแบบสะดวกตามโควตาของแต่ละคณะ ส่งผลต่อคุณลักษณะในการวัดระดับความแข็งแกร่ง ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูรวมอยู่ด้วย

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง เป็นคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษา จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่มีความเป็นคุณลักษณะทางสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ ภาษา ตามวิถีของคนเชื้อสายมลายูที่นับถือศาสนาอิสลาม คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ คนไทยเชื้อสายจีน อันเป็นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ทางสังคมในจังหวัดชายแดนใต้ ปะปนกันเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีความสนใจเกี่ยว นโยบายสาธารณะ การเมือง การปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นคณะที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่การศึกษาในทำนองเดียวกันกับพื้นที่ในโรงเรียนรัฐบาลในระดับมัธยมศึกษาที่สามารถจะสะท้อนถึงคุณลักษณะทางสังคมของระดับความแข็งแกร่งของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่ไม่ใช่เป็นมลายูบริสุทธิ์ 100 % กับนักศึกษาจากคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และนักศึกษาของคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ที่กว่าร้อยละ 95 มีความเป็นอัตลักษณ์มลายูท้องถิ่นชายแดนใต้ เป็นตัวสะท้อนภูมิหลังของคนเชื้อสายมลายูที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 เป็นคนรุ่นใหม่ที่ยังคงสภาพความเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเดิมสูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ ประกอบกับมีความเป็นอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูสูง มีคุณลักษณะของความเป็นสังคมส่วนใหญ่ทางวัฒนธรรม เชื้อชาติมลายูวิถีชีวิตคนชายแดนใต้ จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,481 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนและสถิติของทั้ง 2 มหาวิทยาลัย) จำแนกได้ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรของคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษาจาก 3 คณะของมหาวิทยาลัย

คณะ / มหาวิทยาลัย	ประชากรชั้นปี 1, 2	ชาย	หญิง
รัฐศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	791	238	553
คณะวิทยาการอิสลาม ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	377	134	243
คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยฟาฏอนี	313	134	179
ประชากรรวม	1,481	506	975

หมายเหตุ ปรับปรุงจากที่มา: สำนักทะเบียน ปีการศึกษา 2564 ของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และทะเบียนนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

วิธีการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกตัวอย่างจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในจังหวัดปัตตานี 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กับมหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ขั้นตอนที่ 2 เลือกตัวอย่างนักศึกษาจากคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยในจังหวัดปัตตานี ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะความใกล้เคียงกันทางสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สะท้อนภูมิหลังของคนเชื้อสายมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ของแต่ละคณะ และมีนักศึกษาที่เป็นคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ คนไทยเชื้อสายจีนปะปนอยู่เป็นส่วนน้อยในบางคณะ ตามแบบสังคมตามอัตลักษณ์จังหวัดชายแดนใต้ ที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนมลายูที่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนเพื่อสะท้อนภูมิหลังจากสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้จากทุกคณะ จึงเลือกสุ่มกลุ่มนักศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์และคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กับนักศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี เป็นตัวแทนในการศึกษาครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 3 เลือกนักศึกษาจากชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 เป็นตัวแทนของการคงสภาพอยู่จากลักษณะทัศนคติความเป็นนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ยังคงสดใหม่กว่าชั้นปี อื่น ๆ เป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษาภูมิหลังจากสถานศึกษา (การขัดเกลาทางสังคมขงโรงเรียน)

ขั้นตอนที่ 4 การสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง (sample size) จำนวนหน่วยในประชากรที่ถูกเลือกมาเป็นตัวแทน หน่วยตัวอย่าง (sampling unit) n จากประชากรนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จากจำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 1,481 คน เพื่อกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยคำนวณสูตรของทาร์ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5 % ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดเป็น 0.05

คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้ดังนี้

$$n = \frac{1,484}{1 + (1,481 \times 0.0025)} = 315$$

ในที่นี้จะใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 ราย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ตามสัดส่วนประชากรของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กับ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงสัดส่วนการสุ่มแบบโควตาของกลุ่มตัวอย่าง จาก 3 คณะ ของมหาวิทยาลัย

คณะ / มหาวิทยาลัย	ตัวอย่าง ชั้นปี 1, 2	ชาย	หญิง
รัฐศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	170	50	120
คณะวิทยาการอิสลาม ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	80	30	50
คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี	70	30	40
ประชากรรวม	320	110	210

2.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้มีแบบแผนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cross Cultural Studies) โดยใช้ทฤษฎีความขัดแย้งทางด้านความรู้ ความคิดเป็นกรอบของการขัดเกลาทางสังคมจากภูมิหลังโรงเรียน กับทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคมเป็นกรอบของภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายู และแนวคิดความขัดแย้งแนวดิ่งและแนวราบในพื้นที่ และการวัดเจตคติความห่างทางสังคมของโบกาดีส สถานภาพทางเพศที่แตกต่างกัน และวุฒิภาวะทางอายุที่ต่างกัน โดยมีตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย การขัดเกลาทางสังคมจากภูมิหลังโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถานภาพทางเพศ ตัวแปรตาม คือ ความห่างทางสังคม กับหาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู วุฒิภาวะทางอายุ กับ ความห่างทางสังคม

2.3 เครื่องมือในการวิจัย

2.3.1 ใช้แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน รวมจำนวน 43 ข้อ ประกอบด้วย
 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ 5 ข้อ เกี่ยวกับภูมิหลัง ประกอบด้วย ข้อ 1 คณะ ชั้นปี /มหาวิทยาลัย ข้อ2 ประเภทโรงเรียนที่จบการศึกษา ข้อ3.1 เพศ ข้อ 3.2 อายุ ข้อ 4 ศาสนา และ ข้อ 5 ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู ประกอบด้วย การสอบถามใช่, ไม่ใช่ เกี่ยวกับ 7 คุณลักษณะความเป็นเชื้อชาติมลายู โดยถ้าตอบ ไม่ใช่ ให้ 1 คะแนน และตอบใช่ ให้ 2 คะแนน อันตรภาคอยู่ระหว่าง 7 ถึง14 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบอด ความน่าเชื่อมั่นที่ 0.820 จากการทดสอบ 40 ราย
 ตอนที่ 2 แบบสอบถามความห่างทางสังคม 35 ข้อ โดยสร้างเครื่องมือวัดตามแบบมาตราวัดความห่างทางสังคม ของโบกาดีส (The Bogardus Social Distance Scale, 1925) จาก 7 องค์ประกอบ องค์ประกอบละ 5 ข้อความ คือ

1. องค์ประกอบแสดงความนับถือ (Respect Factor) เป็นความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการและเป็นพฤติกรรมในทางบวก มีข้อความถามเกี่ยวกับ การเคารพในความเป็นตัวตนของผู้อื่น การให้เกียรติแก่ผู้อื่น มี 5 ข้อ คือ ข้อที่ 1, 8, 15, 22, 29

2. องค์ประกอบแสดงความสัมพันธ์ถึงขั้นแต่งงาน (Marital Factor) เป็นความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นและเป็นพฤติกรรมในทางบวก และลบ ข้อความถามเกี่ยวกับความเป็นญาติ โดยการแต่งงานกันได้ใหม่ 5 ข้อ คือ 2, 9, 16, 23, 30

3. องค์ประกอบแสดงความสัมพันธ์ฉันท์มิตร (Friendship Factor) เป็นความสัมพันธ์สนมพอสสมควรและเป็นพฤติกรรมในทางบวก ข้อความถามเกี่ยวกับ จะร่วมสโมสรด้วยกันได้ไหม, จะเป็นเพื่อนบ้านกันได้ไหม, อยู่อาศัยด้วยกันได้ไหม 5 ข้อ คือ 3, 10, 17, 24, 31

4. องค์ประกอบแสดงการยอมรับ (Acceptance Factor or Social Distance Factor) เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย หรือแสดงว่ามีความใกล้ชิดหรือห่างเหินมากน้อยแค่ไหน ข้อความถามเกี่ยวกับ จะทำอาชีพหรือทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การเข้ามาอาศัยในถิ่นตนหรือยอมออกไปอาศัยในถิ่นเขา 5 ข้อ คือ 4, 11, 18, 25, 32

5. องค์ประกอบแสดงความเหนือกว่า (Super ordination Factor) เป็นการกำหนด ว่าบุคคลผู้หนึ่งมีความเหนือกว่าหรือต่ำต้อยกว่า ข้อความถามเกี่ยวกับ การยกย่องให้เกียรติหรือยอมรับว่าสูงกว่า – ต่ำกว่า ความกล้าวิจารณ์ได้ไหม (ลัดดา กิติวิภาต, 2554: 102) 5 ข้อ คือ 5, 12, 19, 26, 33

6. องค์ประกอบความขัดแย้งแนวตั้ง (Vertical conflict Factor) คือ ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เช่น ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนใต้ ข้อความถามเกี่ยวกับการกระทำ ความรู้สึกต่อของเจ้าหน้าที่รัฐ เรื่องความมั่นคง ความปลอดภัย ต่อคนในพื้นที่นี้ 5 ข้อ คือ 6, 13, 20, 27, 34

7. องค์ประกอบความขัดแย้งแนวราบ (Horizontal conflict Factor) คือ ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับประชาชน หรือบุคคลกับบุคคลในสังคม เช่น ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ กับกลุ่มคนมลายูที่นับถืออิสลามในจังหวัดชายแดนใต้ 5 ข้อ คือ 7, 14, 21, 28, 35

ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณมาตรฐานอัตราอันตรภาพ ระดับความห่างทางสังคม 1 ถึง 9 คะแนน การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดความห่างทางสังคม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนนบาด ความน่าเชื่อมั่นที่ 0.927 จากการทดสอบ 40 ราย

2.3.2 การตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ: การตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity) เครื่องมือวิจัย กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิด้านอิสลามศึกษา 1 ท่าน คือ รศ.ดร.สามารถทองเผื่อ จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ด้านจิตวิทยา 1 ท่าน คือ รศ.มุกดา ศรียงค์ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ด้านจิตตปัญญาศึกษา 1 ท่าน คือ ผศ.ดร.มนตรี เพชรนาจักร อาจารย์ประจำสถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของข้อความแบบสอบถามเครื่องมือวัดความห่างทางสังคม โดยส่งแบบสอบถามที่สร้างไว้ให้ตรวจสอบประเมินให้คะแนนความเที่ยงตรงตามเนื้อหาข้อความทั้ง 35 ข้อ แล้วนำไปคำนวณตามหลักสถิติหาค่าความเที่ยงตรง

โดยกำหนดให้คะแนนดังนี้ +1 เมื่อเห็นว่าตรงตามข้อข่ายเนื้อหาที่ระบุไว้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงตามข้อข่ายเนื้อหาที่ระบุไว้ -1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงตามข้อข่ายเนื้อหาที่ระบุไว้ (IOC ต่ำกว่า 0.66 มี 3 ข้อ คือ 8, 12, 33) จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย (Try Out) คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 จำนวน 40 คน จาก คณะรัฐศาสตร์ และคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

การตรวจสอบค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือวิจัยนี้จากกลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ 3 และ 4 รวม 40 คนด้วยสูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ตามหลักความน่าเชื่อถือเครื่องมือการวิจัย ตามสูตรนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	alpha เป็นสัมประสิทธิ์แอลฟา
	k	เป็นจำนวนข้อคำถามหรือข้อสอบ
	S_i^2	เป็นความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
	S_t^2	เป็นความแปรปรวนของคะแนนรวม t

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย จากสถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาจาก คณะรัฐศาสตร์และคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กับนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จังหวัดปัตตานี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำหนังสือ พร้อมกับแบบสอบถาม ขอเก็บข้อมูลนักศึกษาจาก คณะรัฐศาสตร์และคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี และนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ด้วยการเข้าพบโดยตรงทั้ง 3 คณะ และประสานงานกับอาจารย์ และผู้ประสานงานฝ่ายกิจการนักศึกษาของแต่ละแห่ง เพื่อชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามจำนวนสัดส่วนที่ต้องการ เพื่อแจกจ่ายแบบสอบถามให้กับนักศึกษากลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนให้ผู้วิจัย พร้อมกับรับฟังปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงนักศึกษากลุ่มตัวอย่างช่วงการแพร่ระบาดโรคไวรัสโคโรนา และหาช่องทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ได้ตัวอย่างจากแบบสอบถามตรงตามตัวอย่างที่ต้องการมากที่สุด โดยได้รับการร่วมมือเป็นอย่างดีจากทั้ง 3 แห่ง ตามระยะเวลาเก็บรวบรวมแบบสอบถามภายใน 30 วัน นับจากที่เข้าพบ

ขั้นตอนที่ 3 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา 350 ราย ตามสัดส่วนโคต้า (แจกเพิ่มเติมจำนวน เพื่อป้องกันแบบสอบถามรับกลับมาที่ไม่สมบูรณ์) ทำการคัดแยกตรวจสอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ครบจำนวน 320 ราย นำมาจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา วิเคราะห์ค่าตามสถิติที่ศึกษาดังนี้

ตาราง 2.3 แสดง จำนวนการเก็บรวบรวมตัวอย่างที่สมบูรณ์ จากแบบสอบถาม 320 ราย

คณะ/มหาวิทยาลัย	ตัวอย่าง ชั้นปี 1, 2	ชาย	หญิง
รัฐศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	170	43	127
คณะวิทยาการอิสลาม ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	80	26	54
คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี	70	30	40
ประชากรรวม	320	99	221

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการทางสถิติต่าง ๆ ที่ใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป กับตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน ในชุมชน ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) บรรยายข้อมูลด้วยการแจกแจงถี่เป็นค่าร้อยละ และคำนวณแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายู ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) การวัดการกระจายข้อมูลด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย กับตารางกราฟ และแผนภูมิ

ตอนที่ 2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวัดความห่างทางสังคม คำนวณแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ด้วย

2.5.1 ค่าเฉลี่ย การวัดการกระจายข้อมูลด้วยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยใช้โปรแกรม SPSS คำนวณ วิเคราะห์ข้อมูลสถิติ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ใช้สถิติ One Sample t- test ทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1 H_0 : ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมจากภูมิหลังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เท่ากับค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมจากภูมิหลังโรงเรียนรัฐบาล

H_A : ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมจากภูมิหลังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มากกว่าค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมจากภูมิหลังโรงเรียนรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สมมติฐาน ข้อ 2 H_0 : ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม นศ.หญิงเท่ากับค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม นศ.ชาย

H_A : ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม นศ.หญิงมากกว่าค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคม นศ.ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.5.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Person Product Moment Correlation Coefficient) หาความสัมพันธ์เกณฑ์ในการตีความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Kotrlík & Williams, 2003 อ้างถึงใน สำเร็จ ไทยวงศ์, 2560 น. 281)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ความหมาย	ร้อยละของความแปรปรวนรวม (r ²)
.90 – 1.00	สูงมาก Very high correlation	ร้อยละ 81 - 100
.70 - .90	สูง High correlation	ร้อยละ 49 - 81
.50 - .70	ปานกลาง Moderate correlation	ร้อยละ 25 - 49
.30 - .50	ต่ำ Low correlation	ร้อยละ 9 - 25
.00 - .30	เล็กน้อย Little correlation	ร้อยละ 0 - 9

สมมติฐาน ข้อ 3 ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความห่างทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สมมติฐาน ข้อ 4 อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความห่างทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.5.3 การตรวจสอบค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือ ใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรม Excel ในการวิเคราะห์ข้อมูล คุณภาพเครื่องมือวัดภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ความน่าเชื่อมั่นที่ 0.820 จากการทดสอบ 40 ราย และตรวจสอบค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือวัดความห่างทางสังคมมีความน่าเชื่อมั่นที่ 0.927 จากการทดสอบ 40 ราย ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของข้อความแบบสอบถามเครื่องมือวัดความห่างทางสังคม โดยส่งแบบสอบถามที่สร้างไว้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบประเมินให้คะแนนความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC)

บทที่ 3 ผลการวิจัย

ผลการวิจัย ความห่างทางสังคมและภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของ
คนรุ่นใหม่ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมในปีตตานี ผู้วิจัยได้เสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล
ประชากรคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 จากคณะรัฐศาสตร์ และคณะวิทยาการอิสลาม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กับคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,481 ราย ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา ได้
ตัวอย่าง 320 ราย โดยใช้ชุดแบบสอบถาม 3 ตอน จำนวน 350 ชุด ได้แบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์
จำนวน 320 ชุด พบว่าข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง 3 ตอน ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 1

ตารางที่ 3.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปตอนที่ 1 ของตัวอย่างคนรุ่นใหม่ (นักศึกษา) ในมหาวิทยาลัย
ในจังหวัดปัตตานี เป็นดังนี้

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
คณะ มหาวิทยาลัย	320	100.0
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	170	53.1
คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	80	25.0
คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี	70	21.9
ภูมิหลังโรงเรียน (การขัดเกลาทางสังคม)	320	100.0
โรงเรียนมัธยมสายสามัญของรัฐหรือเอกชน	96	30.0
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	224	70.0
เพศ	320	100.0
ชาย	99	30.9
หญิง	221	69.1
ศาสนา	320	100.0
พุทธ	30	9.4
อิสลาม	290	90.6

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		320	100.0
18		35	10.9
19		142	44.4
20		95	29.7
21		29	9.1
22		6	1.9
23		13	4.1

จากตารางที่ 3.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของคนรุ่นใหม่เป็นนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ จำนวน 170 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.1 เป็นนักศึกษาคณะวิทยาการอิสลาม จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 25 จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และเป็นนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.9 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 320 ราย ในจำนวนนี้มีภูมิหลังจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวน 224 ราย คิดเป็นร้อยละ 70 จากโรงเรียนมัธยมสามัญของรัฐบาลและเอกชนจำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 221 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.1 เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.9 มีอายุ 18 ปี จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.9 อายุ 19 ปี จำนวน 142 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.4 อายุ 20 ปี จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.7 อายุ 21 ปี 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.1 อายุ 22 ปี 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.9 และอายุ 23 ปี จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.1 นับถือนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.4 ศาสนาอิสลาม จำนวน 290 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.6

ตารางที่ 3.2 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปตอนที่ 1 ของตัวอย่างคนรุ่นใหม่ (นักศึกษา) ในมหาวิทยาลัย
ในจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับ ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู 7 คุณลักษณะ
เป็นดังนี้

ข้อ	คุณลักษณะภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์ เชื้อชาติมลายู	N	ไม่ใช่ จำนวน	ร้อยละ	ใช่ จำนวน	ร้อยละ
5.1	เป็นคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้รวมถึง 4 อำเภอจะนะ-นาทวี-เทพาและสบบ้ายย่อยของสงขลา	320	114*	35.6	206	64.4
5.2	ท่านและครอบครัวมีสายเลือดมลายู (ออแซฮนยา) พุดมลายู และนับถือศาสนาอิสลาม	320	82*	25.6	238	74.4
5.3	ใช้ภาษามลายู พูดกันภายในครอบครัวท่าน	320	100*	31.3	220	68.8
5.4	ท่านให้ความสำคัญในการปฏิบัติศาสนกิจของท่านมาก	320	35	10.9	285	89.1
5.5	ปกติท่านนิยมแต่งกายประจำวันด้วยชุดมลายู หรือ ตามศาสนาบัญญัติมากกว่าชุดสากลทั่วไป	320	133	41.6	187	58.4
5.6	ท่านไม่เห็นด้วยกับนโยบายรัฐ ที่จะหลอมรวมเชื้อชาติ ต่าง ๆ ในประเทศไทยให้เข้ากับความเป็นไทย และ ผสานวัฒนธรรมที่หลากหลายให้กลายเป็นวัฒนธรรม หนึ่งเดียวกับความเป็นไทย	320	155	48.4	165	51.6
5.7	คนทั่วไปมักมองว่าเชื้อชาติของท่านเป็นผู้ที่ชอบใช้ ความรุนแรง หรือเป็นพวกแบ่งแยกดินแดน	320	141	44.1	179	55.9

* มีลูกหลานเชื้อสายมลายูที่พุดมลายูในวิถีประจำวันที่ยังคงเคร่งครัดในอัตลักษณ์มลายูที่เกิดนอกพื้นที่สามจังหวัด
ชายแดนใต้แต่ได้เลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยปัตตานีจำนวนหนึ่ง และมีลูกหลานเชื้อสายมลายูจำนวนหนึ่งที่ครอบครัว
ไม่พุดมลายูหรือพุดภาษามลายูไม่ได้ปะปนอยู่ในสังคมปัตตานีด้วยจำนวนหนึ่ง คำถามเป็นเพียงตัวบ่งชี้คุณลักษณะโดย
ภาพรวมของอัตลักษณ์มลายูที่ประเมินค่าแบบตัวเลขอันตรภาค

จากตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างคนรุ่นใหม่ทั้งหมด 320 ราย ในจำนวนนี้มีคุณลักษณะ
ของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่มีการปะปนกันทางสังคม วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา
เชื้อชาติ

1) บ้างเกิดเป็นคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้จำนวน 206 ราย คิดเป็นร้อยละ
64.4 เป็นคนนอกพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 114 รายคิดเป็นร้อยละ 35.6

2) เป็นคนเชื้อสายมลายู 238 ราย หรือร้อยละ 74.4 ไม่ใช่เชื้อสายมลายู 82 ราย
หรือร้อยละ 25.6

3) เป็นคนพุดภาษามลายูในครอบครัวและวิถีประจำวัน 220 ราย หรือร้อยละ 68.7
และไม่พุดภาษามลายูในครอบครัวและวิถีประจำวัน 100 ราย หรือร้อยละ 31.3

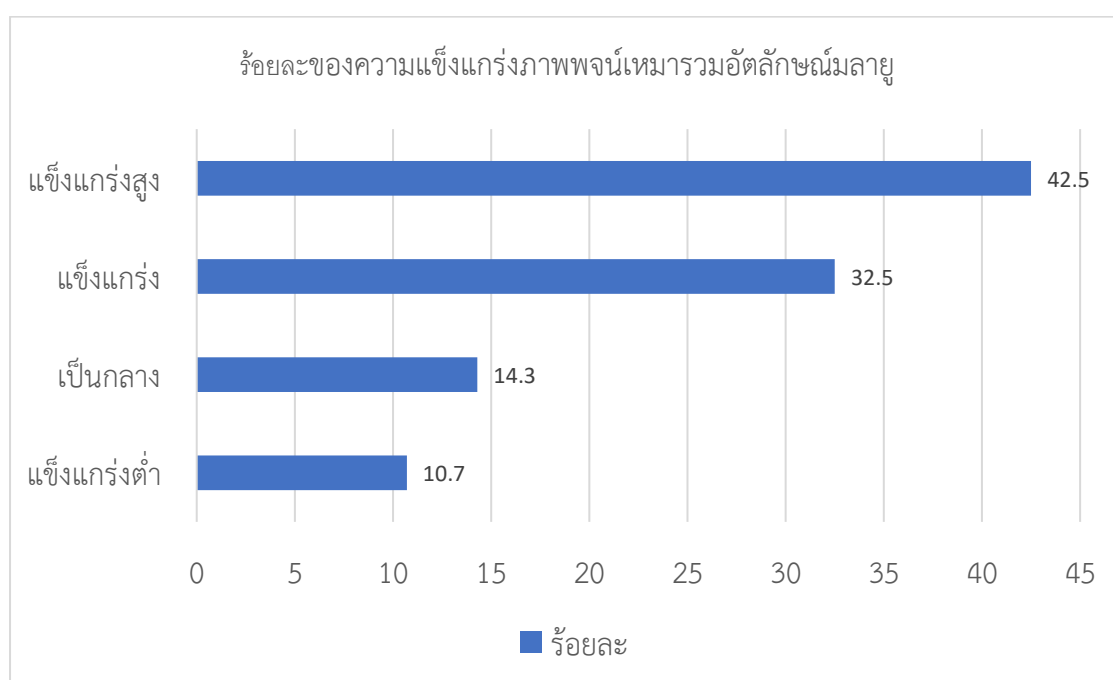
4) เป็นผู้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด 285 ราย หรือร้อยละ 89.1 ไม่ได้ปฏิบัติ
ศาสนกิจอย่างเคร่งครัด 35 ราย หรือ ร้อยละ 10.9

5) นิยมแต่งกายด้วยชุดมลายูในชีวิตประจำวัน 187 ราย หรือร้อยละ 58.4 ไม่นิยมแต่งกายชุดมลายู 133 ราย หรือร้อยละ 41.6

6) ไม่เห็นด้วยกับการหลอมรวมความเป็นไทย 165 ราย หรือร้อยละ 51.6 เห็นด้วยกับการหลอมรวมความเป็นไทย 155 ราย หรือ ร้อยละ 48.4 และ

7) ถูกเหมารวมเป็นผู้ใช้ความรุนแรงและแบ่งแยกดินแดน 170 ราย หรือร้อยละ 55.9 ไม่ถูกเหมารวมเป็นผู้ใช้ความรุนแรงและแบ่งแยกดินแดน 141 ราย หรือร้อยละ 44.1

ดังนั้น โดยภาพรวมเห็นได้ว่าคนรุ่นใหม่ที่ศึกษาในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ ร้อยละ 53.1 มีภูมิลำเนาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ร้อยละ 70 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.1 อายุ 18 – 20 ปี ร้อยละ 85 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 90.6 ให้ความสำคัญในการปฏิบัติศาสนกิจ ร้อยละ 89.1 มีสายเลือดมลายู ร้อยละ 74.4

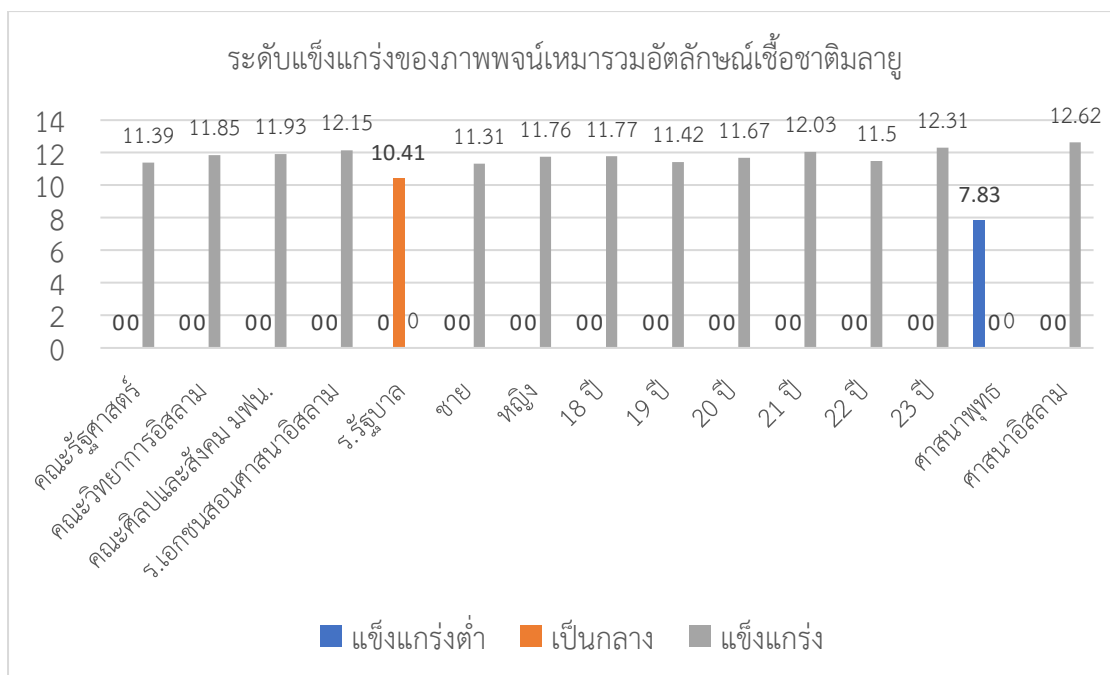
ภาพที่ 3.1 แสดงกราฟ ร้อยละของระดับความแข็งแกร่งภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู

จากกราฟภาพที่ 3.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนรุ่นใหม่ 320 ราย มีคุณลักษณะภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู ส่วนใหญ่ร้อยละ 42.5 มีระดับแข็งแกร่งสูง รองมาร้อยละ 32.5 มีระดับแข็งแกร่ง ถัดไปร้อยละ 14.3 มีระดับเป็นกลาง และส่วนน้อยร้อยละ 10.7 มีระดับแข็งแกร่งต่ำ

ตารางที่ 3.3 ค่าเฉลี่ย และ SD ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู จำแนกตาม คณะ, ภูมิภาค, วิทยาลัย, เพศ, อายุ, ศาสนา

ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู		N	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
คณะรัฐศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์		170	<u>11.39</u>	2.059	แข็งแกร่ง
คณะวิทยาการอิสลาม ม.สงขลานครินทร์		80	11.85	1.969	แข็งแกร่ง
คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ฟาฏอนี		70	11.93	1.739	แข็งแกร่ง
โรงเรียนมัธยมสายสามัญของรัฐหรือของเอกชน		96	<u>10.41</u>	2.283	เป็นกลาง
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม		224	12.15	1.574	แข็งแกร่ง
ชาย		99	<u>11.31</u>	2.122	แข็งแกร่ง
หญิง		221	11.76	1.902	แข็งแกร่ง
อายุ	18	35	11.77	1.896	แข็งแกร่ง
	19	142	<u>11.42</u>	2.118	แข็งแกร่ง
	20	95	11.67	1.887	แข็งแกร่ง
	21	29	12.03	1.842	แข็งแกร่ง
	22	6	<u>11.50</u>	1.517	แข็งแกร่ง
	23	13	12.31	1.750	แข็งแกร่ง
พุทธ		30	<u>7.83</u>	0.747	แข็งแกร่งต่ำ
อิสลาม		290	12.62	1.620	แข็งแกร่ง
รวม		320	11.625	1.980	แข็งแกร่ง

จากตารางที่ 3.3 ค่าเฉลี่ยภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่จำแนกตามคณะตามเพศ ตามอายุ ตามภูมิภาคตามวิทยาลัย และตามศาสนา มีค่าเฉลี่ยรวมที่ 11.625 ที่ระดับแข็งแกร่ง พบว่าโดยรวมส่วนใหญ่อยู่ที่ ระดับแข็งแกร่ง แต่ก็ยังพบค่าเฉลี่ยภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม 11.626 คือ คณะรัฐศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ 11.30 ที่ระดับแข็งแกร่ง โรงเรียนสายสามัญของรัฐหรือของเอกชน 10.41 ที่ระดับเป็นกลาง เพศชาย 11.31 ที่ระดับแข็งแกร่ง อายุ 19 ปี 11.42 ที่ระดับแข็งแกร่ง อายุ 22 ปี 11.50 ที่ระดับแข็งแกร่ง ศาสนาพุทธ 7.83 ที่ระดับแข็งแกร่งต่ำ

ภาพที่ 3.2 กราฟแสดงระดับความแข็งแกร่งของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู

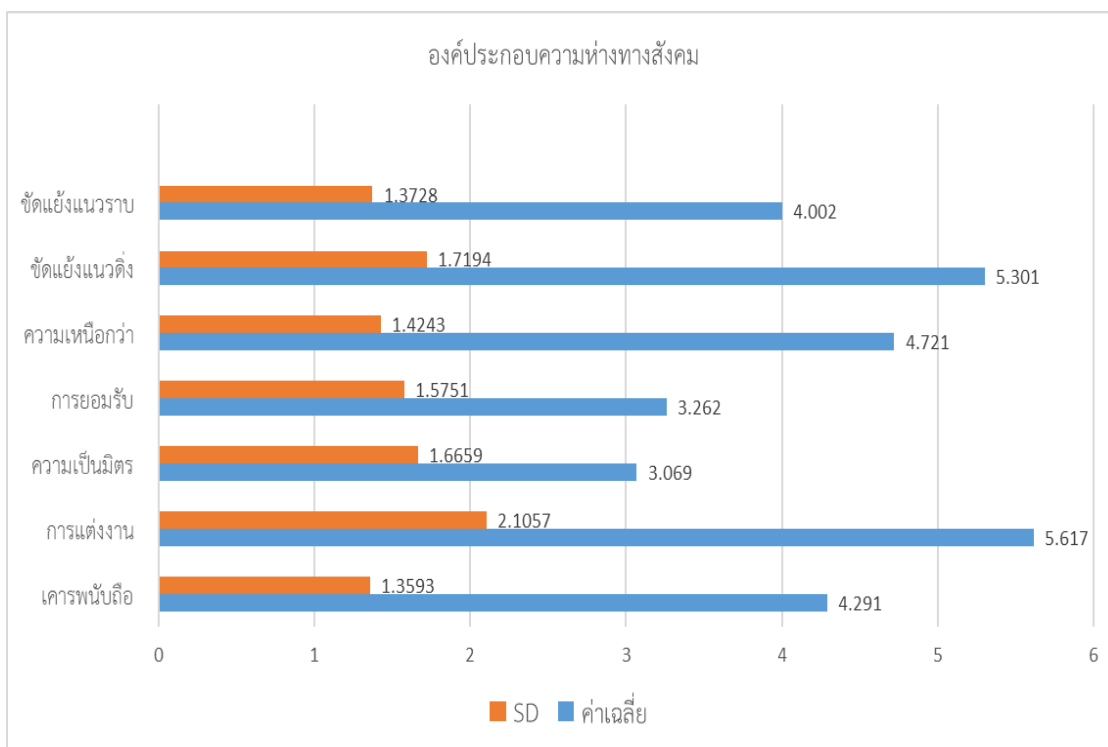
จากกราฟภาพที่ 3.2 ส่วนใหญ่โดยรวมภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู อยู่ในระดับที่ มีความแข็งแกร่ง ยกเว้น จากภูมิหลังโรงเรียนรัฐบาล มีระดับเป็นกลาง (10.41) กับ นักศึกษาที่นับถือศาสนาพุทธมีระดับแข็งแกร่งต่ำ (7.83)

3.2 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2

ตารางที่ 3.4 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม ของคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษาในจังหวัดปัตตานี 320 ราย

ตัวแปร	N	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
ความห่างทางสังคม	320	4.324	1.2250	ระดับเป็นกลาง

จากตารางที่ 3.4 ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมที่ 4.324 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2250 พบว่าค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมในระดับเป็นกลาง คือ ไม่ใกล้ชิด และไม่ห่างไกล

ภาพที่ 3.3 กราฟแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคมในระดับค่อนข้างใกล้ ระดับเป็นกลาง และระดับห่างไกล จำแนกตาม 7 องค์ประกอบความห่างทางสังคม

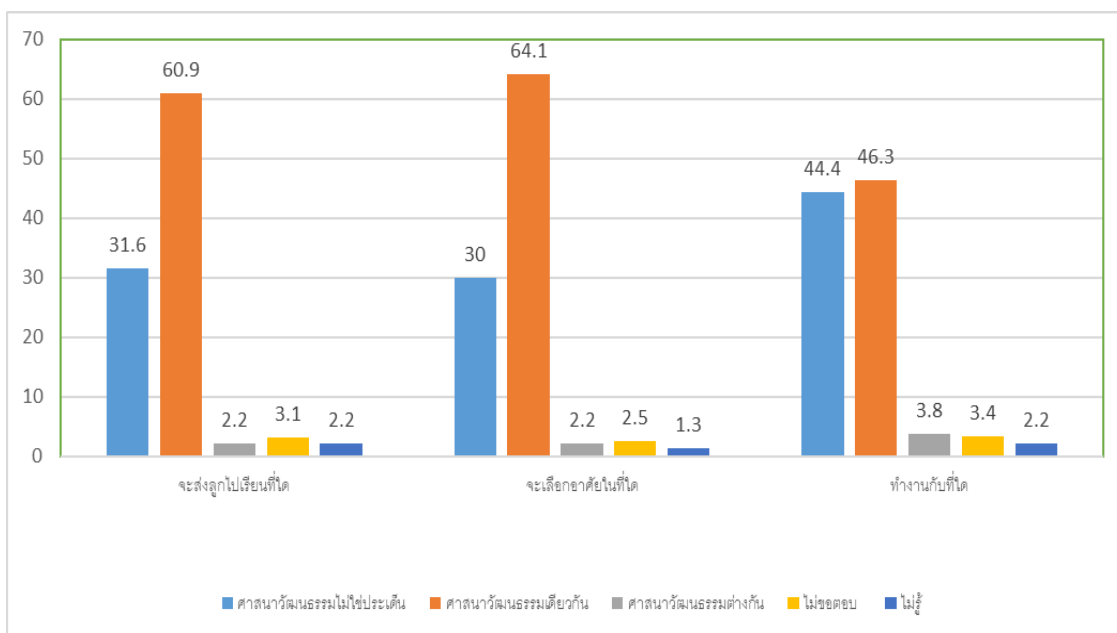
จากกราฟภาพที่ 3.3 พบว่าองค์ประกอบของการแต่งงานมีความห่างทางสังคมสูงสุดที่ค่าเฉลี่ย 5.617 ในระดับห่างไกล รองมา คือ องค์ประกอบของความขัดแย้งแนวตั้ง ตามด้วย องค์ประกอบความเหนือกว่า องค์ประกอบความนับถือ และองค์ประกอบความขัดแย้งแนวราบ ในระดับเป็นกลาง และองค์ประกอบยอมรับ กับองค์ประกอบความเป็นมิตร ในระดับค่อนข้างใกล้ ซึ่งสังเกตได้ว่าองค์ประกอบแต่งงานผูกโยงกับบทบัญญัติการปฏิบัติตามข้อบังคับในศาสนาอิสลามมีผลต่อความห่างไกล กับองค์ประกอบความขัดแย้งแนวตั้งจากนโยบายความเป็นรัฐไทยในอดีตส่งผลต่อความห่างไกลเช่นกัน

3.3 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 3

ตารางที่ 3.5 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน

คำถาม	ศาสนา วัฒนธรรม เดียวกัน ท่าน (ร้อยละ)	ศาสนา วัฒนธรรม ต่างกัน ท่าน (ร้อยละ)	ศาสนา วัฒนธรรม ไม่ใช่ ประเด็น สำคัญ (ร้อยละ)	ไม่รู้ (ร้อยละ)	ขอ ไม่ ตอบ (ร้อยละ)
1. อนาคตท่านมีลูก ท่านจะส่งลูกไปเรียน ใน โรงเรียนใด	60.9	2.2	31.6	2.2	3.1
2. หากท่านต้องย้ายที่อยู่ใหม่ ถ้าเลือกได้ ท่านจะไปอาศัยอยู่ในชุมชนใด	64.1	2.2	30.0	1.3	2.5
3. หากท่านต้องย้ายที่ทำงานใหม่ ถ้าเลือก ได้ ท่านอยากจะทำงานในสถานที่ทำงาน ใด	46.3	3.8	44.4	2.2	3.4

จากตารางที่ 3.5 ข้อมูลทั่วไปตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน เกี่ยวกับอนาคตหากมีลูกจะส่งไปเรียนในโรงเรียนใด ตอบว่า “ศาสนา วัฒนธรรมเดียวกัน” จำนวน 195 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.9 “ศาสนา วัฒนธรรมต่างกัน” จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.2 “วัฒนธรรม ศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญ” จำนวน 101 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.6 “ไม่รู้” จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.2 และ “ไม่ขอตอบ” จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.1 เกี่ยวกับย้ายที่อยู่ใหม่จะเลือกไปอาศัยที่ชุมชนใด ตอบว่า “ศาสนา วัฒนธรรมเดียวกัน” จำนวน 205 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.1 “ศาสนา วัฒนธรรมต่างกัน” จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.2 “วัฒนธรรม ศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญ” จำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 “ไม่รู้” จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.3 และ “ไม่ขอตอบ” จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.5 เกี่ยวกับย้ายที่ทำงานใหม่จะเลือกไปทำงานที่ใด ตอบว่า “ศาสนา วัฒนธรรมเดียวกัน” จำนวน 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.3 “ศาสนา วัฒนธรรมต่างกัน” จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8 “วัฒนธรรม ศาสนาไม่ใช่ประเด็นสำคัญ” จำนวน 142 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.4 “ไม่รู้” จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.2 และ “ไม่ขอตอบ” จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.4 โดยภาพรวม พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน การเลือกที่อาศัยจะเลือกอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน ร้อยละ 64.1 จะส่งลูกไปเรียนในโรงเรียนที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน ร้อยละ 60.9 และจะเลือกทำงานในสถานที่ที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเดียวกัน ร้อยละ 46.3 แสดงถึงการยังคงยึดโยงกับศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน

ภาพที่ 3.4 กราฟแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน

จากกราฟภาพที่ 3.4 พบว่า คนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษาส่วนใหญ่จะเลือกสัมพันธ์กันเองภายในศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน โดยเลือกที่อาศัยในศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน สูงสุด ร้อยละ 64.1 รองลงมาเลือกส่งลูกเรียนในโรงเรียนที่เป็นศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน ร้อยละ 60.9 และเลือกที่จะทำงานกับศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน ร้อยละ 46.3 มีคนรุ่นใหม่ที่เป็นนักศึกษาส่วนใหญ่บางกลุ่มเห็นว่า ศาสนาวัฒนธรรมไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการเลือกความสัมพันธ์กับคนต่างศาสนาวัฒนธรรมกันตน แสดงถึง ส่วนใหญ่ยังคงจำกัดการมีความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนในการเลือกคบหาสมาคมกับคนในศาสนาวัฒนธรรมเดียวกันก่อน และก็มีส่วนใหญ่บางส่วนที่ไม่จำกัดการมีความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนในการเลือกคบหาสมาคมกับคนต่างศาสนาวัฒนธรรม จึงสอดคล้องกันกับข้อมูลวิเคราะห์จากการวิจัยที่กล่าวไว้ข้างต้น

3.4 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม

ตารางที่ 3.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม จำแนกตาม คณะของ มหาวิทยาลัย

คณะ/มหาวิทยาลัย	N	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
รัฐศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	170	3.575	0.8073	ค่อนข้างใกล้ขีด
วิทยาการอิสลาม ม.สงขลานครินทร์ ว.ปัตตานี	80	5.394	0.8888	เป็นกลาง
ศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ฟาฏอนี	70	4.921	1.1684	เป็นกลาง
รวมทั้งกลุ่ม	320	4.324	1.2250	เป็นกลาง

จากตารางที่ 3.6 พบว่า คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีมีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลางที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 5.394 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.8888 รองลงมาคือ คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี มีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลางที่ค่าเฉลี่ย 4.921 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1684

สำหรับคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีระดับความห่างทางสังคมในระดับที่ค่อนข้างใกล้ขีด เป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดของกลุ่มที่ 3.575 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.8073 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ทั้งหมดในระดับความห่างทางสังคมที่เป็นกลาง ที่ค่าเฉลี่ยที่ 4.324 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2250

ตารางที่ 3.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม จำแนกตามภูมิหลังโรงเรียน

ภูมิหลังโรงเรียน	N	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
โรงเรียนมัธยมสายสามัญของรัฐบาลหรือเอกชน	96	3.798	1.2297	เป็นกลาง
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	224	4.550	1.1542	เป็นกลาง
รวมทั้งกลุ่ม	320	4.324	1.2250	เป็นกลาง

จากตารางที่ 3.7 พบว่าจากภูมิหลังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลางที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.550 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1542 และจากภูมิหลังโรงเรียนสายสามัญของรัฐบาลหรือของเอกชนระดับความห่างทางสังคมเป็นกลางที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ 3.798 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2297 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่มในระดับความห่างทางสังคมเป็นกลางที่ 4.324 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2250

ตารางที่ 3.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคมจากสภาพทางเพศชาย-หญิง

สภาพทางเพศ	N	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
ชาย	99	4.005	1.2755	เป็นกลาง
หญิง	221	4.467	1.1769	เป็นกลาง
รวมทั้งกลุ่ม	320	4.324	1.2250	เป็นกลาง

จากตารางที่ 3.8 พบว่าเพศหญิงมีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลาง ที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.467 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1769 และเพศชายมีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลางที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ 4.005 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2755 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่มที่ 4.324 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2250

ตารางที่ 3.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม จำแนกตามอายุ

อายุ	N	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
18	35	4.326	1.2575	เป็นกลาง
19	142	4.161	1.1707	เป็นกลาง
20	95	4.255	1.1735	เป็นกลาง
21	29	4.876	1.1948	เป็นกลาง
22	6	4.750	1.3910	เป็นกลาง
23	13	5.185	1.5496	เป็นกลาง
รวมทั้งกลุ่ม	320	4.324	1.2285	เป็นกลาง

จากตารางที่ 3.9 พบว่าอายุ 23 ปี มีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลาง ที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 5.185 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.5496 รองลงมาอายุ 21 ปี มีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลาง ที่ค่าเฉลี่ยที่ 4.876 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1948 ตามด้วยอายุ 22 ปี มีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลาง ที่ค่าเฉลี่ยที่ 4.750 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.3910 ตามด้วยอายุ 18 ปี มีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลางที่ 4.326 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2575 ตามด้วยอายุ 20 ปี มีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 4.255 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1735 และอายุ 19 ปี มีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลาง ที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ 4.161 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1707 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่มที่ 4.324 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2250

ตารางที่ 3.10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความห่างทางสังคม จำแนกตามศาสนา

ศาสนา	N	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
พุทธ	30	2.883	0.4857	ค่อนข้างใกล้ชิด
อิสลาม	290	4.473	1.1811	เป็นกลาง
รวมทั้งกลุ่ม	320	4.324	1.2250	เป็นกลาง

จากตารางที่ 3.10 พบว่า ศาสนาอิสลามมีระดับความห่างทางสังคมเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.473 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.1811 และศาสนาพุทธมีระดับค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมต่ำสุดที่ 2.883 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4857 เป็นความห่างทางสังคมในระดับที่ค่อนข้างใกล้ชิด ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่มที่ 4.324 (เป็นกลาง) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2250

3.5 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ ข้อ 1 ศึกษาความแตกต่างของ ความความห่างทางสังคม จากการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ตามภูมิหลังบริบทของโรงเรียน (Context Demographics in Schools, Backgrounds of Schools) และสถานทางเพศ ของคนรุ่นใหม่

ตารางที่ 3.11 ผลวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความห่างทางสังคม จากการขัดเกลาทางสังคม ของโรงเรียนมัธยมสายสามัญของรัฐบาลหรือเอกชน กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

การขัดเกลาทางสังคมจากภูมิหลังโรงเรียน	N	ค่าเฉลี่ย	SD	t	Sig
โรงเรียนมัธยมสายสามัญของรัฐบาลหรือเอกชน	96	3.798	1.2297	-	.000
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	224	4.550	1.1542	5.234*	

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.11 พบว่าภูมิหลังจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความห่างทางสังคมมากกว่าภูมิหลังจากโรงเรียนรัฐบาล ตามสมมติฐานข้อ 1 ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่จากภูมิหลังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ 4.550 มากกว่า ค่าเฉลี่ยที่ 3.798 ของคนรุ่นใหม่จากภูมิหลังโรงเรียนมัธยมสายสามัญของรัฐบาลหรือเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ยอมรับสมมติฐานข้อ 1

ตารางที่ 3.12 ผลวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมจากสถานภาพเพศชาย เพศหญิง

สภาพทางเพศ	N	ค่าเฉลี่ย	SD	t	Sig
ชาย	99	4.005	1.2755	-	.002
หญิง	221	4.467	1.1769	3.162*	

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.12 พบว่า หญิงมีความห่างทางสังคมมากกว่าชาย ตามสมมติฐาน ข้อ 2 ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมที่ 4.467 ของคนรุ่นใหม่เพศหญิง มากกว่าค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมที่ 4.005 ของคนรุ่นใหม่เพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยอมรับสมมติฐานข้อ 2

3.6 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ข้อ 2 ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพพจน์เหมารวมทางเชื้อชาติมลายู และอายุ กับ ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่

ตารางที่ 3.13 ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายู กับ ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในจังหวัดปัตตานี (n = 320)

ตัวแปร	r	P	แปลผลความสัมพันธ์
ความห่างทางสังคม ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติ มลายู	.364**	.000	ต่ำ

**p < .001

จากตารางที่ 3.13 พบว่า ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูมีความสัมพันธ์ต่ำกับความห่างทางสังคมกัน (r= 0.364) สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ยอมรับสมมติฐาน ข้อ 3

ตารางที่ 3.14 ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ กับ ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในจังหวัดปัตตานี (n = 320)

ตัวแปร	r	P	แปลผลความสัมพันธ์
ความห่างทางสังคม อายุ	.178**	.001	เล็กน้อย

**p < .001

จากตารางที่ 3.14 พบว่า อายุมีความสัมพันธ์เล็กน้อยกับความห่างทางสังคม (r= 0.178) สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ยอมรับสมมติฐาน ข้อ 4

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยความห่างทางสังคมและภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของคนรุ่นใหม่ภายใต้สังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมในปัตตานี สรุปการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของ ความความห่างทางสังคม จากการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ตามภูมิหลังบริบทของโรงเรียน และสถานทางเพศ ของคนรุ่นใหม่

2. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ความห่างทางสังคม กับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู และความสัมพันธ์ระหว่าง ความห่างทางสังคม กับ อายุของคนรุ่นใหม่

สมมติฐาน (Hypothesis)

ข้อ 1 นักศึกษาที่จบจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความห่างทางสังคมมากกว่า นักศึกษาที่จบจากโรงเรียนรัฐบาล

ข้อ 2 นักศึกษาหญิงมีความห่างทางสังคมมากกว่านักศึกษาชาย

ข้อ 3 ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความห่างทางสังคม

ข้อ 4 อายุของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความห่างทางสังคม

วิธีการดำเนินวิจัย: ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นคนรุ่นใหม่จากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2564 ในคณะรัฐศาสตร์ และคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,481 ราย การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดตัวอย่างคำนวณสูตรของทาร์โย ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5 % ได้ขนาดตัวอย่าง 320 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) จากประชากรนักศึกษา 3 คณะ จำแนกเป็น ประชากรนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ปี 1, 2 ม.สงขลฯ จำนวน 791 ราย ได้โควต้ากลุ่มตัวอย่าง 170 ราย ประชากรนักศึกษาคณะวิทยาการอิสลาม ปี 1, 2 ม.สงขลฯ จำนวน 377 ราย ได้โควต้ากลุ่มตัวอย่าง 80 ราย และประชากรนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ฟาฏอนี ปี 1, 2 จำนวน 313 ราย ได้โควต้ากลุ่มตัวอย่าง 70 ราย รวมจำนวนโควต้ากลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 320 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากสถาบันสันติศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประสานงานเข้าพบเพื่อชี้แจงโดยตรงกับผู้เกี่ยวข้องของแต่ละคณะ เกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม การแจกจ่ายแบบสอบถามให้กับนักศึกษากลุ่มเป้าหมายเพื่อตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 350 ราย แล้วทำการคัดแยกตรวจสอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ตามจำนวน

การสุ่มที่ 320 ราย นำมาจำแนกตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา วิเคราะห์ค่าตามสถิติที่ศึกษา คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคนรุ่นใหม่ตามสัดส่วนการสุ่มแบบโคต้า ส่วนใหญ่จากคณะรัฐศาสตร์ ร้อยละ 53.1 รองลงมาจากคณะวิทยาการอิสลาม ร้อยละ 25 และจากคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 21.9 ในสัดส่วนนี้ มีภูมิลำเนาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 70 รองมาจากโรงเรียนมัธยมสามัญของรัฐหรือของเอกชน เพียงร้อยละ 30 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 69.1 รองมาเพศชายร้อยละ 30.9 ส่วนใหญ่มีอายุ 19 ปี ร้อยละ 44.4 รองมาอายุ 20 ปี ร้อยละ 29.7 นับถือศาสนาอิสลามมากถึงร้อยละ 90.6 ส่วนน้อยนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 9.4 ส่วนใหญ่มีคุณลักษณะของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูในระดับแข็งแกร่งถึงแข็งแกร่งสูงรวมกันร้อยละ 70 ระดับเป็นกลางร้อยละ 14.3 และระดับแข็งแกร่งต่ำร้อยละ 10.7 (ภาพที่ 3.1) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู 11.625 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.980 อยู่ในระดับแข็งแกร่ง (ตารางที่ 3.3) มีค่าเฉลี่ยรวมความห่างทางสังคม 4.324 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2250 ในระดับเป็นกลาง (ตาราง 3.4) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนในการเลือกที่อาศัยอยู่กับชุมชนที่มีศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน ร้อยละ 64.1 ในการเลือกส่งลูกไปเรียนในโรงเรียนมีศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน ร้อยละ 60.9 เลือกที่ทำงานที่มีศาสนาวัฒนธรรมเดียวกัน ร้อยละ 46.3

4.2 อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อ 1 ศึกษาความแตกต่างความความห่างทางสังคม จากการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ตามภูมิลำเนาบริบทของโรงเรียน (Context Demographics in Schools, Backgrounds of Schools) และสภาพทางเพศ ของคนรุ่นใหม่ ผลการศึกษาที่พบว่า 1) คนรุ่นใหม่จากภูมิลำเนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความห่างทางสังคมที่ระดับเป็นกลาง (ไม่ใกล้ชิดและไม่ห่างไกล) มากกว่าคนรุ่นใหม่ที่มีภูมิลำเนาโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยอมรับสมมติฐานข้อ 1 และพบว่า 2) เพศหญิงมีความห่างทางสังคมที่ระดับห่างเป็นกลาง มากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยอมรับสมมติฐานข้อ 2

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู และอายุ กับ ความห่างทางสังคม ผลการศึกษาที่พบว่า 3) ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่แข็งแกร่งมีความสัมพันธ์ต่ำ ($r = .364$) กับความห่างทางสังคมที่เป็นกลางสอดคล้องในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ยอมรับสมมติฐานข้อ 3 และพบว่า 4) อายุมีความสัมพันธ์เล็กน้อย ($r = .178$) กับความห่างทางสังคมที่เป็นกลางสอดคล้องในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ยอมรับสมมติฐานข้อ 4

คนรุ่นใหม่ที่ศึกษามีช่วงอายุระหว่าง 18-23 ปี เป็นผู้ที่เกิดระหว่าง ปี พ.ศ. 2541-2546 เมื่อย้อนเวลากลับไปยังปี พ.ศ. 2541 จนถึงปัจจุบัน ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีการปะทะกันทางวัฒนธรรมระหว่างชนกลุ่มใหญ่มลายูมุสลิมกับชนกลุ่มน้อยไทยพุทธ ที่ส่งผลต่อการขัดเกลาทางสังคมต่อเจตคติของบุคคล กระทบต่อการรับรู้ ความรู้สึกในเหตุการณ์ และสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมหลากหลาย

หลายพื้นที่ เกิดความขัดแย้งแนวตั้งระหว่างรัฐกับประชาชนมลายู และผู้เห็นต่างจากรัฐ มีความขัดแย้งแนวราบระหว่างคนมลายูกับคนไทยพุทธบ่อย ๆ ครั้ง จนถึงระดับใช้ความรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตเกิดขึ้นมากมายในพื้นที่นี้ จนนำมาสู่การสร้าง “วาทะกรรมซึ่งรัฐไทย” ที่มองว่ารัฐกำลังรังแก ลิดรอน กีดกัน และพยายามกลืนกลายภาษาและวัฒนธรรมมลายู ศาสนาอิสลามให้เป็นไทยพุทธ เกิดวาทะกรรมประวัติศาสตร์เชื้อชาติมลายูปลุกจิตสำนึกชาตินิยมมลายูขึ้นมาเพื่อปกป้องอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูให้คงอยู่คู่กับศาสนาอิสลามสืบต่อทุก ๆ รุ่นโดยวิธีการขัดเกลาทงสังคัมแบบมลายูมุสลิมทั้งในครอบครัว โรงเรียน มัสยิด และในชุมชน อย่างเป็นห่วงโซ่ภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติกับความห่างทางสังคัมที่หลากหลายวัฒนธรรมจากการเริ่มต้นของการสร้างวาทะกรรมชาตินิยมไทยที่เกิดขึ้นสมัยจอมพล ป. พิบูลย์สงคราม เป็นผู้นำรัฐบาลไทยที่ปลุกกระแส “ชาตินิยมไทย” ขึ้นมาก่อน แล้วส่งผลกระทบต่อความรู้สึกจะกลืนกลายคนมลายูให้เป็นคนไทยพุทธของคนเชื้อชาติมลายูในสามจังหวัดชายแดนใต้ รัฐไทยกำลังขจัดอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูให้สูญสลายไป จนหะยีสุหลง อับดุลกอเดร์ โต๊ะมีนาผู้นำศาสนาอิสลามที่ปัตตานีต้องลุกขึ้นมายื่นข้อเสนอเรียกร้องต่อรัฐบาลไทย แต่ถูกตั้งข้อกล่าวหาว่าเป็นกบฏแผ่นดินถูกบังคับให้สูญหาย (อารีฟิน บินจิ และคณะ, 2558) สร้างปมขัดแย้งที่รุนแรงทางจิตใจแก่มลายูอย่างยิ่ง การแบ่งพรรคแบ่งพวกไม่ไว้ว่างใจ ระหว่างมลายูมุสลิมกับคนไทยพุทธ เกิดการแบ่งชุมชนเป็นชุมชนวัฒนธรรมเชิงเดี่ยวแยกตัวออกจากชุมชนไทยพุทธ เพื่อปกป้องอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูไว้อย่างแข็งแกร่งลงรากลึกส่งต่อให้ลูกหลานมลายูโดยการขัดเกลาทงสังคัม

ในจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับจากแกนกลางด้วยการตราพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับที่ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2464 ทั่วราชอาณาจักรไทย ให้นักเรียนใช้แบบเรียนภาษาไทยจากรัฐส่วนกลาง (กรุงเทพฯ) ส่งผลให้คนมลายูที่ชายแดนภาคใต้ ซึ่งอนุรักษ์ภาษามลายูและประวัติความเป็นเชื้อชาติมลายู กับศาสนาอิสลาม มีอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูดั้งเดิม และระบบการศึกษาทางศาสนาที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นอยู่แล้ว เป็นวัฒนธรรมแตกต่างไปจากแกนกลาง (รัฐไทย) สร้างความรู้สึก (affective component) ถูกกีดกันจากภาษาแม่ อัตลักษณ์ดั้งเดิมของมลายูที่นิยมตนเองจากกฎเกณฑ์ศาสนาอิสลาม เป็นฉนวนจู่ประกายของการสร้างภาพพจน์เหมารวม (Stereotype) “เจตคติเชิงลบ” ต่อรัฐไทยที่ประสงค์จะรวบรวมชนทุกชาติทุกภาษาในราชอาณาจักรสยามให้กลายเป็นหนึ่งเดียวกันกับคนไทยพุทธ ที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกว่ากำลังถูกรัฐบาลรังแก ลิดรอน กีดกันและพยายามกลืนภาษาและวัฒนธรรมมลายู ศาสนาอิสลาม สถาบันปอเนาะแต่ดั้งเดิมศูนย์กลางขัดเกลาทงสังคัมมลายูกำลังถูกคุกคาม บุกรุกจากระบบการจัดการศึกษาจากรัฐบาลใช้หลักสูตรสามัญจากแกนกลาง ใช้ภาษาไทยในเรียนการสอน ภาษามลายูเริ่มถูกลิดรอนสิทธิ์ออกไปจากโรงเรียนรัฐ จนรู้สึกเคลือบแคลงใจจะถูกกลืนภาษาและวัฒนธรรมมลายูออกไปจากสังคัมวัฒนธรรมมลายูมุสลิม (วันกาเดร์ เจ๊ะมาน, 2558) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้เพิ่มจำนวนขึ้นมากมายขยายตัวออกสู่ชุมชนมลายูมุสลิมแพร่หลายทั่วไปเพื่ออนุรักษ์ภาษามลายู รักษาศาสนาอิสลามให้คงไว้แก่ลูกหลาน เป็นที่นิยมมากกว่าโรงเรียนรัฐ ต่อมา มีการทดลองใช้ระบบทวิภาษาในบางพื้นที่เพื่อเป็นสะพานการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยภาษาแม่ให้เข้าใจภาษาไทยด้วยภาษาแม่ได้ง่ายขึ้น เปิดโอกาสให้เยาวชนมลายูมุสลิมมีความทัดเทียมทางสังคัมได้มากกว่า โดยสามารถใช้ภาษาไทยควบคู่ไปกับภาษามลายู จากที่กล่าวมานี้เพื่อเปิดประเด็นการอภิปรายการเกิดปมรากที่มาของ “ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู” ที่ยังคงแข็งแกร่งจนปัจจุบันในพื้นที่สาม

จังหวัดชายแดนใต้ให้เข้าใจเกี่ยวกับ การขัดเกลาทางสังคมที่แตกต่างไปจากบริบททั่วไปของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ตามแนวชายขอบบนแผ่นดินราชอาณาจักรไทย

4.2.1 คนรุ่นใหม่ที่มีภูมิหลังจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความห่างทางสังคมมากกว่าคนรุ่นใหม่ที่มีภูมิหลังจากโรงเรียนรัฐบาล ตามสมมติฐานข้อ 1 กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ที่มีภูมิหลังจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีค่าเฉลี่ย 4.550 ที่ระดับเป็นกลาง และจากโรงเรียนรัฐบาลมีค่าเฉลี่ยที่ 3.798 ที่ระดับเป็นกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเป็นไปได้ว่า ด้วยบริบททางประชากรภายในสังคมของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสังคมวัฒนธรรมเชิงเดี่ยวแบบมลายูมุสลิม ประกอบกับการสอนหลักสูตร 3 ระดับของศาสนาอิสลามที่ขัดเกลาทางสังคมให้กับนักเรียนมุสลิมควบคู่ไปกับการสอนหลักสูตรสามัญ (บรรจง พำรุ่งสง, 2557) ผสมปนเปด้วยวาทกรรมประวัติศาสตร์เชื้อชาติมลายู ซึ่งแตกต่างกับบริบททางสังคมในโรงเรียนรัฐบาลที่เป็นสังคมหลากหลายทางวัฒนธรรมมีทั้งนักเรียนมลายูมุสลิม (ส่วนใหญ่ตามสัดส่วน) นักเรียนไทยพุทธ นักเรียนไทยเชื้อสายจีนปะปนอยู่ด้วยกันในชั้นเรียน โดยไม่มีการสอนหลักสูตร 3 ระดับของศาสนาอิสลาม ดังนั้น การได้รับการขัดเกลาทางสังคมจากบริบทโรงเรียนที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อการรับรู้ที่ต่างกันอันนำไปสู่ความห่างทางสังคมที่ต่างกันตามสมมติฐานข้อ 1 ดังที่ ญันนูนี ปิยะศิริพันธ์ และคณะ (2561) พบว่า การขัดเกลาจากครอบครัว ครูสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน ผู้นำชุมชน มีผลต่อการยอมรับ-ไม่ยอมรับคนต่างศาสนา และความขัดแย้งกันระหว่างคนมลายูมุสลิมกับคนไทยพุทธมีผลต่อความรู้สึกอคติต่อคนต่างศาสนา ทำนองเดียวกันกับ นัทธมน ราชเสน (2557) ก็พบว่า สื่อบุคคล ทั้งบิดามารดา ผู้ปกครอง อิหม่าม โต๊ะครู ผู้นำศาสนา สื่อจากตำรา/หนังสือ จากอิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ มีผลต่อการสร้างจิตสำนึกชาตินิยมมลายู และจิตสำนึกต่อประวัติศาสตร์ชาติมลายูของเยาวชนมุสลิมอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิหลังทางบริบทโรงเรียนและครอบครัวที่ต่างกัน ระบบการขัดเกลาทางสังคมที่ต่างกัน สังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโรงเรียนของรัฐบาล กับสังคมที่มีวัฒนธรรมเชิงเดี่ยวแบบมลายูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่งผลต่อระดับความห่างทางสังคมจากการขัดเกลาทางสังคมที่ต่างกันนี้ แต่ในการค้นพบนี้ ช่วงความห่างทางสังคมที่เป็นกลางในระดับเดียวกันแล้ว พบว่า นักเรียนทั้ง 2 ประเภทโรงเรียนอยู่ในระดับ “เป็นกลาง” คือไม่ใช่ขั้วใกล้ขีด หรือไม่ใช่ขั้วห่างไกลกัน เป็นช่วงพื้นที่กลางไร้อ้างอิง จึงมีแนวโน้มว่า คนรุ่นใหม่กลุ่มนี้สามารถปรับเปลี่ยนความห่างทางสังคม ไปในทิศทางใกล้ขีด หรือไปในทิศทางห่างไกล ขึ้นกับการรับรู้ เรียนรู้ การโน้มน้าวทางสังคม หรือเหตุการณ์ความขัดแย้งในพื้นที่ ตามทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคม และทฤษฎีความขัดแย้งทางความรู้ ความคิดในการปรับเปลี่ยนเจตคติของบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ในความสัมพันธ์ที่สอดคล้องในทิศทางเดียวกันนี้การลดระดับความแข็งแกร่งภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูไปในทิศทางที่แข็งแกร่งต่ำลงจะนำไปสู่ระดับของความใกล้ขีดทางสังคมเพิ่มขึ้น จึงต้องทำศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับมูลเหตุของการออกมาปกป้องรักษาความเป็นอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูอย่างถ่องแท้ ฝ่ายรัฐบาลต้องปรับเปลี่ยนมุมมอง เจตคติใหม่ต่อสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรมด้วยการทำความเข้าใจ เข้าถึงแก่นของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาที่แตกต่างจากรัฐด้วยความเคารพและมองเห็นคุณค่าที่ของภาษากลุ่มวัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนาที่แตกต่างหลากหลายเป็นทรัพย์สินที่ล้ำค่าทางปัญญาที่ประเมินค่าไม่ได้ และส่งเสริมสนับสนุนให้คงคุณค่านี้ให้ดำรงไว้กับกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กับการใช้ภาษาทางกลางของชาติ โดยไม่กลืนกลายสภาพวัฒนธรรมคนกลุ่มน้อยในสังคมให้กลายเป็นไทยเชิงเดี่ยวย้อมนำ

ไปสู่ระดับของความใกล้ชิดทางสังคมเพิ่มขึ้น และช่วยลดระดับความแข็งแกร่งภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์ เชื้อชาติมลายูไปในทิศทางที่แข็งแกร่งต่ำลง โดยรัฐต้องใช้แนวทางที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกเคลือบแคลงใจที่จะจำกัดหรือขจัดอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู (ภาษาและศาสนา) ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศด้วยท่าทีที่เล็งเห็นคุณค่าทางภาษามลายู และศาสนาอิสลามให้คงสภาพไว้กับชาวมลายูสืบ ๆ ไป

4.2.2 เพศหญิง มีความห่างทางสังคมมากกว่าเพศชาย ตาม สมมติฐานข้อ 2 โดยค่าเฉลี่ยความห่างทางสังคมของหญิงมีค่าเฉลี่ย 4.467 มากกว่าค่าเฉลี่ย 4.005 ของชาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แม้อยู่ในช่วงพื้นที่ความห่างทางสังคมเดียวกันที่ระดับเป็นกลาง (ไม่ใกล้ชิดและห่างไกล) แต่มีความแข็งแกร่งในอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูอยู่มาก โดยมีความสอดคล้องกับการวิจัยของนีออน พิณประดิษฐ์ (2557) ที่พบว่านักศึกษาหญิงของมหาวิทยาลัยในจังหวัดชายแดนใต้ส่วนใหญ่เป็นมลายูมุสลิม มีความไว้วางใจสังคมอย่างฉลาดมากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมคบเพื่อนอย่างปลอดภัยมากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาหญิงมีเจตคติด้านต้านทานโฆษณาชวนเชื่อมากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กับคนแปลกหน้าอย่างปลอดภัยมากกว่านักศึกษาชาย ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมมลายูมุสลิม บทบาทสภาพของชายอยู่เหนือกว่าหญิงตามหลักศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะครอบครัวมุสลิม ภรรยาต้องเชื่อฟังสามีและพึงกระทำให้สามีพอใจ เป็นผู้ช่วยสามี และอยู่เบื้องหลังของครอบครัวอิสลาม (นูโลลาห์ หลังปุเต๊ะ 2558, น. 9-12) หญิงมุสลิมจึงถูกกำหนดบทบาทด้วยหลักศาสนปฏิบัติของอิสลามอย่างเคร่งครัด และถูกจำกัดพื้นที่ทางสังคมไว้ที่บ้าน จึงเกิดทักษะความระมัดระวังตัวมากกว่าชาย ด้วยสภาพที่ถูกกำหนดนี้ย่อมส่งผลต่อทักษะในวิถีชีวิตที่ต่างจากชาย การถูกปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ ความเชื่อ คุณธรรม จริยธรรมที่เคร่งครัดสูง ส่งผลต่อการพินิจวิเคราะห์ต่อสภาพแวดล้อม ต่อข้อจำกัดทางศาสนกิจที่ถูกกำหนดบทบาทหน้าที่ต่างจากชาย โดยเฉพาะบทบาทภาระหน้าที่ภายในครอบครัว ตามสถานภาพเป็นแม่ทั้งในการอบรมขัดเกลาลูก ๆ อย่างเข้มข้น เป็นภรรยาเป็นบุตรสาว (อัมพร หมาดเต็น, 2560) หญิงในศาสนาอิสลามจึงมีทักษะที่ละเอียดอ่อนสูงมากจากการรับบทบาทของหญิงมุสลิมที่ถูกขัดเกลาทางสังคมจากหลักศาสนปฏิบัติ “รูกุนอิสลาม” ส่งผลต่อเจตคติของเยาวชนสตรีมุสลิมให้มีวุฒิภาวะในการพินิจวิเคราะห์รอบด้าน และระวังตัวเองต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนต่างวัฒนธรรมจึงสูงตามไปด้วย ส่งผลต่อระดับความห่างทางสังคมมากกว่าชาย จึงต้องตระหนักและทำความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อจำกัดในศาสนาอิสลามด้วยการรับรู้ ว่า บางสิ่งไม่สามารถจะไปเปลี่ยนแปลงหลักความศรัทธา “รูกุนอิสลาม” ของศาสนาอิสลามที่จะต้องถือเป็นหน้าที่และเป็นกิจวัตร กระทำตามและเปลี่ยนแปลงไม่ได้ (อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต, 2564)

4.2.3 ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูมีความสัมพันธ์ต่ำ ($r = 0.364$) ที่สอดคล้องในทิศทางเดียวกันกับความห่างทางสังคมที่เป็นกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ตาม สมมติฐาน ข้อ 3 หมายความว่า เมื่อระดับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูเพิ่มขึ้นความห่างทางสังคมก็จะเพิ่มขึ้นด้วยในระดับต่ำตามไปด้วย ในทำนองเดียวกันเมื่อระดับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูลดลง ระดับความห่างทางสังคมก็จะลดลงในระดับต่ำตามไปเช่นกัน ข้อค้นพบนี้สะท้อนถึงคนรุ่นใหม่สามารถจะปรับเปลี่ยนระดับ ลดลง หรือเพิ่มขึ้น ในความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูกับความห่างทางสังคมได้ โดยการรับรู้และการตัดสินใจของบุคคลเกี่ยวกับการสื่อสารที่ถูกชักจูงและมองว่าการตัดสินใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ตามทฤษฎีการตัดสินใจทางสังคม (The Social Judgment Theory) ด้วยการสื่อสารแบบชักจูงโน้มน้าวใจ เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ

ของคนรุ่นใหม่ได้ จากความเกี่ยวข้องกับบุคคล (Ego-involvement) เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคล ที่เน้นทั้ง การรู้คิด (Cognitive) และความรู้สึก (Ego-involvement) ต่างก็ข้องเกี่ยวกัน และมีอิทธิพลต่อการสื่อสารแบบชักจูงตามแนวคิดของตน ทำหน้าที่หลักในการอ้างอิงภายในจะได้รับการตัดสินใจคล้ายกับความจริงของบุคคลมากกว่าที่เป็นจริง ในขณะที่การสื่อสาร หรือสารที่แตกต่างจากความคิด หรือจุดยืนของตนจะได้รับการตัดสินใจทางตรงข้าม หรือตัดสินใจให้อยู่ห่างไกลออกไปจากที่ควรจะเป็น เมื่อบุคคลได้รับสารที่คล้าย หรือต่างจากความคิดของตน จะตัดสินใจข้อมูลใน 3 ลักษณะคือ ระยะการยอมรับ หรือความใกล้ชิด ระยะการปฏิเสธ หรือระยะห่างทางสังคม กับระยะการไม่แสดงความเห็น หรือเป็นกลาง (ลัดดา กิติวิภาต, 2554)

ขณะที่งานวิจัยของ นัทธมน ราชเสน (2557, น. 176-189) ที่พบว่า สื่อบุคคลทั้งบิดามารดา ผู้ปกครอง อิหม่าม โต๊ะครู ผู้นำศาสนา สื่อจากตำรา/หนังสือ จากอิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ สื่อทางการเมือง มีผลต่อการสร้างจิตสำนึกชาตินิยมมลายูของเยาวชนมุสลิมอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ผู้วิจัยเห็นว่า ไม่ว่าจะในการปลูกจิตสำนึกเกี่ยวกับเรื่องเล่าประวัติศาสตร์มลายู ตามที่ชูลีพร วิรุณหะ (2560) ไมเคิล เจ. มอนเตซาโน และแพทริค โจรี (2560) กล่าวถึงคาบสมุทรมลายู หรือ อาร์พิน บินจิ อับดุลลอฮ ลออเมน ซูฮัยมียี อีสมาแอล (2558) กับ บุศรินทร์ แปนนะ (2558) นำเสนอเกี่ยวกับประวัติศาสตร์มลายูปัตตานีย่อมส่งผลกระทบต่อระดับแข็งแกร่งของภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู และต่อความใกล้ชิด-ห่างไกลทางสังคมของคนรุ่นใหม่ได้เช่นเดียวกันกับที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว

ดังนั้นคนรุ่นใหม่ระดับอุดมศึกษาปัจจุบันที่จะเป็นอนาคตของคนในพื้นที่สามารถจะปรับเปลี่ยนเจตคติไปตามสื่อสารที่ตนได้รับ จากงานวิจัยของนัทธมน ราชเสน (น. 184) ยังพบต่อไปว่า สื่อบุคคลที่ทรงอิทธิพลต่อการสร้างจิตสำนึกชาตินิยมมลายูด้านประวัติศาสตร์มลายูปัตตานี คือ ครูสอนศาสนาอิสลาม อุสตาส เจ๊ะซู ขณะเดียวกันกับงานวิจัยของชันทอง วัฒนะประดิษฐ์ (2561) ตัวบุคคล (people) เป็นแกนกลางของการพัฒนาชุมชนสันติสุข ผู้นำ (leaders) เป็นส่วนสำคัญที่จะชักนำ ผลักดัน ชุมชนไปในทิศทางที่เหมาะสมในการพัฒนาชุมชนสันติสุข จึงจำเป็นต้องได้ผู้นำที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์มาสร้างการมีส่วนร่วมของสังคม และเชื่อมั่นในการใช้สันติวิธีเพื่อจัดการกับความขัดแย้ง และงานวิจัยของสุไรยา วานี (2557) พบว่า ทูบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนและสร้างความร่วมมือแก่คนในชุมชนได้ คือ บทบาทของผู้นำศาสนาที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของชุมชนในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีวิสัยทัศน์ชุมชนทั้งไทยพุทธและมลายูมุสลิมด้วยการเข้าถึงคนในทั้งสองชุมชนได้อย่างดีเยี่ยม สร้างสรรค์ทั้งสองชุมชนให้มีปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือกันและกัน ใช้แนวทางปกครองการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้จากวิจัยนี้พบระดับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 11.625 ในระดับแข็งแกร่งสัมพันธ์กับความห่างทางสังคมที่ระดับเป็นกลาง โดยการสร้างชุมชนศรัทธา (ชุมชนตักวา) คือ ชุมชนที่อยู่ร่วมกันได้ท่ามกลางสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรมที่ไม่แบ่งแยกกันระหว่างวัฒนธรรมที่ต่างกัน ศาสนาที่ต่างกัน ให้เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จำเป็นต้องปรับลดภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูไปในระดับที่แข็งแกร่งต่ำ ความห่างทางสังคมก็จะเปลี่ยนไปตามที่ระดับค่อนข้างใกล้ชิด หรือใกล้ชิดมากขึ้น

ในการปรับลด ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูของคนรุ่นใหม่ทีนับถือศาสนาอิสลามที่ระดับแข็งแกร่งไปสู่ที่ระดับเป็นกลาง หรือในระดับแข็งแกร่งน้อยนั้น จะทำให้ความห่าง

ทางสังคมเป็นกลางลดลงไปในระดับค่อนข้างใกล้ขีดได้ขึ้น จากงานวิจัยของ รัตติยา สาและ (2544) พบว่า มีสองพลังที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์และการรวมขอมระหว่างคนต่างศาสนา คือ *พลังแห่งความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่างของค่านิยมต่อกันและกัน กับพลังการก่อตัวของผลึกกัลยาณมิตรจากความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์* แบบการเป็นเกลือกกัน *การเป็นเครือญาติกัน การเป็นลูกพี่-ลูกน้องกัน การเป็นนายจ้างลูกจ้าง การเป็นครู-ศิษย์ การเป็นผู้นำ-ผู้ตาม คือพลังขับเคลื่อนเพื่อลดความห่างทางสังคม* ไปสู่ที่ระดับเป็นกลาง ในระดับใกล้ขีดน้อยได้จากพลังที่กล่าวมา และงานวิจัยของณัฐินี ปิยะศิริพันธ์, และคณะ, (2561) พบว่า ในส่วนของการสร้างชุมชนศรัทธา (ชุมชนตักวา) ตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ในชุมชนมุสลิมมีลักษณะแบบจารีตที่ให้ความเชื่อถือ เคารพในผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนาอย่างเคร่งครัด มีความศรัทธาอย่างแรงกล้าต่อศาสนาและยึดถือปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา การสร้างเอกภาพของผู้นำชุมชนมุสลิมให้เชื่อมโยงกับผู้นำชาวพุทธต้องใช้หลักคำสอนของศาสนา ในส่วนของการจัดการความรู้เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม และกลไกจัดความขัดแย้งในชุมชน 2 วัฒนธรรมนั้น ต้องให้ความรู้เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมในระบบโรงเรียนตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่ในโรงเรียนปฐมวัยถึงมัธยม มีลักษณะแยกกันเรียนระหว่างเด็กพุทธ กับเด็กมุสลิม เด็กมุสลิมส่วนใหญ่ ผู้ปกครองมีค่านิยมส่งไปเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนศาสนาควบคู่กับสายสามัญ การแยกกันเรียนของเด็ก 2 กลุ่ม ก่อให้เกิดการขาดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเด็กพุทธกับเด็กมุสลิม การขับเคลื่อนสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมยังคงเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันในสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องจัดการในระดับเยาวชน ในส่วนของกระบวนการสร้างกลไกในระดับชุมชนและสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ปัจจัยเกี่ยวกับการยอมรับผู้นำ (4 เสา คือ ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และผู้นำตามธรรมชาติ) ที่มีประวัติศาสตร์ร่วมกันของชุมชน คือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและวัฒนธรรมร่วมรากเดียวกันมาก่อนจะได้รับการยอมรับจากทั้งคนในและคนนอกชุมชน ระบบการมีเครือญาติเดียวกันมาก่อนจะได้รับการยอมรับสูงกว่า การอยู่ร่วมกันอย่างสันติย่อมบังเกิดขึ้นในชุมชนนั้นได้ นอกจากนี้ยังพบว่า การรณรงค์กิจกรรมความหลากหลายทางวัฒนธรรมผ่านทางกิจกรรมที่เป็นไปตามศาสนาบัญญัติสามารถส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้เช่นกัน สังเกตได้ว่าจุดเด่นของสังคมในสามจังหวัดชายแดนใต้ เคยเป็นสังคมประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและวัฒนธรรมร่วมรากเดียวกัน มีระบบการมีเครือญาติเดียวกันมาก่อน

ขณะที่งานวิจัยของบัณฑิตย์ สมะฮอน, และคณะ, (2551) กล่าวถึงเรื่องมุสลิมกับการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย ว่า “ตัวกันความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมมลายูกับ คนไทยพุทธ ซึ่งเกิดขึ้นเพราะความไม่รู้ ขาดความเข้าใจ สังคมมุสลิมมีความล่าช้าและไม่ทันกับสถานการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกยุคสมัยใหม่เป็นอุปสรรคต่อการอยู่ร่วมกันระหว่างมุสลิมกับคนต่างศาสนา สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการยอมรับ อารยธรรมที่มีความแตกต่างกันระหว่างศาสนาและวัฒนธรรมมายาวนาน ระบบการเมืองการปกครองที่ตั้งอยู่บนการยอมรับและมีลักษณะของการประนีประนอมมากกว่าสังคมในประเทศมุสลิมต่าง ๆ ทำให้ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ คลี่คลายไปด้วยวิถีแห่งการประนีประนอม ยอมรับความแตกต่างประเทศไทยให้สิทธิเสรีภาพในชีวิตและการนับถือศาสนา ขณะที่สังคมมุสลิมยึดมั่นหลักคำสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด จนในบางครั้งทำให้สังคมส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกว่า มุสลิมเป็นกลุ่มชนที่ยึดติดกับวัฒนธรรมตัวเองอย่างแข็งกร้าวเคร่งครัดจนเกินไป คำสอนถูกกำหนดขึ้นจากเนื้อหาของบทบัญญัติใน คัมภีร์อัล-กุรอาน และคำสอนของศาสดามุฮัมมัด (ช.ล.) บนฐานของการทำความดีและหักห้ามการทำความเลวร้ายทั้ง

แก่ตัวเองและสังคม การอยู่ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีขีดจำกัดเฉพาะเพียง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมต่อมุสลิมเท่านั้น แต่ในเนื้อแท้ของหลักคำสอนมีเป้าประสงค์ที่จะ ทำให้เกิดความสัมพันธ์โดยไม่มีขีดจำกัดทางศาสนา วัฒนธรรม ภาษา และพรมแดน” จึงต้องการสร้าง เสริมความรู้ ความเข้าใจสังคมมุสลิมแก่คนไทยพุทธในพื้นที่นี้มากขึ้นเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างกัน การอ่อนน้อมอ่อนเบาแก่กัน และต้องปรับเปลี่ยนจิตตคติจากการใช้วาทะกรรมสร้างความเกลียดชังต่อรัฐไทย และคนไทยพุทธ วาทะกรรมเรื่องเล่าประวัติศาสตร์มลายูที่ถูกรังแกเพื่อสร้างบาดแผลทางจิตใจ และ วาทะกรรมชาตินิยมมลายูปาตานี เพื่อสร้างระดับความแข็งแกร่งภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติ มลายูเพิ่มขึ้นนั้นให้จางหายไปจากสังคมมลายู ซึ่งช่วยให้ความห่างทางสังคมลดไปสู่ระดับที่ใกล้ชิดกัน (นโยบายจากรัฐต้องไม่กลืนอัตลักษณ์ทางภาษาลิณ วัฒนธรรม และศาสนา)

ประเด็นความแตกต่างในความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับความห่างทาง สังคม ตามบริบทในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ที่มีชนกลุ่มใหญ่เป็นสังคมมลายูมุสลิม ที่มี “ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น และการแพร่กระจายวัฒนธรรม” ตามการอธิบายของ อมรา พงศาพิชญ์ (2549, น.12-15) มี ข้อเท็จจริง คือว่า “วัฒนธรรมมลายู (อัตลักษณ์เชื้อชาติมลายู) ใน 4 จังหวัดชายแดนใต้มีร่องรอยของ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และการแพร่กระจายวัฒนธรรมอิสลามบนคาบสมุทรมลายูที่เมื่ออดีตเป็นวัฒนธรรม แก่นกลาง (cultural core) ในพื้นที่แห่งนี้มาก่อน และยังคงสภาพในการรักษาสืบทอด “วัฒนธรรม แก่นกลางแบบมลายู” ผ่านทางการขัดเกลาทางสังคมจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และสถาบัน ครอบครัวของชาวมลายูที่ใช้ภาษาแม่ (มลายู) ในวิถีประจำวัน มีวัฒนธรรมการกินอยู่ การแต่งกายมลายู การนับถือศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด (ร้อยละ 89.1 ตามตารางที่ 3.2) กับการสืบสายเลือดมลายู จากการแต่งงานกับคนมลายูเดียวกัน (ร้อยละ 74.4 ตามตารางที่ 3.2) และมีระดับห่างไกลทางสังคม ด้านองค์ประกอบการแต่งงานที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 5.617 (ตามภาพที่ 3.3) และการเลือกสถานที่ทำงาน ร้อยละ 46.3 เลือกที่อาศัยร้อยละ 64.1 และเลือกสถาบันการศึกษาให้บุตร ร้อยละ 60.9 ยังคงเลือก สังคมที่เป็นวัฒนธรรมศาสนาเดียวกันกับตน (ตามภาพที่ 3.4) สะท้อนถึงคนรุ่นใหม่ปัจจุบันยังคงสภาพ ของการเป็น ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูในระดับที่แข็งแกร่ง ขณะเมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย ภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่ระดับแข็งแกร่งที่ค่าเฉลี่ย 11.625 โดยผ่านการถ่ายทอด จากสถาบันครอบครัว ตลอดจนในสถาบันการศึกษาจากระบบการขัดเกลาทางสังคมจากโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามที่มีหลักสูตรศาสนาอิสลามถึงระดับสูง (ชานะวิยะฮ์) ตลอดการศึกษาที่ควบคู่กับ สายสามัญ (การเรียนต่างวัฒนธรรมในสังคมวัฒนธรรมเชิงเดี่ยวมลายู) ซึ่งหลักสูตรนี้จะแตกต่างไปจาก โรงเรียนของรัฐบาลที่ใช้หลักสูตรเฉพาะสายสามัญจากแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (คือ การขัดเกลาวัฒนธรรมเชิงเดี่ยวแบบไทยกลางในโรงเรียนรัฐบาลที่มีสังคมหลากหลายวัฒนธรรม) จึง ปรากฏให้เห็นความแตกต่างความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ที่มีภูมิหลังจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามมากกว่าโรงเรียนมัธยมสามัญของรัฐ เมื่อย้อนกลับไปในอดีตที่แต่เดิมโรงเรียนรัฐบาลเคยเป็น พื้นที่กลางที่มีการจัดหลักสูตรศาสนาอิสลามรวมอยู่ด้วย เป็นสังคมที่เรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้ง ไทย-มลายูมุสลิม-จีน แต่ปัจจุบันถูกตัดออกไป สร้างความรู้สึกให้ผู้ปกครองนักเรียนมลายูมุสลิมมี ความซับซ้อนใจ หวาดระแวง เคลือบแคลงใจ เกรงว่าบุตรหลานจะถูกกลืนความเป็นมลายู จึงสร้าง ป้อมปราการขึ้นมาปกป้องอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูให้คงสภาพที่แข็งแกร่งไว้

4.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อไปนี้จะช่วยในการทำความเข้าใจ และให้เข้าถึงปัญหาความขัดแย้งจากห่วงโซ่ความสัมพันธ์กันของสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนใต้ที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นกลุ่มมลายูมุสลิมที่มีระดับความแข็งแกร่งในความเป็นอัตลักษณ์เชื้อชาติและศาสนาอิสลามที่เคร่งครัดในการแสวงหาแนวทางเสริมสร้างความใกล้ชิดกันระหว่าง รัฐบาล และประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นมลายูมุสลิม เพื่อแนะนำแก่ประชาชน และแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษา การปกครอง ความมั่นคงแห่งชาติ งานมนุษยวิทยา จิตวิทยา และสังคมศาสตร์ จากผลการวิจัยครั้งนี้ที่ได้อภิปรายผลไว้แล้วพอจะสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

4.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ความห่างทางสังคมแตกต่างกันจากภูมิหลังโรงเรียนที่ต่างกัน แสดงถึงการขัดเกลาทางสังคมในโรงเรียนที่แตกต่างกัน การทำความเข้าใจปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ การปะทะกันทางวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อเจตคติของบุคคล กระทั่งต่อการรับรู้ ความรู้สึกต่อเหตุการณ์ สถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมมลายู เกิดความขัดแย้งแนวตั้งระหว่างรัฐกับประชาชนมลายู และผู้เห็นต่างจากรัฐ มีความขัดแย้งแนวราบระหว่างคนมลายูกับคนไทยพุทธบ่อย ๆ ครั้ง จนนำมาสู่การสร้าง “วาทะกรรมชังรัฐไทย” ที่มองว่ารัฐกำลังรังแก ลิดรอน กีดกันและพยายามกลืนกลายภาษาและวัฒนธรรมมลายู ศาสนาอิสลามให้เป็นไทยพุทธ เกิดวาทะกรรมประวัติศาสตร์เชื้อชาติมลายูปลุกจิตสำนึกชาตินิยมมลายูขึ้นมาเพื่อปกป้องอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูให้คงอยู่คู่กับศาสนาอิสลามสืบต่อทุก ๆ รุ่นโดยวิธีการขัดเกลาทางสังคมแบบมลายูมุสลิมทั้งในครอบครัว โรงเรียน มัสยิด และในชุมชนเพื่อการลดระดับภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายูลงไประดับแข็งแกร่งต่ำ จะช่วยคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งในสังคมที่หลากหลายวัฒนธรรม ข้อค้นพบ “ความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูที่แข็งแกร่งกับความห่างทางสังคมที่เป็นกลางมีความสัมพันธ์ต่ำที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน”

การปรับลดระดับภาพพจน์เหมารวมอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูลงจะส่งผลให้ความห่างทางสังคมน้อยลงมีความใกล้ชิดมากขึ้นนั้น ต้องคำนึงถึงคุณค่าของภาษาถิ่น (มลายู) ที่กำลังหยุดนิ่งและอ่อนกำลังลงไปตามธรรมชาติของภาษาที่เสื่อมไปตามเวลา เป็นสิ่งสำคัญยิ่งของชาวมลายูที่บ่งบอกความเป็นมลายู ดังคำกล่าวของอับดุลราซัคว่า “สูญเสียภาษา สูญเสียชาติพันธุ์” (นุรียัน สาเล๊ะ, 2559, น.108) จึงควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ภาษามลายูให้คงสภาพไว้กับสังคมมลายูเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญด้วยเช่นกัน ที่ต้องคำนึงถึงความห่วงแหนภาษาตนไว้ด้วย การปรับเปลี่ยนเจตคติใหม่ให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันและกัน แนวทางออกหนึ่งนี้อาจเป็นไปได้ ด้วยวิธีการใช้ “ทวิภาษา” ในท้องถิ่น จากงานวิจัยของสุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ (2553) การใช้ทวิภาษาในโรงเรียนเชื่อมโยงภาษาแม่ (มลายู) กับภาษาไทย ภาษาทางการ สร้างเจตคติเชิงบวกต่อความรู้สึกของสังคมมลายูที่รับรู้ได้ว่าภาษามลายูจะไม่สาบสูญไปไหนเลย ดังนั้น การให้การส่งเสริมการขัดเกลาทางสังคม ด้านภาษาท้องถิ่น (ภาษาแม่) ควบคู่ไปกับการใช้ภาษาไทย (ภาษาทางการ) ในโรงเรียนขั้นพื้นฐานด้วยรูปแบบทวิลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Double ethnic identity) ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (ตามเชื้อชาติ) ตามภาษาแม่ที่ต่างจากภาษาไทย ภาษาทางการ เพื่อสร้างการยอมรับของคนในเชื้อชาติ

นั้น ๆ ด้วยการลบภาพการถูกกลืนกลายทางภาษาออกไป โดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ที่คนมลายูจำเป็นต้องใช้ 3 ภาษาหลัก เพื่อขัดเกลาเยาวชนมลายูมุสลิมในพื้นที่ คือ ภาษามลายูถิ่น (ยาวิ) ใช้ในชีวิตประจำวันและทางศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับเพื่อการปฏิบัติกิจทางศาสนาด้วยภาษาอาหรับ และอ่านคัมภีร์อัลกุรอานได้ และภาษาไทย (ภาษาทางการ) แต่รัฐบาลส่งเสริมแต่เพียงภาษาไทยเป็นหลัก โดยเฉพาะในโรงเรียนของรัฐ ด้วยการสร้างกฎระเบียบภายในโรงเรียนมาบังคับใช้ จนบางครั้งส่งผลกระทบต่อความรู้สึก การรับรู้ของคนท้องถิ่นในเชิงลบต่อรัฐจากการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนประมว้ยของรัฐบาลเป็นภาษาหลักเท่านั้น ขอยกตัวอย่างให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น เช่นคำว่า “พี” การสอนเขียน-อ่าน-ฟัง-พูด คำว่า “พี” เป็นภาษาไทยเท่านั้น “พี” เป็นภาษาไทยภาคกลาง แทนที่ควรจะสอนด้วยการเริ่มต้นที่คำว่า “อาแบ” ภาษามลายูถิ่น ที่หมายถึง “พี” และฝึกเขียน “อาแบ” ที่เป็นภาษามลายูที่คุ้นชินในครอบครัวก่อนเด็กเรียนรู้เข้าใจง่ายกว่า ทั้งยังเป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อผู้ปกครองนักเรียนมลายูในโรงเรียนรัฐบาลยัง (มีการสอนภาษามลายูอยู่) เป็นการสร้างเจตคติเชิงบวกต่อคนมลายูที่เป็นชนกลุ่มใหญ่ในพื้นที่ (ช่วยลดความรู้สึกถูกกลืนกลาย ขณะเดียวกันก็เป็นการเสริมทักษะภาษาถิ่นให้ กับเพื่อนนักเรียนที่ไม่ใช่คนมลายูได้เรียนรู้ เข้าใจภาษาถิ่นมลายูในฐานะเป็นชนกลุ่มใหญ่ ด้วยการเรียนการสอนแบบ ฟัง-พูด-อ่านและเขียน ด้วยยุทธวิธี ทวิลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Double ethnic identity) ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเชื้อชาติ คำ “พี” ภาษาไทยจะไปเชื่อมโยงกับภาษาถิ่นต่อไป ตามหลักการของการสอน ทวิลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Double ethnic identity) ครูผู้สอนภาษาในโรงเรียนจึงต้องมีทักษะอย่างต่ำ 2 ภาษาในพื้นที่นี้ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะ การใช้ทวิลักษณ์ทางวัฒนธรรม ทั้งในโรงเรียนรัฐบาล และเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นแบบโรงเรียนสองภาษา (Bilingual School) ภาษาถิ่นมลายูและภาษาไทยภาษาทางการควบคู่กันในพื้นที่เฉพาะที่มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ระดับเชิงแกร่งอย่างในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จะเป็นการสร้างเจตคติเชิงบวกในความรู้สึกดีของผู้ปกครองมลายู ย่อมให้ความไว้วางใจ ไม่รู้สึกถูกกลืนกลาย ไม่ถูกกีดกันหรือถูกกลืนกลายภาษาขจัดความขัดแย้งในสังคม ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนไทยพุทธได้เรียนรู้และเข้าใจภาษามลายูถิ่นช่วยในการสื่อสารกับชนกลุ่มใหญ่ของสังคมนี้ได้อีกประการหนึ่ง และยิ่งเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ความหลากหลายวัฒนธรรมภายในโรงเรียน สร้างสรรค์สังคมหลากหลายวัฒนธรรมภายในโรงเรียนให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างศาสนา ทำให้ความห่างทางสังคมจะมุ่งไปสู่ทิศทางที่ความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

ดังนั้น นโยบายรัฐจากส่วนกลางจำเป็นต้องปรับตัว เรียนรู้ ทำความเข้าใจกับสภาพบริบทของท้องถิ่น ปรับกฎระเบียบตามบริบทของท้องถิ่น แทนการใช้กฎระเบียบจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียวที่มีบริบทและความเข้าใจแตกต่างไปจากคนในท้องถิ่น การเปิดโลกทัศน์กว้างออกสู่ท้องถิ่น แทนการกำหนดนโยบายจากส่วนกลางสั่งการลงมา โดยกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ผ่านทางหน่วยงานจากรัฐส่วนกลาง เช่น ห้ามใช้หลักสูตรสอนศาสนาอิสลามต้นแบบ ภายในโรงเรียนของรัฐ ให้ใช้ภาษาไทยกลางในการเรียนการสอน ใช้กฎระเบียบการแต่งเครื่องแบบนักเรียนจากส่วนกลาง นำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งกับประชาชนในท้องถิ่น สร้างความห่างทางสังคมให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น สร้างความรู้สึกต่อต้านรัฐ เป็นฝ่ายใช้อำนาจจากส่วนกลางในการกลืนกลาย กีดกันวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยด้วยการบังคับใช้วัฒนธรรมแบบไทย ๆ เชิงเดียว นำมาซึ่งความขัดแย้งทั้งแนวตั้งและแนวราบสร้างความห่างทางสังคมกับชนกลุ่ม

น้อยของประเทศที่สมควรนำไปพิจารณาทบทวน แสวงหาหนทางที่สร้างสรรค์ทดแทนแนวคิดเดิม ๆ ที่นำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งในสังคม

การเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ความหลากหลายวัฒนธรรมภายในโรงเรียน สร้างสรรค์ทักษะทางสังคมหลากหลายวัฒนธรรมภายในโรงเรียนให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่าง ศาสนาแก่กลุ่มบุคคลที่สนใจ อาจเป็นอีกช่องทางเลือกหนึ่งได้เช่นกัน ในการขัดเกลาทางสังคมที่หลากหลาย วัฒนธรรม แทนการแยกกลุ่มออกจากสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมออกไปเป็นกลุ่มวัฒนธรรม เองเดี่ยวที่ทำให้มีความห่างไกลกัน แบ่งพวกเขา พวกเขา ขาดทักษะการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันภายใต้ สังคมที่หลากหลายแตกต่างกัน

2) สภาพทางเพศ ส่งผลต่อความห่างทางสังคมแตกต่างกัน ผลวิจัย พบว่า “หญิงมีความห่างทางสังคมมากกว่าชาย” เมื่อพิจารณาถึงสภาพเพศหญิงมุสลิมในสังคมของอิสลามที่ถูกผูกโยงกับอารยธรรมอิสลามตามแบบจารีตนิยมที่กำหนดพื้นที่ไว้ด้วยบทบาทในบ้านซึ่งเป็นสถานที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเพศหญิงตามแนวทางจารีตนิยมในอารยธรรมอิสลามที่มีวินัยพึงปฏิบัติตามหลัก ศรัทธาขั้นพื้นฐานต่อเพศหญิงที่ต้องอยู่ในลู่อทางศีลธรรมมุสลิม ไม่ออกนอกกลุ่มศีลธรรมมุสลิม ต้องไม่ฟิตนะห์ เป็นผู้ทำผิดต่อหลักการศรัทธาขั้นรากฐานของอิสลาม หรือมีข้อห้ามจากอารยธรรมตะวันตกแนวคิดเสรี นิยมที่ทำลายศาสนาอิสลาม (ตามมุมมองอิสลามจารีตนิยม) มีบทลงโทษเมื่อฝ่าฝืนวินัย (อัมพร หมาดเต็น, 2560) แม้แต่ในสังคมโรงเรียนที่ยึดถือจารีตนิยมก็มีการแบ่งแยกพื้นที่เรียน ระหว่างชาย-หญิง อย่างชัดเจน ทำให้เกิดการระมัดระวังตัวที่สูงของเพศหญิงมุสลิมตามอารยธรรมอิสลามจากการถูกขัดเกลาทางสังคม ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เช่น ผู้หญิงมุสลิมเมื่อออกนอกบ้านต้องปกคลุมเรือนร่างด้วย อารมณ์ที่มิดชิด ไม่เผยเรือนร่างในที่สาธารณะที่อาจจะไปกระทบต่อการอยู่ร่วมกันของชาย ด้วย ข้อบังคับทางศาสนาอิสลามที่กำหนดบทบาทให้หญิงมุสลิมอยู่ภายใต้กรอบอารยธรรมอิสลามที่เคร่งครัด นี้ทำให้หญิงมุสลิมเกิดทักษะความละเอียดอ่อนต่อการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนนอกบ้าน ความห่างทางสังคม ของหญิงมุสลิมจึงมากกว่าเพศชาย ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญ และทำความเข้าใจต่อบทบาททางเพศที่ แตกต่างกันตามสังคมของอิสลาม ที่เพศหญิงมุสลิมมีเส้นแบ่งกันไว้ด้วยข้อจำกัด และต้องรับแบก แลกสภาพของหญิงมุสลิมไว้ตามจารีตนิยมของสังคมอิสลาม การทำความเข้าใจ และเปิดใจยอมรับรู้ ต่อบทบาทของหญิงมุสลิมที่จำยอมต่อสภาพที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหลักศรัทธาขั้นรากฐานทางศาสนา ได้ นั้น จะเป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ความขัดแย้งลงไปได้บ้างไม่มากก็น้อย อย่างเช่นกรณี นักเรียนหญิงมุสลิมต้องคลุมฮิญาบตามหลักศาสนาไปเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ก็ยังเป็นการถกเถียงกัน ไม่เป็นที่สิ้นสุด ระหว่างประชาชนชาวพุทธ กับประชาชนมุสลิม และเมื่อถูกนำไปสร้างกระแสขงมุสลิม ในสังคมไทย ก็เกิดเป็นความขัดแย้งกันลูกกลมกันไปไม่เป็นที่สิ้นสุด และไม่ได้สร้างสรรค์สังคมให้อยู่รวม กันได้อย่างสันติ การหันหน้าเข้าหากันปรึกษาหารือด้วยเหตุผล เปิดใจกันละกัน แสวงหาข้อไข แก้ปัญหา ความขัดแย้งในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของอิสลาม โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยพึงปฏิบัติตาม หลักศรัทธาขั้นพื้นฐานต่อเพศหญิงที่ต้องอยู่ในลู่อทางศีลธรรมมุสลิม ไม่ออกนอกกลุ่มศีลธรรมมุสลิม ต้อง ไม่ฟิตนะห์ เป็นผู้ทำผิดต่อหลักการศรัทธาขั้นรากฐานของอิสลาม บังคับให้หญิงมุสลิมต้องปกคลุมเรือน ร่างกายด้วยอารมณ์ที่มิดชิด ไม่เผยเรือนร่างในที่สาธารณะ เป็นเรื่องต้องต่อสู้กับความศรัทธาที่ความขัด กับหลักศาสนาตามแนวอิสลามจารีตนิยมที่ไม่สามารถประนีประนอมกันได้กับสิ่งที่ทำให้ผิดศาสนาเป็น สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจในข้อจำกัดทางศาสนาอิสลาม เพื่อหาทางออกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งนี้ที่

ยังคงถกเถียงกันอยู่ โดยมองไปที่เป้าหมายการสร้างสันติในการอยู่ร่วมกันได้ในสังคมพื้นที่เดียวกันตามความจริงสากล

3) เกี่ยวกับอายุมีความสัมพันธ์เล็กน้อยตามทิศทางสอดคล้องกัน กับความห่างทางสังคมที่เป็นกลาง แสดงว่าวุฒิภาวะและประสบการณ์ทางสังคมตามอายุที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์เล็กน้อยในระดับความห่างเป็นกลาง การรับรู้ เรียนรู้ทางสังคม ในอายุที่ต่างกันของนักศึกษาปี 1 เป็นรุ่นน้องของคณะที่เพิ่งจะก้าวพ้นจากโรงเรียนมัธยมไปสู่มหาวิทยาลัยเป็นสัญญาณว่าได้เปลี่ยนจากเด็กเป็นผู้ใหญ่เต็มตัวแล้ว มีอิสระทางความคิดมากขึ้น มีอำนาจตัดสินใจเองได้ และเมื่อสถานภาพเปลี่ยนไปเป็นนักศึกษาปี 2 อายุก็เพิ่มขึ้น สถานภาพจากรุ่นน้องของคณะถูกปรับเปลี่ยนไปเป็นรุ่นพี่ ที่คอยดูแลแนะนำแก่รุ่นน้อง ปี 1 ที่เข้ามาใหม่ เมื่อบทบาทความเป็นผู้ใหญ่ที่รับผิดชอบมากขึ้น ความเป็นอิสระทางความคิดมากขึ้น การตัดสินใจย่อมเปลี่ยนไปตาม ความห่างทางสังคมปรับเปลี่ยนเพียงเล็กน้อย จึงควรปรับเปลี่ยนลดระดับความห่างทางสังคมในขณะที่มีช่วงอายุที่น้อยกว่าเป็นข้อแนะนำให้กระทำช่วงอายุยังน้อยกว่า กิจกรรมปรับเปลี่ยนทางเจตคติจึงควรมุ่งเน้นไปที่ชั้นปีที่ 1

4) ต้องสร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจเรื่องมุสลิมแก่สังคมไทย สองพลังที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์และการรวมขอมระหว่างคนต่างศาสนา คือ พลังแห่งความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่างของค่านิยมต่อกันและกัน กับพลังการก่อตัวของผลึกแห่งกัลยาณมิตรจากความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ แบบการเป็นเกล่อกัน การเป็นเครือญาติกัน การเป็นลูกพี่-ลูกน้องกัน การเป็นนายจ้างลูกจ้าง การเป็นครู-ศิษย์ การเป็นผู้นำ-ผู้ตาม อาจนำมาใช้สร้างความสนิทสนมกัน นำไปสู่ความใกล้ชิดคุ้นเคยกันยิ่งขึ้น ความห่างทางสังคมจะปรับไปในทิศทางที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

5) ควรเชื่อมโยงกับผู้นำชาวพุทธต้องใช้หลักคำสอนของศาสนา ในส่วนของการจัดการความรู้เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม และกลไกลดความขัดแย้งในชุมชน 2 วัฒนธรรมนั้น ต้องให้ความรู้เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมในระบบโรงเรียนตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา การรณรงค์กิจกรรมความหลากหลายทางวัฒนธรรมผ่านทางกิจกรรมที่เป็นไปตามศาสนาบัญญัติสามารถส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สร้างความเข้าใจสังคมประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและวัฒนธรรมร่วมรากเดียวกัน มีระบบการมีเครือญาติเดียวกันมาก่อน ต้องการสร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจเรื่องมุสลิมแก่สังคมไทยมากยิ่งขึ้น

6) ชี้แจง กำชับ อบรม แก่บรรดาผู้นำศาสนาอิสลาม และบุคลากรทางศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับการสอนในการถ่ายทอดกับคนรุ่นใหม่ให้สื่อสารที่ถูกต้อง เทียงตรง เป็นจริง ไร้อคติเป็นกลาง ปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดด้านประวัติศาสตร์มลายูปาตานีให้เป็นไปตามหลักคัมภีร์อัลกุรอานในการขัดเกลาทางสังคมแก่เยาวชนมลายุมุสลิม โดยไม่สร้างเจตคติเชิงลบ ค่านิยมจิตสำนึกชาตินิยมมลายูปาตานีแบบสุดโต่งขัดต่อหลักการจากคัมภีร์อัลกุรอานอย่างครอบคลุมตามศาสนาบัญญัติ การคงสภาพความเป็นอัตลักษณ์เชื้อชาติมลายูเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อคนมลายูในระดับการคงสภาพที่สังคมทั่วไปยอมรับได้ด้วย เพื่อให้ความห่างทางสังคมเคลื่อนตัวไปในระดับที่ใกล้ชิดทางสังคมแบบไร้อคติต่อกัน ไม่บิดเบือนที่นำไปสู่ความห่างกัน

7) ต้องสั่งสอน ชัดเกลาคนมุสลิมให้เข้าใจตนเองเป็นสังคมที่มีความล่าช้าและไม่ทันกับสถานการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกยุคใหม่ (อารยธรรมโลกแห่งยุคพัฒนาการทางเทคโนโลยีก้าวล้ำ) เป็นสิ่งท้าทาย และอุปสรรคต่อการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันของคนมุสลิมบนเนื้อแท้ของหลัก

คำสอนเดิมที่มีเป้าประสงค์ที่จะทำให้เกิดความสัมพันธโดยไม่มีขีดจำกัดทางศาสนา ในวัฒนธรรมอิสลาม ประเภทที่เปลี่ยนแปลงได้ในสังคมโลกใหม่ (โดยเฉพาะกลุ่มจารีตนิยม) และคนมลายูมุสลิมควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับ “วาระของภาษา” ที่เมื่อถึงจุด “สภาพหยุดนิ่งของภาษา” จะผ่านไปสู่อำนาจที่ตาย” ไปจากสังคมส่วนใหญ่ที่ขาดการสืบทอดต่อไป

4.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างจาก คนรุ่นใหม่จาก กลุ่มวัฒนธรรมไทยพุทธ และวัฒนธรรมคนไทยเชื้อสายจีน และกลุ่มคนรุ่นใหม่ในสถาบันปอเนาะ ในสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม (Cross Cultural Studies) ให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

2) การวิจัยครั้งต่อไปที่ปลอดภัยโรคระบาดฯ แล้ว ควรเลือกสุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น (Probability Sampling) เพื่อนำผลอ้างอิงไปยังประชากรได้อย่างมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และใช้วิธีเก็บข้อมูลทางตรง แทนการใช้ตอบแบบสอบถามผ่านทางออนไลน์ และควรใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพมาช่วยประกอบด้วยการสัมภาษณ์กับกลุ่มที่มีผลคะแนนที่ทำให้แตกต่างกันอย่างชัดเจน เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึก มาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

3) การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความห่างทางสังคมและภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายู แบบองค์รวม สำหรับครั้งต่อไปควรทำการศึกษาแบบแยกองค์ประกอบความห่างทางสังคมตาม 7 องค์ประกอบ กับภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายู ตาม 7 คุณลักษณะ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง และ ความสัมพันธ์ระหว่างกัน

4) ควรขยายฐานการศึกษาในหัวทำนองนี้ ออกไปยังพื้นที่ชายขอบอื่น ๆ ในประเทศไทย ที่มีชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยร่วมกันในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประเทศไทย

5) ควรศึกษาเปรียบเทียบภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายูเรื่องอัตลักษณ์ภาษามลายูในความสามารถอ่านออกเขียนได้ตามอักขระยาวี กับภาษาไทย จากบริบทภูมิหลังโรงเรียน มีความแตกต่างมากน้อยอย่างไรของคนรุ่นใหม่ในสามจังหวัดชายแดนใต้

บรรณานุกรม

- ชั้นทอง วัฒนะประดิษฐ์. (2561). ชุมชนสันติในพุทธศตวรรษที่ 26: ถอดบทเรียนชุมชนสันติสุขในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์, 6(ฉบับพิเศษ), 13-24.
- ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ. (2559). การเสวนาชวนถกเรื่องพหุวัฒนธรรม ครั้งที่ 5 การเมืองว่าด้วยการจำแนกชาติพันธุ์. สืบค้น 10 มกราคม 2564, จาก channel.sac.or.th/th/website/video/detail_news/587
- ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ. (2550). สังคมและวัฒนธรรมมลายู. ใน: นิธิ เอียวศรีวงศ์ (บ.ก.) มลายูศึกษา : ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาชนมลายูมุสลิมในภาคใต้ (น. 56-82). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์
- ชุลีพร วิรุณหะ. (2560). มิติมุมมองทางประวัติศาสตร์ของอัตลักษณ์ท้องถิ่นในคาบสมุทรตอนบน, ใน ไมเคิล เจ. มอน เตซาโน และ แพทริก โจรี (บ.ก.), ไทยใต้ มลายูเหนือ ปฏิสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์บนคาบสมุทรแห่งความหลากหลาย (น. 49-81). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน โชคชัย วงษ์ธานี. (2560). ข้อเสนอเบื้องต้นต่อปัญหาที่เป็นผลมาจากสภาวะการณ์ที่อ่อนไหวกรณีปัญหาที่อนุบาลปัตตานี. วารสารรัฐสมิแล, 39(2), 11-20.
- ณัฐินี ปิยะศิริพันธ์, พันธุ์พิพิธ พิพิธพันธุ์, และนัทธมน ราชเสน. (2561). พลวัตของชุมชน 2 วิถีภายใต้กระแสชาตินิยมมลายูปัตตานีในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. (รายงานผลการวิจัย). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทรงเกียรติ เม่นสุวรรณ, ชั้นทอง วัฒนะประดิษฐ์ และพระมหาดวงเด่น จิตญาโณ. (2560). แนวทางการเสริมสร้างสันติภาพตามหลักศีล 5 ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครสวรรค์. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์, 5(ฉบับพิเศษ), 363-376.
- ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ. (2560). กำเนิดมายาคติว่าด้วยการ “แบ่งแยกดินแดน” ของมลายูมุสลิมในภาคใต้ของไทย. ใน ไมเคิล เจ. มอนเตซาโน และ แพทริก โจรี (บ.ก.), ไทยใต้ มลายูเหนือ ปฏิสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์บนคาบสมุทรแห่งความหลากหลาย. (109-142). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน.
- นพมาศ อึ้งพระ. (2556). อคติ การกีดกัน และความสัมพันธ์ของมนุษย์, วารสารราชบัณฑิตสถาน. 38(4), 67-80.
- นัทธมน ราชเสน. (2557). อิทธิพลของการสื่อสารทางการเมืองต่อการสร้างสำนึกชาตินิยมมลายูของเยาวชนมุสลิมระดับอุดมศึกษาภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นุรไลลาห์ หลังปูเต๊ะ. (2558). ภูมิหลังทางครอบครัวคู่สมรสมุสลิมที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงในครอบครัว: กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดสตูล (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นุรียัน สาแล๊ะ. (2559). อัตลักษณ์มลายูใน “ทะเลนี้ลึกนัก” ของอับดุลราซัค ปาแนมาแล. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 11(ฉบับพิเศษ), 89-116.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นีออน พิณประดิษฐ์. (2557). การวิจัยระบบดัชนีความไว้วางใจสังคมอย่างฉลาดของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. (รายงานผลการวิจัย). ขอนแก่น: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- บรรจง บินกาซัน. (2553). สู่อิสลามสี่ธรรมแห่งชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บริษัท ออฟเซท จำกัด.
- บรรจง ฟ่างสง. (2557). การศึกษาในวิถีพุทธวัฒนธรรมชายแดนใต้: องค์ความรู้การจัดการการศึกษาเพื่อสันติภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: สำนักพิมพ์สมใจนึก ปรีนท์ แอนด์ ก๊อบบี้เซ็นเตอร์.
- บัณฑิตย ษะมะฮุน ศักดา ยูเต้ และ สมาน อิสมาแอล. (2551). มุสลิมกับการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย. (รายงานผลวิจัย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปกรณ์ สิงห์สุริยา. (2558). ความขัดแย้ง อัตลักษณ์ และการเคารพยอมรับ ใน มารค ตามไท. (บ.ก.), มิติทางปรัชญาและวัฒนธรรมของการสร้างสันติภาพ (58-150). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2561). แนวคิด หลักการ และกระบวนการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ uraigraphic
- ปิยะ กิจถาวร. (2550). ชาวมลายูภายใต้นโยบายพัฒนา. ใน นิธิ เอียวศรีวงศ์ (บ.ก.), มลายูศึกษา : ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาชนมลายูมุสลิมในภาคใต้ (น. 118-148). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- ปิยะ กิจถาวร, เกศสุตา สิทธิสันติกุล (บ.ก.). (2547). วิจัยชาวบ้านในบริบทของความหลากหลายทางวัฒนธรรมและชุมชนชายแดน. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พัทธ์ธีรา นาคอุไรรัตน์. (2561). สวมบทคนในสนามสะท้อนเสียงสนทนาเห็นต่างต่อกรณี “ฮิญาบ” ปัตตานี. วารสารรัฐสมิแล, 39(2), 21-32.
- พิเชษฐ สายพันธ์. (2559). การเสวนาชวนถกเรื่องพุทธวัฒนธรรมครั้งที่ 5 การเมืองว่าด้วยการจำแนกชาติพันธุ์. สืบค้น 10 มกราคม 2564, จาก channel.sac.or.th/th/wwwsite/video/detail_news/587
- พิเชษฐ แสงทอง. (2561). ย้อนอดีตปัตตานี: ปัก “หลักเมือง” ในบริบทความ (ไม่) มั่งคั่งของทศวรรษ 2490, วารสารรัฐสมิแล, 39(3), 51-55
- มารค ตามไท. (2558). บทนำ: มิติทางปรัชญาและวัฒนธรรมของการสร้างสันติภาพ. ใน: มารค ตามไท, (บ.ก.) มิติทางปรัชญาและวัฒนธรรมของการสร้างสันติภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบเพลิง 11-14.
- รัตติยา สาและ. (2544). การปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนิกที่ปรากฏในจังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส.(รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ลัดดา กิติวิภาค. (2554). เจตคติและความคิดเห็น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณดี สุทธินรากร. (2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเพื่อเสริภาพและการสรรค์สร้าง. กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วันกาเดร์ เจ๊ะมาน. (2558). “การต่อสู้ของขบวนการปลดปล่อยปาตานี”. ใน: อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ชูฮัยมีย์ อิสมาแอล (บ.ก.), ปาตานี ประวัติศาสตร์และการเมืองในโลกมลายู (พิมพ์ครั้งที่ 4). (น.629-652). สงขลา: มูลนิธิวัฒนธรรมอิสลามภาคใต้
- ศิริรัตน์ ธานีรณานนท์, ดลมนรรัตน์ บากา, และฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์. (2538, 9-10 ธันวาคม). ชาวไทยมุสลิมและการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม: การศึกษาภาคใต้ตอนล่าง. [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมวิชาการประจำปี 2538. ชลบุรี.
- ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี. (2563). ระเบียบวิธีวิจัย วาทกรรมว่าด้วยวิถีวิทยาในการวิจัยทางรัฐศาสตร์ นโยบายศาสตร์ และสันติศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์บริษัทภาพพิมพ์ จำกัด
- สำเร็จ ไกยวงศ์. (2560). ขนาดผลกระทบ: ผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการทดสอบสมมติฐาน. วารสาร ปัญญาวิวัฒน์, 9(1), 276-287
- สุไรยา วานี. (2557). การอยู่ร่วมกันของชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2561). การจัดการเรียนการสอนแบบทวิ-พหุภาษา (ไทย-มลายู) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน ศิริรัตน์ นีละคุปต์, อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ (บ.ก.), การจัดการศึกษาแบบทวิ-พหุภาษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (น 1-25). นครปฐม: สำนักพิมพ์บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- อรทัย ชื่นมนุษย์. (2516). จิตวิทยาอคติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2549). ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (กระบวนการทัศน์และบทบาทในประชาสังคม) (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อชชยด์, ซัยด์ อิบนูอับดุลกะรีม. อัลวะสะฎีเยฮ์. (2558). ทางสายกลางในอิสลาม. (นาอีม วงศ์เสงี่ยม, แปล). กรุงเทพฯ: นิติวิดาการพิมพ์.
- อับดุลรอญิง สือแต, อุสมาน สารี, สามารถ ทองเผื่อ, โชคชัย วงษ์ตานี, และกามารุดดีน อิชยะ. (2560, 29-31 สิงหาคม). มหกรรมสันติวิธีเพื่อสันติภาพชายแดนใต้. [เอกสารนำเสนอ] มหกรรมสันติวิธีครั้งที่ 3: เรียนรู้ร่วมกันถักทอสัมพันธ์สร้างสรรค์สันติภาพ, ปัตตานี: สำนักพิมพ์ปัตตานีการช่าง.
- อัล-อูซีเยมีน, มุหัมมัด บิน ศอลิห์. (2560). หลักความเชื่อของมุสลิม (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปัตตานี: สถาบันอิสลามมหาวิทยาลัยฟาฏอนี.
- อัมพร หมาดเด็น. (2560). ทบทวนสถานะความคิดสตรีนิยมอิสลาม. ใน วารสารประวัติศาสตร์ ธรรมศาสตร์, 4(1), 63-113.
- อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ชูฮัยมีย์ อิสมาแอล. (2558). ปาตานี... ประวัติศาสตร์และการเมืองในโลกมลายู (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา: มูลนิธิวัฒนธรรมอิสลามภาคใต้.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต, มะรอนิง สาแลมิง, โมตรี แก้วทับทิม และ.อับดุลลอฮ์ อัลอุซามะฮ์. (2564) วัฒนธรรมและความเชื่อของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เสี่ยงต่อการติดเชื่อ และการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ 2019 (COVID 19) แนวทางในการป้องกัน และลดทอนการแพร่ระบาดของโรคด้วยหลักการอิสลามหลักสุขภาวะและภูมิปัญญาท้องถิ่น. (รายงานการวิจัย). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- เอกรินทร์ ต่วนศิริ. (2561). “นโยบายพหุวัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนใต้”ใน: เอกรินทร์ ต่วนศิริ. (บ.ก.) หลากมุมมองพหุวัฒนธรรม. (82-105) ปัตตานี: โรงพิมพ์สมิถัน.
- เอกรินทร์ ต่วนศิริ, ดอน ปาทาน และ อันวาร์ กอนะ. (2562). ว่าด้วยความสัมพันธ์ที่เปราะบาง ระหว่างกลุ่มชาวพุทธและมุสลิมในสังคมไทย. ปัตตานี: สมิถัน เพรส.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
การตรวจสอบความเที่ยงตรงเครื่องมือวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ

รศ.มุกดา ศรียงค์
ผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยา
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม กรุงเทพฯ

รศ.ดร.สามารถ ทองเฝื่อ
ผู้ทรงคุณวุฒิทางรัฐศาสตร์อิสลาม
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผศ.ดร.มนตรี เพชรนาจักร
ผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตปัญญา
สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ อว ๖๘๐๐๗.๒/๐๐๐๕

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถ. กาญจนวณิชย์ อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา ๙๐๑๑๐

9๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ มุกดา ศรีรงค์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

๒. แบบสอบถามและแบบประเมิน จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายธนัญกรณ์ หิรัญญไพสิฐกุล รหัสนักศึกษา ๖๐๑๐๐๒๒๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติบทความหลากหลายทางวัฒนธรรมในจังหวัดปัตตานี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการวิจัย

สถาบันสันติศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การทำงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ของนักศึกษารายดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป โดยได้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้นักศึกษาผู้ทำวิจัยจะประสานงานในรายละเอียดโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย หากมีข้อมูลสอบถามเพิ่มเติมประการใด กรุณาแจ้ง นายธนัญกรณ์ หิรัญญไพสิฐกุล หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑ ๕๓๔ ๐๓๐๓ สถาบันสันติศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒน์)

ผู้อำนวยการสถาบันสันติศึกษา

งานหลักสูตร สถาบันสันติศึกษา

โทร. ๐-๗๔๒๘-๙๔๕๐

โทรสาร. ๐-๗๔๒๘-๙๔๕๑

หมวดที่ 1. แสดงความนับถือ (Respect Factor = R) มี 5 ข้อ คือ 1, 8, 15, 22, 29

ข้อคำถามแสดงความนับถือ (Respect Factor) ข้อคำถามเกี่ยวกับ เชื้อพืง ยอมรับ คล้อยตาม เคารพ ให้เกียรติในความเป็นตัวตนของผู้อื่น	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
1) หากเพื่อน-อาจารย์-ที่ปรึกษาเป็นคณะวัฒนธรรม-ต่างศาสนา มาสั่งสอนแนะนำการให้ชีวิต ท่าน จะเชืงพืง-ยอมรับถือ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เชืงพืง-ไม่ยอมรับถือ	1	
8) ศาสนของคณะวัฒนธรรม-ต่างศาสนา เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนแก้ไขชีวิตใหม่จากที่ท่าน เป็นอยู่ ท่าน จะคล้อยตาม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่คล้อยตาม	0	
15) ถ้ามีคณะวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน เข้าร่วมอยู่ด้วยกัน ท่าน จะให้เกียรตินับถือ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ให้เกียรตินับถือ	1	
22) ท่านยอมรับที่จะเข้าไปอยู่ร่วมกับชุมชนที่เป็นคณะวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน จะยอมรับได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับได้	1	
29) ข้อเสนอแนะการเสนอแนะแก้ปัญหาใด ๆ จากคณะวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน ท่าน จะเคารพให้เกียรติ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เคารพให้เกียรติ	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 1

ข้อ 8 ท่านศ.ให้ข้อ ๑๐ หรือคนที่ต่างศาสนา ๑๑ ๑๒ วัฒนธรรม ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

ข้อ 15 วัฒนธรรมต่างศาสนา ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

ข้อ 22

ข้อ 29

อื่น ๆ อารมณ์ใจ (ทุกขณ) ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

หมวดที่ 2. แสดงความซึ้งพันธ์ถึงระดับแต่งงานได้ (Marital Factor = M) 5 ข้อ คือ 2, 9, 16, 23, 30

ข้อคำถามแสดงความซึ้งพันธ์ถึงระดับแต่งงานได้ ข้อความเกี่ยวกับ ความเป็นญาติโดยการ แต่งงานกับกันได้ใหม่ เป็นความซึ้งพันธ์ข้ออย่างแนบแน่น	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
2) หากคนรักหรือแฟนเป็นคนละ วัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน ท่านจะ แต่งงานด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แต่งงานด้วย	1	
9) ในอนาคตผู้สมรสท่านเปลี่ยนศาสนาอื่นต่างจากท่าน ท่าน จะไม่หย่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะหย่าจากกัน	1	
16) หากคนในบ้าน-ลูก-หลาน-ญาติพี่น้องไปแต่งงานกับคนละ วัฒนธรรม ต่างศาสนา กับ ท่าน จะยอมรับให้แต่งงานได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้แต่งงานได้	1	
23) หากเพื่อนสนิท/คน วัฒนธรรม-ศาสนาเดียวกันไปแต่งงานกับคนละ วัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่านจะ จะยอมรับให้แต่งงานได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้แต่งงานได้	1	
30) ท่านยินดีให้คนต่างศาสนา แต่งวัฒนธรรมมาแต่งงานกับคนในศาสนาเดียวกันกับท่านได้โดย ไร้เงื่อนไข จะยินดีให้มาแต่งงาน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินดีให้มาแต่งงาน	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 2

ข้อ 9 ในอนาคตผู้สมรสท่านเปลี่ยนเป็นศาสนาอื่นต่างจากท่าน ท่าน...

ข้อ 16

ข้อ 23 หากเพื่อนสนิทเป็นคนเป็น ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

ข้อ 30

อื่น ๆ

หมวดที่ 3. แสดงความสัมพันธ์ฉันมิตร (Friendship Factor) 5 ข้อ คือ 3, 10, 17, 24, 31

ข้อความแสดงความสัมพันธ์ฉันมิตร เป็นความสนิทสนมพอสมควร ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะร่วมสโมสรด้วยกันได้ไหม, จะเป็นเพื่อนบ้านกันได้ไหม	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
3) เพื่อนบ้านเป็นคนที่ ^{ต่าง} วัฒนธรรม-ต่างศาสนาและเพศเดียวกับท่าน มาร่วมรับประทานอาหารด้วยกันกับคนในบ้าน ท่านจะร่วมรับประทานอาหาร 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ร่วมรับประทานอาหาร	1	
10) การต้อนรับเพื่อนบ้านที่เป็นคน ^{ต่าง} วัฒนธรรม-ต่างศาสนาเข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณเดียวกัน ท่านจะต้อนรับเป็นเพื่อนบ้านกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ต้อนรับ ไม่เป็นเพื่อนบ้านกัน	1	
17) เพื่อนข้างบ้านเป็นคนที่ ^{ต่าง} วัฒนธรรม ต่างศาสนาไม่อยู่บ้านนานหลายวัน ท่านสนใจดูแลบ้านให้ จะสนใจดูแลรักษาบ้านให้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สนใจดูแลรักษาบ้านให้	1	
24) ท่านจะไปอาศัยอยู่ในท่ามกลางเพื่อนบ้านที่เป็นคน ^{ต่าง} วัฒนธรรม ต่างศาสนาเป็นเพื่อนบ้านกับเขา จะไปอาศัยอยู่ด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไปอาศัยอยู่ด้วย	1	
31) ท่านคบหาคน ^{ต่าง} วัฒนธรรม ต่างศาสนาเป็นเพื่อนสนิทใกล้ชิด เพื่อปรึกษาหารือช่วยเหลือกัน จะคบหากันเป็นเพื่อนสนิทกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ ^{คบหา} ทำให้เป็นเพื่อนสนิทกัน	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 3 ข้อความทางศาสนา และเพศ ได้จดบันทึก การปรับเนื้อหาเป็น ไม่มี พหุคูณด้วยตนเอง

ข้อ 10 _____

ข้อ 17 เพื่อนข้างบ้านที่มีคนละ วัฒนธรรม และ ต่างศาสนา ---

ข้อ 24 ท่านจะไปอาศัยอยู่ท่ามกลางเพื่อนบ้านที่มีคนละ วัฒนธรรม และ ต่างศาสนาหรือไม่ ...

ข้อ 31 สัมพันธ์ใจใคร่ชอบด้วยกัน ... ท่านคบหาสนิทกับคนละ วัฒนธรรม และ ต่างศาสนา ...

อื่น ๆ _____

หมวดที่ 4. แสดงการยอมรับ (Acceptance Factor or Social Distance Factor) 5 ข้อ คือ 4, 11, 18, 25, 32

ข้อความแสดงความคิดเห็น ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะทำอาชีพหรือทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การยอมรับเข้ามาอาศัยในถิ่นตนได้ไหม เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย หรือแสดงว่ามีความใกล้ชิดหรือห่างเหินมากน้อยแค่ไหน	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
4) ท่านยอมรับการทำงานร่วมกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาได้อย่างสนิทใจ จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	0	
11) การเลือกทำงานร่วมกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่าน จะยอมเลือกทำงานด้วยกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมเลือกทำงานด้วยกัน	0	
18) ท่านยอมลงทุนทำธุรกิจ หรือ เป็นหุ้นส่วนในกิจการใด ๆ กับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่าน จะยอมรับ ลงทุน เป็นหุ้นส่วน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ ลงทุน เป็น หุ้นส่วน	1	
25) ท่านยอมเข้าไปอาศัยอยู่หรือยอมทำกิจการงานในท่ามกลางชุมชนของคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะยอมไปอาศัย ไปทำ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมไปอาศัย ไม่ยอมไปทำ	1	
32) ท่านยอมรับคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเข้ามาพัฒนาความเจริญให้กับชุมชนที่ท่านอาศัย อยู่ จะยอมรับให้เข้ามา 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้เข้ามา	0	
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 4 _____

ข้อ 11 _____

ข้อ 18 ท่านยอมลงทุนทำธุรกิจ หรือ เป็นหุ้นส่วนในกิจการใด ๆ กับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา หรือ ไม่

ข้อ 25 ท่านยอมเข้าไปอาศัยอยู่หรือยอมทำกิจการงานในท่ามกลางชุมชนของคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา หรือ ไม่

ข้อ 32 ท่านยอมรับคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเข้ามาพัฒนาความเจริญให้กับชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ หรือ ไม่

อื่น ๆ _____

หมวดที่ 5 แสดงความเหนือกว่า (Super ordination Factor) 5 ข้อ คือ 5, 12, 19, 26, 33

ข้อความแสดงความสัมพันธ์ ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะทำอะไรหรือทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การยอมรับเข้ามาอาศัยในถิ่นคนได้ไหม เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย หรือแสดงว่ามีความใกล้ชิดหรือห่างเหินมากน้อยแค่ไหน	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
5) ท่านให้การยกย่องและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้เฒ่าประเทศที่เป็นบุคคลคุณวุฒิวัฒนธรรมต่างศาสนา จะยกย่องและปฏิบัติตาม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยกย่องและปฏิบัติตาม	1	
12) ท่านยอมรับว่า ผู้คนในวัฒนธรรมเดียวกัน ศาสนาเดียวกันกับท่าน เป็นชนชั้นรองของสังคม จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	-1	
19) ท่านทอดทิ้งวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่านอยู่เหนือกว่า ทุกวัฒนธรรม ทุกภาษา ทุกศาสนา จะไม่ทอดทิ้งเหนือกว่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะทอดทิ้งเหนือกว่า	1	
26) ท่านยอมรับว่าวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่าน ทำให้ ท่านเสียโอกาสทางสังคมและการศึกษา จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	0	
33) คนต่างวัฒนธรรม-ต่างศาสนา รู้สึกถูกคุกคามแล้ววิพากษ์วิจารณ์ วัฒนธรรม ศาสนาของท่าน จะไม่ตอบโต้แล้วรับฟัง 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะตอบโต้ไม่รับฟัง	-1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 5 _____

ข้อ 12 _____

ข้อ 19 ทอดทิ้ง, ทิ้งทิ้ง ข้อ: เปลี่ยน ทอดทิ้ง

ข้อ 26 _____

ข้อ 33 ที่คนต่างวัฒนธรรมและศาสนา รู้สึกถูกคุกคามแล้ววิพากษ์วิจารณ์วัฒนธรรม ศาสนาของท่าน
สปรทอองทอน.

อื่น ๆ _____

12

หมวดที่ 6.1 แสดงความขัดแย้งแนวตั้ง (Vertical conflict) คือความขัดแย้งระหว่างรัฐกับกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม มี 5 ข้อ คือ 6, 13, 20, 27, 34

ข้อคำถาม ข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความรู้สึกต่อเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เรื่องความมั่นคงความปลอดภัย ต่อกลุ่มคนในพื้นที่นี้	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
6) มีเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจ มาขอตรวจค้นบ้านท่านหรือกลุ่มคนวัฒนธรรมศาสนาเดียวกัน ท่าน จะยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน	1	
13) เมื่อเข้าไปใกล้เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจ ที่มีอาวุธ จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	
20) เมื่อต้องผ่านด่านตรวจทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานตามหน้าที่ตรวจตราท่าน จะสะดวกใจ ไม่รำคาญใจ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สะดวกใจ รำคาญใจ	1	
27) ออกจากบ้านในตอนกลางคืนสัก ๆ พันลี้ด่า .. จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	-1	
34) กลุ่มคนวัฒนธรรม ศาสนาเดียวกันกับท่าน ร่วมชุมชนเรียกร้องหรือแสดงความคิดเห็นด้วย สันติวิธี ปราศจากอาวุธ ต่อ หน่วยงานของรัฐ ท่าน จะมั่นใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่มั่นใจ ไม่ปลอดภัย	1	
รวมคะแนน IOC		

13

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 6 ความมั่นคง, ตำรวจใจออกันกับท่าน

ข้อ 13 ความมั่นคง.

ข้อ 20

ข้อ 27 ที่ออกจากบ้านในตอนกลางคืนสัก ๆ พันลี้ด่า ..

ข้อ 34 ร่วมชุมชนเรียกร้อง แก้ไขใน ร่วมชุมชนเรียกร้อง.

อื่น ๆ

14

หมวดที่ 6.2 แสดงความขัดแย้งแนวราบ (Horizontal conflict) คือความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ กับกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม มี 5 ข้อ คือ 7, 14, 21, 28, 35

ข้อคำถาม	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
ข้อคำถาม ข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เช่น ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ กับ กลุ่มคนมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนใต้		
7) การไปศาสนสถานของวัฒนธรรม ต่างศาสนา (เช่น มัสยิด วัด โบสถ์คริสต์) จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	!	
14) เดินทางผ่านเข้าไปในย่านชุมชนของคนวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	!	
21) เข้าร่วมที่สาธารณะ ท่านกล้าวิจารณ์คนวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะไม่กล้าวิจารณ์ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะกล้าวิจารณ์	!	
28) การแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนคนวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะแสดงความคิดเห็นสนับสนุน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แสดงความคิดเห็นสนับสนุน	0	
35) ส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนประชากรของกลุ่มคนวัฒนธรรม ต่างศาสนาในพื้นที่ จะส่งเสริม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ส่งเสริม	0	
รวมคะแนน IOC		

15

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 7 _____
 ข้อ 14 _____
 ข้อ 21 _____
 ข้อ 28 _____
 ข้อ 35 _____
 อื่น ๆ _____

ลงชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจด้านจิตวิทยา
 (รองศาสตราจารย์อนุภา ศรีสงค์)
 วันที่ 13 มกราคม 2565

ขอขอบคุณ ในความกรุณาตรวจความเที่ยงตรงตามเนื้อหาให้ในโอกาสนี้

กรุณาส่งแบบประเมินกลับมายัง

งานบัณฑิตศึกษา สถาบันสันติศึกษา
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
 90110 โทร. 0946194244
 e-mail: kateruedee.bo@psu.ac.th

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตร สถาบันสันติศึกษา โทร. ๔๔๕๐

ที่ มอ ๐๐๗.๒/๖๕- ๑๐๑๐

วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเมื่อ คณะรัฐศาสตร์

ด้วยนายธนัญกรณ์ หิรัญญูไพสิฐกุล รหัสนักศึกษา ๖๐๑๐๐๒๒๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติบทความหลากหลายทางวัฒนธรรมในจังหวัดปัตตานี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการวิจัย

สถาบันสันติศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การทำงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ของนักศึกษารายดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป โดยได้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้ นักศึกษาผู้ทำวิจัยจะประสานงานในรายละเอียดโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย หากมีข้อมูลสอบถามเพิ่มเติมประการใด กรุณาแจ้ง นายธนัญกรณ์ หิรัญญูไพสิฐกุล หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑ ๕๓๔ ๐๓๐๓ จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุชบง ชัยเจริญวัฒน์)

ผู้อำนวยการสถาบันสันติศึกษา

หมวดที่ 1. แสดงความนับถือ (Respect Factor = R) มี 5 ข้อ คือ 1, 8, 15, 22, 29

ข้อคำถามแสดงความนับถือ (Respect Factor) ข้อคำถามเกี่ยวกับ เชื่อฟัง ยอมรับ คดี้อยตาม เคารพ ให้เกียรติในความเป็นตัวตนของผู้อื่น	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
1) หากเพื่อน-อาจารย์-ที่ปรึกษาเป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา มาสั่งสอนแนะนำการใช้ชีวิต ท่าน จะเชื่อฟัง-ยอมรับนับถือ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เชื่อฟัง-ไม่ยอมรับนับถือ		
8) คำสอนของคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนแก้ไขวิถีชีวิตใหม่จากที่ท่าน เป็นอยู่ ท่าน จะคล้อยตาม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่คล้อยตาม		
15) ถ้ามีคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน เข้าร่วมอยู่อาศัยด้วยกัน ท่าน จะให้เกียรตินับถือ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ให้เกียรตินับถือ		
22) ท่านยอมรับที่จะเข้าไปอาศัยอยู่กับชุมชนที่เป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน จะยอมรับได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับได้		
29) ข้อเสนอแนะการเสนอแนะแก้ปัญหาใด ๆ จากคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน ท่าน จะเคารพให้เกียรติ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เคารพให้เกียรติ		
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 1 _____

ข้อ 8 _____

ข้อ 15 _____

ข้อ 22 _____

ข้อ 29 _____

อื่น ๆ _____

หมวดที่ 2. แสดงความซื่อสัตย์ถึงระดับแต่งงานได้ (Marital Factor = M) 5 ข้อ คือ 2, 9, 16, 23, 30

ข้อคำถามแสดงความซื่อสัตย์ถึงระดับแต่งงานได้ ข้อคำถามเกี่ยวกับ ความเป็นญาติโดยการ แต่งงานกันแล้วใหม่ เป็นความสัมพันธ์อย่างแนบแน่น	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
2) หากคนรักหรือแฟนเป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน ท่านยัง จะแต่งงานด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แต่งงานด้วย		
9) ในอนาคตคู่สมรสท่านเปลี่ยนศาสนาอื่นต่างจากท่าน ท่าน จะไม่หย่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะหย่าขาดกัน		
16) หากคนในวัยบ้าน-ถูก-หลาน-ญาติพี่น้องไปแต่งงานกับคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนากับ ท่าน จะยอมรับให้แต่งงานได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้แต่งงานได้		
23) หากเพื่อนสนิท/คนวัฒนธรรม-ศาสนาเดียวกันไปแต่งงานกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่านยัง จะยอมรับให้แต่งงานได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้แต่งงานได้		
30) ท่านยินดีให้คนต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรมมาแต่งงานกับคนในศาสนาเดียวกันกับท่านได้โดย ไร้เงื่อนไข จะยินดีให้มาแต่งงาน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินดีให้มาแต่งงาน		
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 2 _____

ข้อ 9 _____

ข้อ 16 _____

ข้อ 23 _____

ข้อ 30 _____

อื่น ๆ _____

หมวดที่ 3. แสดงความสัมพันธ์ด้านที่มีมิตร (Friendship Factor) 5 ข้อ คือ 3, 10, 17, 24, 31

ข้อความแสดงความสัมพันธ์ด้านที่มีมิตร เป็นความสนิทสนมพอสมควร ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะร่วมสโมสรด้วยกันได้ไหม, จะเป็นเพื่อนบ้านกันได้ไหม	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
3) เพื่อนบ้านเป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาและเพศเดียวกับท่าน มาร่วมรับประทานอาหารด้วยกันกับคนในบ้าน ท่านจะร่วมรับประทานอาหาร 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ร่วมรับประทานอาหาร	1	
10) การต้อนรับเพื่อนบ้านที่เป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาเข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณเดียวกัน ท่านจะต้อนรับเป็นเพื่อนบ้านกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ต้อนรับ ไม่เป็นเพื่อนบ้านกัน	1	
17) เพื่อนข้างบ้านเป็นคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาไม่อยู่บ้านนานหลายวัน ท่านสนใจดูแลบ้านให้ จะสนใจดูแลรักษาบ้านให้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สนใจดูแลรักษาบ้านให้	1	
24) ท่านจะไปอาศัยอยู่ในท่ามกลางเพื่อนบ้านที่เป็นคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเป็นเพื่อนบ้านกับเขา จะไปอาศัยอยู่ด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไปอาศัยอยู่ด้วย	1	
31) ท่านคบหาคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเป็นเพื่อนสนิทใกล้ชิด เพื่อปรึกษากัน ช่วยเหลือกัน จะคบหากันเป็นเพื่อนสนิทกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่คบหาให้เป็นเพื่อนสนิทกัน	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 3 _____

ข้อ 10 _____

ข้อ 17 _____

ข้อ 24 _____

ข้อ 31 _____

อื่น ๆ _____

หมวดที่ 4. แสดงการยอมรับ (Acceptance Factor or Social Distance Factor) 5 ข้อ คือ 4, 11, 18, 25, 32

ข้อคำถามแสดงความสัมพันธ์ ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะทำอาชีพหรือทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การยอมรับเข้ามาอาศัยในคนอื่นคนได้ไหม เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย หรือแสดงว่ามีทัศนคติหรือห่างเหินมากน้อยแค่ไหน	คะแนน	ข้อแนะนำ
4) ท่านยอมรับการร่วมงานกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาได้อย่างสนิทใจ จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	1	
11) การเลือกทำงานร่วมกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่าน จะยอมเลือกทำงานด้วยกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมเลือกทำงานด้วยกัน	1	
18) ท่านยอมลงทุนทำธุรกิจ หรือ เป็นหุ้นส่วนในกิจการใด ๆ กับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่าน จะยอมรับ ลงทุน เป็นหุ้นส่วน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ ลงทุน เป็น หุ้นส่วน	1	
25) ท่านยอมเข้าไปอาศัยอยู่หรือยอมทำกิจการงานในท่ามกลางชุมชนของคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะยอมไปอาศัย ไปทำ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมไปอาศัย ไม่ยอมไปทำ	1	
32) ท่านยอมรับคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเข้ามาพัฒนาความเจริญให้กับชุมชนที่ท่านอาศัย อยู่ จะยอมรับให้เข้ามา 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้เข้ามา	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อแนะนำ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 4 _____

ข้อ 11 _____

ข้อ 18 _____

ข้อ 25 _____

ข้อ 32 _____

อื่น ๆ _____

หมวดที่ 5 แสดงความเหนือกว่า (Super ordination Factor) 5 ข้อ คือ 5, 12, 19, 26, 33

ข้อคำถามแสดงความสัมพันธ์ ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะทำอาชีพหรือทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การยอมรับเข้ามาอาศัยในถิ่นคนได้ไหม เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย หรือแสดงว่ามีภูมิใกล้ชิดหรือห่างไกลมากน้อยแค่ไหน	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
5) ท่านให้การยกย่องและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำประเทศที่เป็นบุคคลคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะยกย่องและปฏิบัติตาม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยกย่องและปฏิบัติตาม	1	
12) ท่านยอมรับว่า ผู้คนในวัฒนธรรมเดียวกัน ศาสนาเดียวกันกับท่าน เป็นชนชั้นรองของสังคม จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	1	
19) ท่านเทอดทูลวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่านอยู่เหนือกว่า ทุกวัฒนธรรม ทุกภาษา ทุกศาสนา จะไม่เทอดทูลเหนือกว่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะเทอดทูลเหนือกว่า	1	
26) ท่านยอมรับว่าวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่าน ทำให้ ท่านเสียโอกาสทางสังคมและการศึกษา จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	1	
33) คนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ผู้ใดถูกคุกคามแล้ววิพากษ์วิจารณ์ วัฒนธรรม ศาสนาของท่าน ท่าน จะไม่ตอบโต้แล้วรับฟัง 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะตอบโต้ไม่รับฟัง	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

- ข้อ 5 _____
- ข้อ 12 _____
- ข้อ 19 _____
- ข้อ 26 _____
- ข้อ 33 _____
- อื่น ๆ _____
- _____
- _____

หมวดที่ 6.1 แสดงความขัดแย้งแนวตั้ง (Vertical conflict) คือความขัดแย้งระหว่างรัฐกับกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม มี 5 ข้อ คือ 6, 13, 20, 27, 34

ข้อคำถาม	ข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความรู้สึกต่อเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เรื่องความมั่นคง ความปลอดภัย ต่อกลุ่มคนในพื้นที่นี้	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
6)	มีเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจ มาขอตรวจค้นบ้านท่านหรือกลุ่มคนวัฒนธรรม ศาสนาเดียวกัน ท่าน จะยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน	1	
13)	เมื่อเข้าไปใกล้เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจ ที่มีอาวุธ จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	
20)	เมื่อต้องผ่านด่านตรวจทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ตรวจตราท่าน จะสะดวกใจ ไม่รำคาญใจ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สะดวกใจ รำคาญใจ	1	
27)	ออกจากบ้านในตอนกลางคืน จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	
34)	กลุ่มคนวัฒนธรรม ศาสนาเดียวกันกับท่าน ร่วมชุมชนเรียกร้องหรือแสดงความคิดเห็นด้วย สันติวิธี ปราศจากอาวุธ ต่อ หน่วยงานของรัฐ ท่าน จะมั่นใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่มั่นใจ ไม่ปลอดภัย	1	
รวมคะแนน IOC			

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 6 _____

ข้อ 13 _____

ข้อ 20 _____

ข้อ 27 _____

ข้อ 34 _____

อื่น ๆ _____

หมวดที่ 6.2 แสดงความขัดแย้งแนวราบ (Horizontal conflict) คือความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ กับกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม มี 5 ข้อ คือ 7, 14, 21, 28, 35

ข้อคำถาม	คะแนน	ข้อแนะนำ
ข้อคำถาม ข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เช่น ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ กับ กลุ่มคนมอญที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนใต้		
7) การไปศาสนสถานคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา (เช่น มัสยิด วัด โบสถ์คริสต์) จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย		
14) เดินทางผ่านเข้าไปในย่านชุมชนของคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย		
21) เข้าร่วมเวทีสาธารณะ ท่านกล้าวิจารณ์คนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะไม่กล้าวิจารณ์ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะกล้าวิจารณ์		
28) การแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะแสดงความคิดเห็นสนับสนุน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แสดงความคิดเห็นสนับสนุน		
35) ส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนประชากรของกลุ่มคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาในพื้นที่ จะส่งเสริม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ส่งเสริม		
รวมคะแนน IOC		

ข้อแนะนำ แก้ไขเพิ่มเติม

- ข้อ 7 _____
- ข้อ 14 _____
- ข้อ 21 _____
- ข้อ 28 _____
- ข้อ 35 _____
- อื่น ๆ _____

ลงชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจด้านอิสลามศึกษา Sant

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมารถ ทองดี)

วันที่ 12 มิถุนายน 2565

ขอขอบคุณ ในความกรุณาและความที่ตรงตามเนื้อหาให้ในโอกาสนี้

<p>กรุณาส่งแบบประเมินกลับมาที่</p> <p>งานบัณฑิตศึกษา สถาบันสันติศึกษา</p> <p>มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์</p> <p>อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา</p> <p>90110 โทร. 0946194244</p> <p>e-mail: katerudee.bo@psu.ac.th</p>

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตร สถาบันสันติศึกษา โทร. ๙๔๕๐

ที่ มอ ๐๐๗.๒/๖๕- ๐๐๐๗

วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เพชรนาจักร

ด้วยนายธัญกรณ์ ทิรัญญ์ไพสิฐกุล รหัสนักศึกษา ๖๐๑๐๐๒๒๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติบทความหลากหลายทางวัฒนธรรมในจังหวัดปัตตานี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการวิจัย

สถาบันสันติศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การทำงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ของนักศึกษารายดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป โดยได้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้ นักศึกษาผู้ทำวิจัยจะประสานงานในรายละเอียดโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย หากมีข้อมูลสอบถามเพิ่มเติมประการใด กรุณาแจ้ง นายธัญกรณ์ ทิรัญญ์ไพสิฐกุล หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑ ๕๓๔ ๐๓๐๓ จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒน์)

ผู้อำนวยการสถาบันสันติศึกษา

4

หมวดที่ 1. แสดงความนับถือ (Respect Factor – R) มี 5 ข้อ คือ 1, 8, 15, 22, 29

ข้อความแสดงความนับถือ (Respect Factor) ข้อคำถามเกี่ยวกับ เชื่อฟัง ยอมรับ คณ้อยตาม เคารพ ให้เกียรติในความเป็นตัวตนของผู้อื่น	คะแนน	ข้อแนะนำ
1) หากเพื่อน-อาจารย์-ที่ปรึกษาเป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา มาสั่งสอนแนะนำการใช้ชีวิต ท่าน จะเชื่อฟัง-ยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เชื่อฟัง-ไม่ยอมรับ	1	
8) คำสอนของคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนแก้ไขวิถีชีวิตใหม่จากที่ท่าน เป็นอยู่ ท่าน จะคล้อยตาม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่คล้อยตาม	0	
15) ถ้ามีคณะวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน เข้าร่วมอยู่ด้วยด้วยกัน ท่าน จะให้เกียรตินับถือ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ให้เกียรติ	0	
22) ท่านยอมรับที่จะเข้าไปอาศัยอยู่กับชุมชนที่เป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน จะยอมรับได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับได้	1	
29) ข้อแนะนำการเสนอแนะแก้ปัญหาใด ๆ จากคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน ท่าน จะเคารพให้เกียรติ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เคารพให้เกียรติ	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อแนะนำ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 1

ข้อ 8 อุทิศตนของคนบางที่เป็นไปได้ ไม่ควรยึด-ติดจนเกินไป

ข้อ 15 ไม่ให้ใจ "นับถือ" เป็นสิ่งจำเป็นแล้ว ถ้าใจ (เอาใจเขามาใส่ใจใจ)

ข้อ 22

ข้อ 29

อื่นๆ

หากผู้ดูแลคนหรือพ่อแม่ ในวัยผู้ใหญ่หรือวัยรุ่น

→ ข้อ 15 ในข้อนี้ เด็ก ในวัยผู้ใหญ่หรือวัยรุ่น พ่อแม่ แม่
ปรับใจเข้มงวดขึ้น ให้เด็ก และ พ่อแม่ แม่ มีใจ

5

หมวดที่ 2. แสดงความสัมพันธ์ซึ่งระดับแต่งงานได้ (Marital Factor – M) 5 ข้อ คือ 2, 9, 16, 23, 30

ข้อความแสดงความสัมพันธ์ซึ่งระดับแต่งงานได้ ข้อคำถามเกี่ยวกับ ความปรองดอง การ แต่งงานกันกับได้ใหม่ เป็นความสัมพันธ์อย่างแนบแน่น	คะแนน	ข้อแนะนำ
2) หากคนรักหรือแฟนเป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน ท่านยัง จะแต่งงานด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แต่งงานด้วย	1	
9) ในอนาคตคู่สมรสท่านเปลี่ยนศาสนาอื่นต่างจากท่าน ท่าน จะไม่หย่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะหย่าขาดกัน	1	
16) หากคนในบ้าน-ลูก-หลาน-ญาติพี่น้องไปแต่งงานกับคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนากับท่าน จะยอมรับให้แต่งงานได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้แต่งงานได้	1	
23) หากเพื่อนสนิท/คน วัฒนธรรม-ศาสนาเดียวกันไปแต่งงานกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่านยัง จะยอมรับให้แต่งงานได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้แต่งงานได้	1	
30) ท่านยินดีให้คนต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรมมาแต่งงานกับคนในศาสนาเดียวกันกับท่านได้โดย ไว้ใจสนิท จะยินดีให้แต่งงาน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินดีให้มาแต่งงาน	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อแนะนำ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 2

ข้อ 9

ข้อ 16

ข้อ 23

ข้อ 30

อื่นๆ

6

หมวดที่ 3. แสดงความสัมพันธ์ฉันท์มิตร (Friendship Factor) 5 ข้อ คือ 3, 10, 17, 24, 31

ข้อคำถามแสดงความสัมพันธ์ฉันท์มิตร เป็นความสนิทสนมพอสมควร ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะร่วมสโมสรด้วยกันได้ไหม, จะเป็นเพื่อนบ้านกันได้ไหม	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
3) เพื่อนบ้านเป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาและเพศเดียวกับท่าน มาร่วมรับประทานอาหารด้วยกันกับคนในบ้าน ท่าน จะร่วมรับประทานอาหาร 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ร่วมรับประทานอาหาร	1	
10) การต้อนรับเพื่อนบ้านที่เป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาเข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณเดียวกัน ท่าน จะต้อนรับเป็นเพื่อนบ้านกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ต้อนรับ ไม่เป็นเพื่อนบ้านกัน	1	
17) เพื่อนข้างบ้านเป็นคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา ไม่อยู่บ้านนานหลายวัน ท่านสนใจดูแลบ้านให้ ให้ จะสนใจดูแลรักษาบ้านให้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สนใจดูแลรักษาบ้านให้	1	
24) ท่านจะไปอาศัยอยู่ในท่ามกลางเพื่อนบ้านที่เป็นคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเป็นเพื่อนบ้าน กับเขา จะไปอาศัยอยู่ด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไปอาศัยอยู่ด้วย	1	
31) ท่านคบหาคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเป็นเพื่อนสนิทใกล้ชิด เพื่อปรึกษากัน ช่วยเหลือกัน จะคบหากันเป็นเพื่อนสนิทกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่คบหาให้เป็นเพื่อนสนิทกัน	1	
รวมคะแนน IOC		

7

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 3 _____

ข้อ 10 _____

ข้อ 17 _____

ข้อ 24 _____

ข้อ 31 _____

อื่น ๆ _____

8

หมวดที่ 4. แสดงการยอมรับ (Acceptance Factor or Social Distance Factor) 5 ข้อ คือ 4, 11, 18, 25, 32

ข้อความแสดงความสัมพันธ์ ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะทำอาชีพหรือทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การยอมรับเข้ามาอาศัยในถิ่นคนได้ไหม เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย หรือแสดงว่ามีความใกล้ชิดหรือห่างเหินมากน้อยแค่ไหน	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
4) ท่านยอมรับการทำงานร่วมกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาได้อย่างสนิทใจ จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	1	
11) การเลือกทำงานร่วมกับกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่าน จะยอมเลือกทำงานด้วยกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมเลือกทำงานด้วยกัน	1	
18) ท่านยอมลงทุนทำธุรกิจ หรือ เป็นหุ้นส่วนในกิจการใด ๆ กับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่าน จะยอมรับ ลงทุน เป็นหุ้นส่วน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ ลงทุน เป็นหุ้นส่วน	1	
25) ท่านยอมเข้าไปอาศัยอยู่หรือยอมทำกิจการงานในท่ามกลางชุมชนของคนละวัฒนธรรมต่างศาสนา จะยอมไปอาศัย ไปทำ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมไปอาศัย ไม่ยอมไปทำ	1	
32) ท่านยอมรับคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเข้ามาพัฒนาความเจริญให้กับชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ จะยอมรับให้เข้ามา 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้เข้ามา	1	
รวมคะแนน IOC		

9

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 4 _____

ข้อ 11 _____

ข้อ 18 _____

ข้อ 25 _____

ข้อ 32 _____

อื่น ๆ _____

หมวดที่ 5 แสดงความเหนือกว่า (Super ordination Factor) 5 ข้อ คือ 5, 12, 19, 26, 33

ข้อความแสดงความสัมพันธ์ ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะทำอาชีพหรือทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การยอมรับเข้ามาอาศัยในถิ่นคนได้ไหม เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย หรือ แสดงว่ามีความใกล้ชิดหรือห่างเหินมากน้อยแค่ไหน	คะแนน	ข้อแนะนำ
5) ท่านให้การยกย่องและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำประเทศที่เป็นบุคคลคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะยกย่องและปฏิบัติตาม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยกย่องและปฏิบัติตาม	0	
12) ท่านยอมรับว่า ผู้คนในวัฒนธรรมเดียวกัน ศาสนาเดียวกันกับท่าน เป็นชนชั้นรองของสังคม จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	0	
19) ท่านเทอดทูลวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่านอยู่เหนือกว่า ทุกวัฒนธรรม ทุกภาษา ทุกศาสนา จะไม่เทอดทูลเหนือกว่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะเทอดทูลเหนือกว่า	1	
26) ท่านยอมรับว่าวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่าน ทำให้ ท่านเสียโอกาสทางสังคมและการศึกษา จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	1	
33) คนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา รู้สึกถูกคุกคามแล้ววิพากษ์วิจารณ์ วัฒนธรรม ศาสนาของท่าน จะไม่ตอบโต้แล้วรับฟัง 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะตอบโต้ไม่รับฟัง	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อแนะนำ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 5 _____

ข้อ 12 _____

ข้อ 19 _____

ข้อ 26 _____

ข้อ 33 _____

อื่น ๆ _____

หมวดที่ 6.1 แสดงความขัดแย้งแนวตั้ง (Vertical conflict) คือความขัดแย้งระหว่างรัฐกับกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม มี 5 ข้อ คือ 6, 13, 20, 27, 34

ข้อคำถาม ข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความรู้สึกต่อเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เรื่องความมั่นคง ความปลอดภัย ต่อกลุ่มคนในพื้นที่นี้	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
6) มีเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจ มาขอตรวจค้นบ้านท่านหรือกลุ่มคนวัฒนธรรม ศาสนาเดียวกัน ท่าน จะยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน	1	
13) เมื่อเข้าใกล้เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจ ที่มีอาวุธ จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	
20) เมื่อต้องผ่านป้อมด่านตรวจทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ตรวจตราท่าน จะสะดวกใจ ไม่รำคาญใจ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สะดวกใจ รำคาญใจ	1	
27) ออกจากบ้านในตอนกลางคืนสัก ๆ จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	
34) กลุ่มคนวัฒนธรรม ศาสนาเดียวกันกับท่าน ร่วมชุมชนเรียกร้องหรือแสดงความคิดเห็นด้วย สันติวิธี ปราศจากอาวุธ ต่อ หน่วยงานของรัฐ ท่าน จะมั่นใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่มั่นใจ ไม่ปลอดภัย	1	
รวมคะแนน IOC		

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 6

ข้อ 13

ข้อ 20

ข้อ 27

ข้อ 34

อื่น ๆ

ข้อ 13: สอด "จิตใจไม่มีความปลอดภัย. อาจเปลี่ยนเป็น "ไว้ใจได้
รู้สึกปลอดภัย"

14

หมวดที่ 6.2 แสดงความขัดแย้งแนวราบ (Horizontal conflict) คือความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ กับกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม มี 5 ข้อ คือ 7, 14, 21, 28, 35

ข้อคำถาม ข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เช่น ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ กับ กลุ่มคนมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนใต้	คะแนน	ข้อเสนอแนะ
7) การไปศาสนสถานคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา (เช่น มัสยิด วัด โบสถ์คริสต์) จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	
14) เดินทางผ่านเข้าไปในย่านชุมชนของคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	
21) เข้าร่วมเวทีสาธารณะ ทานกถาวิจารณ์คนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะไม่กถาวิจารณ์ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะกถาวิจารณ์	1	
28) การแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะแสดงความคิดเห็นสนับสนุน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แสดงความคิดเห็นสนับสนุน	1	
35) ส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนประชากรของกลุ่มคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาในพื้นที่ จะส่งเสริม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ส่งเสริม	1	
รวมคะแนน IOC		

15

ข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ 7

ข้อ 14

ข้อ 21

ข้อ 28

ข้อ 35

อื่น ๆ

ลงชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจด้านความขัดแย้งและสันติศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เพชรบุญจักร)

วันที่ 22 มกราคม 2565

ขอขอบคุณ ในความกรุณาตรวจความเที่ยงตรงตามเนื้อหาในโอกาสนี้

กรุณาส่งแบบประเมินกลับมาถึง

งานวิจัยศึกษา สถาบันสันติศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

90110 โทร. 0946194244

e-mail: kateruedee.bo@psu.ac.th

ผลการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ แยกองค์ประกอบความห่างทางสังคมเป็นรายข้อ ดังนี้ หมวดที่ 1. แสดงความนับถือ (Respect Factor = R) มี 5 ข้อ คือ 1, 8, 15, 22, 29

ข้อคำถามแสดงความนับถือ (Respect Factor) ข้อคำถามเกี่ยวกับ เชื้อพืง ยอมรับ คล้อยตาม เคารพ ให้เกียรติในความเป็นตัวตนของผู้อื่น	คน 1	คน 2	คน 3	IOC
1) หากเพื่อน-อาจารย์-ที่ปรึกษาเป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา มาสั่งสอน แนะนำการใช้ชีวิต ท่าน จะเชื้อพืง-ยอมรับนับถือ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะ ไม่เชื้อพืง-ไม่ยอมรับนับถือ	1	1	1	1
8) คำสอนของคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนแก้ไขวิถีชีวิตใหม่จากที่ท่านเป็นอยู่ ท่าน จะคล้อยตาม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่คล้อยตาม*	0	0	1	.33
15) ถ้ามีคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน เข้ามาร่วมอยู่อาศัยร่วมกัน ท่านจะให้เกียรตินับถือ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ให้เกียรตินับถือ	0	1	1	.66
22) ท่านยอมรับที่จะเข้าไปอาศัยอยู่กับชุมชนที่เป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา กับท่านจะยอมรับได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับได้	1	1	1	1
29) ข้อแนะนำการเสนอแนะแก้ปัญหาใด ๆ จากคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา กับท่าน ท่านจะเคารพให้เกียรติ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เคารพให้ เกียรติ	1	1	1	1

หมวดที่ 2. แสดงความสัมพันธ์ถึงระดับแต่งงานได้ (Marital Factor = M) 5 ข้อ คือ 2, 9, 16, 23, 30

ข้อคำถามแสดงความสัมพันธ์ถึงระดับแต่งงานได้ ข้อความเกี่ยวกับ ความ เป็นญาติโดยการแต่งงานกันกันได้ใหม่ เป็นความสัมพันธ์อย่างแนบแน่น	คน 1	คน 2	คน 3	IOC
2) หากคนรักหรือแฟนเป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนากับท่าน ท่านยังจะแต่งงานด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แต่งงานด้วย	1	1	1	1
9) ในอนาคตคู่สมรสท่านเปลี่ยนเป็นศาสนาอื่นที่ต่างจากท่าน ท่านจะไม่หย่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะหย่าขาดกัน	1	1	1	1
16) หากคนในบ้าน-ลูก-หลาน-ญาติพี่น้องไปแต่งงานกับคนละวัฒนธรรมต่าง ศาสนากัน ท่าน จะยอมรับให้แต่งงานได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะ ไม่ยอมรับให้แต่งงานได้	1	1	1	1
23) หากเพื่อนสนิทเป็นคนวัฒนธรรม-ศาสนาเดียวกันกับท่าน ไปแต่งงานกับ คนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา แล้วเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอื่น ท่านจะยอมรับการแต่งงานนี้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับการแต่งงานนี้	1	1	1	1
30) ท่านยินดีให้คนต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรมมาแต่งงานกับคนในศาสนาเดียวกันกับท่านได้โดยไร้เงื่อนไขจะยินดีให้มาแต่งงาน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินดีให้มาแต่งงาน	1	1	1	1

หมวดที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ฉันมิตร (Friendship Factor) 5 ข้อ คือ 3, 10, 17, 24, 31

ข้อคำถามแสดงความสัมพันธ์ฉันมิตร เป็นความสนิทสนมพอสมควร ข้อ คำถามเกี่ยวกับ จะร่วมสโมสรด้วยกันได้ไหม, จะเป็นเพื่อนบ้านกันได้ไหม	คน 1	คน 2	คน 3	IOC
3) เพื่อนบ้านเป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาและเพศเดียวกับท่าน มาร่วม รับประทานอาหารด้วยกันกับคนในบ้าน ท่าน จะร่วมรับประทานอาหาร 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ร่วมรับประทานอาหาร	1	1	1	1
10) การต้อนรับเพื่อนบ้านที่เป็นคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาเข้ามาอยู่ อาศัย ในบริเวณเดียวกัน ท่าน จะต้อนรับเป็นเพื่อนบ้านกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ต้อนรับ ไม่เป็นเพื่อนบ้านกัน	1	1	1	1
17) เพื่อนข้างบ้านเป็นคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาไม่อยู่บ้านนานหลายวัน ท่านสนใจดูแลบ้านให้ จะสนใจดูแลรักษาบ้านให้ 4 3 2 1 0 -1 -2 - 3 -4 จะไม่สนใจดูแลรักษาบ้านให้	1	1	1	1
24) ท่านจะไปอาศัยอยู่ในท่ามกลางเพื่อนบ้านที่เป็นคนละวัฒนธรรม ต่าง ศาสนาเป็นเพื่อนบ้านกับเขา จะไปอาศัยอยู่ด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 - 3 -4 จะไม่ไปอาศัยอยู่ด้วย	1	1	1	1
31) ท่านคบหาคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเป็นเพื่อนสนิทใกล้ชิด เพื่อ ปรึกษา กัน ช่วยเหลือกัน จะคบหากันเป็นเพื่อนสนิทกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่คบหาให้เป็นเพื่อนสนิทกัน	1	1	1	1

ข้อคำถามแสดงความสัมพันธ์ เกี่ยวกับ จะทำอาชีพ-ทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การยอมรับเข้า มาอาศัยในถิ่นตนได้ไหม เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย	คน 1	คน 2	คน 3	IOC
4) ท่านยอมรับการร่วมงานกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนาได้อย่างสนใจ จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	1	0	1	.66
11) การเลือกทำงานร่วมกันกับคนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา ท่าน จะยอมเลือกทำงาน ด้วยกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมเลือกทำงานด้วยกัน	1	0	1	.66
18) ท่านยอมลงทุนทำธุรกิจ หรือ เป็นหุ้นส่วนในกิจการใด ๆ กับคนละวัฒนธรรม-ต่าง ศาสนา ท่านจะยอมรับ ลงทุน เป็นหุ้นส่วน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ ลงทุน เป็นหุ้นส่วน	1	1	1	1
25) ท่านยอมเข้าไปอาศัยอยู่หรือยอมทำกิจการงานในท่ามกลางชุมชนของคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะยอมไปอาศัย ไปทำ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอม ไปอาศัย ไม่ยอมไปทำ	1	1	1	1

32) ท่านยอมรับคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาเข้ามาพัฒนาความเจริญให้กับชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ จะยอมรับให้เข้ามา 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้เข้ามา	1	0	1	.66
--	---	---	---	-----

หมวดที่ 4 แสดงการยอมรับ (Acceptance Factor or Social Distance Factor) 5 ข้อ คือ 4, 11, 18, 25, 32

หมวดที่ 5 แสดงความเหนือกว่า (Super ordination Factor) 5 ข้อ คือ 5, 12, 19, 26, 33

ข้อความแสดงความสัมพันธ์ ข้อคำถามเกี่ยวกับ จะทำอาชีพหรือทำธุรกิจด้วยกันได้ไหม การยอมรับเข้ามาอาศัยในถิ่นตนได้ไหม เป็นการแสดงการยอมรับ หรือปฏิเสธให้เข้าสังคมด้วย หรือแสดงว่ามีความใกล้ชิดหรือห่างเหินมากน้อยแค่ไหน	คน 1	คน 2	คน 3	IOC
5) ท่านยอมรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้นำองค์กร ที่เป็นคนยูติธรรม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถสูง แม้ว่าเขาจะเป็นคนละวัฒนธรรม และต่างศาสนากับท่านจะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	0	1	1	.66
12) ถ้าคนในวัฒนธรรมเดียวกัน ศาสนาเดียวกันกับท่าน เป็นชนกลุ่มน้อยใน สังคม ท่านเห็นควรและยอมรับการคล้อยตามวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ในสังคมเพื่ออยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ จะเห็นควรและยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เห็นควรและไม่ยอมรับ	0	-1	1	0
19) ท่านเทิดทูนวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่านอยู่เหนือกว่า ทุกวัฒนธรรม ทุกภาษา ทุกศาสนา จะไม่เทิดทูนเหนือกว่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะเทิดทูนเหนือกว่า	1	1	1	1
26) ท่านยอมรับว่า ภาษาและวัฒนธรรมของท่าน กับศาสนาที่ท่านนับถือ นั้น ทำให้ท่านต้องสูญเสียโอกาสทางการศึกษา หรือสูญเสียตำแหน่งงานสำคัญ ๆ ไปได้ จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ	1	0	1	.66
33) คนละวัฒนธรรม-ต่างศาสนา รู้สึกถูกคุกคามแล้ววิพากษ์วิจารณ์วัฒนธรรม ศาสนาของท่าน ท่านจะไม่ตอบโต้แล้วรับฟัง 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะตอบโต้ไม่รับฟัง	1	-1	1	.33

หมวดที่ 6 แสดงความความขัดแย้งแนวตั้ง (Vertical conflict) คือความขัดแย้งระหว่างรัฐกับกลุ่มต่างๆ ในสังคม มี 5 ข้อ คือ 6, 13, 20, 27, 34

ข้อคำถาม ข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความรู้สึกต่อเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เรื่องความมั่นคง ความปลอดภัย ต่อกลุ่มคนในพื้นที่นี้	คน 1	คน 2	คน 3	IOC
6) มีเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจ มาขอตรวจค้นบ้านท่าน หรือ กลุ่มคนวัฒนธรรม ศาสนาเดียวกัน ท่าน จะยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน	1	1	1	1
13) เมื่อเข้าใกล้เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจ ที่มีอาวุธจะไว้ใจมี ความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	1	1	1

20) เมื่อต้องผ่านป้อมด่านตรวจทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ตรวจตราท่าน จะสะดวกใจ ไม่รำคาญใจ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สะดวกใจ รำคาญใจ	1	1	1	1
27) ออกจากบ้านในตอนกลางคืนตึก ๆ จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	-1	1	.66

ข้อคำถาม ข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความรู้สึกต่อเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เรื่องความมั่นคง ความปลอดภัย ต่อกลุ่มคนในพื้นที่นี้	คน 1	คน 2	คน 3	IOC
34) กลุ่มคนวัฒนธรรม ศาสนาเดียวกันกับท่าน ร่วมชุมชนเรียกร้องหรือแสดงความคิดเห็นด้วยสันติวิธี ปราศจากอาวุธ ต่อ หน่วยงานของรัฐ ท่านจะมั่นใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่มั่นใจ ไม่ปลอดภัย	1	1	1	1

หมวดที่ 7 แสดงความความขัดแย้งแนวราบ (Horizontal conflict) คือความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ กับกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม มี 5 ข้อ คือ 7, 14, 21, 28, 35

ข้อคำถาม ข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เช่น ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ กับ กลุ่มคนมลายูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนใต้	คน 1	คน 2	คน 3	IOC
7) การไปศาสนสถานคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา (เช่น มัสยิด วัด โบสถ์ คริสต์) จะไว้ใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	1	1	1
14) เดินทางผ่านเข้าไปในย่านชุมชนของคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนาจะไว้ใจ มีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้ใจ ไม่ปลอดภัย	1	1	1	1
21) เข้าร่วมเวทีสาธารณะ ท่านกล้าวิจารณ์คนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะไม่กล้าวิจารณ์ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะกล้าวิจารณ์	1	1	1	1
28) การแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา จะแสดงความคิดเห็นสนับสนุน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แสดงความคิดเห็นสนับสนุน	1	0	1	.66
35) ส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนประชากรของกลุ่มคนละวัฒนธรรม ต่างศาสนา ใน พื้นที่ที่จะส่งเสริม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ส่งเสริม	1	0	1	.66

ค

ข้อที่	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6	5.7	ผลรวม	
คนที่ 1	2	2	2	2	1	1	1	11	121
คนที่ 2	2	1	1	2	1	1	1	9	81
คนที่ 3	1	1	1	2	1	1	1	8	64
คนที่ 4	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 5	1	1	1	2	1	1	1	8	64
คนที่ 6	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 7	2	1	1	2	1	1	1	9	81
คนที่ 8	2	2	2	1	2	1	1	11	121
คนที่ 9	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 10	1	1	1	2	1	1	1	8	64
คนที่ 11	2	2	2	2	2	2	2	14	196
คนที่ 12	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 13	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 14	1	1	1	2	1	1	1	8	64
คนที่ 15	2	2	2	2	1	1	1	11	121
คนที่ 16	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 17	2	2	2	2	2	2	2	14	196
คนที่ 18	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 19	2	1	1	2	1	1	1	9	81
คนที่ 20	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 21	2	2	2	2	2	2	2	14	196
คนที่ 22	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 23	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 24	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 25	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 26	2	2	2	2	2	2	1	13	169
คนที่ 27	2	2	2	2	2	2	2	14	196
คนที่ 28	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 29	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 30	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 31	2	2	2	2	2	2	2	14	196
คนที่ 32	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 33	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 34	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 35	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 36	2	2	2	2	2	2	2	14	196
คนที่ 37	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 38	2	2	2	2	2	2	2	14	196
คนที่ 39	2	2	2	2	2	1	1	12	144
คนที่ 40	2	2	2	2	2	1	1	12	144
	0.092308	0.148077	0.148077	0.025	0.178846	0.164103	0.148077	0.904487	
				ความแปรปรวนของคะแนนรวม				3.045513	
				สัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบาค				0.820178	
				sum x				467	
				sum^2					5571

ค่าความน่าเชื่อมั่นของแบบประเมิน ภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายู = 0.820178

ข้อ	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10	ข้อ 11	ข้อ 12	ข้อ 13	ข้อ 14	ข้อ 15	ข้อ 16	ข้อ 17	ข้อ 18	ข้อ 19	ข้อ 20	ข้อ 21	ข้อ 22	ข้อ 23	ข้อ 24	ข้อ 25	ข้อ 26	ข้อ 27	ข้อ 28	ข้อ 29	ข้อ 30	ข้อ 31	ข้อ 32	ข้อ 33	ข้อ 34	ข้อ 35	ค่ารวม		
ข้อ 1	3	6	2	1	2	2	1	5	5	1	1	2	2	1	1	3	5	1	1	1	1	2	1	2	2	5	3	3	2	3	1	1	2	2	76	5376		
ข้อ 2	5	9	1	1	1	1	2	2	5	1	1	2	5	3	1	5	1	1	4	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	1	1	5	1	1	86	7386	
ข้อ 3	5	2	2	2	2	3	2	2	9	2	2	3	2	3	3	3	2	2	1	1	1	2	1	2	2	2	3	2	2	1	1	1	9	2	1	95	7225	
ข้อ 4	3	6	1	3	1	4	2	2	4	2	2	2	4	3	2	4	2	3	2	4	4	3	4	4	2	2	3	2	2	2	4	2	3	2	1	2	94	8036
ข้อ 5	2	8	2	1	1	4	1	2	7	2	2	3	4	2	2	2	1	2	7	3	5	2	3	2	5	4	3	1	1	3	1	1	3	1	2	95	8025	
ข้อ 6	8	9	1	1	1	6	3	4	8	2	2	2	2	3	2	7	2	2	4	3	2	3	2	1	1	5	3	2	3	3	1	1	1	5	3	104	10015	
ข้อ 7	3	5	3	3	2	5	3	3	5	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	3	3	2	3	3	4	2	2	101	10001	
ข้อ 8	4	3	4	2	2	3	3	3	2	3	2	4	2	4	3	2	4	2	4	4	4	7	4	3	3	4	3	4	3	3	4	4	2	1	4	113	12789	
ข้อ 9	9	6	1	1	1	2	2	9	9	1	1	3	3	6	1	5	4	4	1	2	4	2	3	5	3	1	7	4	2	3	6	4	2	6	4	121	14841	
ข้อ 10	5	5	5	3	1	1	2	3	6	1	3	5	5	4	1	1	1	9	1	3	1	1	1	5	5	9	1	5	4	2	5	5	5	6	7	127	16329	
ข้อ 11	6	7	4	1	1	2	4	4	9	2	2	3	2	2	2	5	9	4	9	3	4	2	5	4	5	1	7	3	2	5	2	3	2	5	5	128	16384	
ข้อ 12	5	5	2	4	3	4	5	4	5	3	2	4	3	3	2	5	4	3	5	3	4	4	5	5	4	5	5	4	2	5	5	2	5	4	2	135	18325	
ข้อ 13	4	9	1	2	2	9	2	2	9	2	2	4	9	3	1	9	1	2	5	4	3	2	8	4	2	7	6	4	2	9	2	2	4	1	1	139	19311	
ข้อ 14	9	9	1	2	1	5	5	9	9	1	2	1	3	5	3	4	1	5	5	2	5	5	4	4	4	5	5	5	5	6	1	3	3	5	5	147	21629	
ข้อ 15	8	9	1	1	1	6	3	4	2	2	3	2	3	3	3	2	8	1	9	6	3	9	4	9	3	2	7	3	2	9	2	2	9	5	3	149	22021	
ข้อ 16	9	5	5	1	1	8	1	9	9	2	3	1	9	8	5	4	4	1	7	1	2	1	3	5	2	2	8	1	2	9	1	1	9	1	9	149	22021	
ข้อ 17	6	5	2	1	1	9	5	1	9	1	1	1	9	7	1	9	1	5	9	6	1	5	5	5	5	1	6	5	3	5	5	5	5	1	5	149	22021	
ข้อ 18	9	9	8	7	1	9	1	7	9	2	1	1	4	3	3	2	4	2	3	4	1	1	1	2	1	4	5	3	6	5	4	6	7	9	151	22801		
ข้อ 19	3	5	4	2	4	5	2	3	5	3	3	3	5	3	7	9	2	5	7	3	4	7	4	4	3	3	7	7	3	3	3	3	5	7	151	22801		
ข้อ 20	7	5	5	1	2	6	1	5	9	7	3	4	3	4	3	6	6	2	4	3	4	7	3	3	4	5	3	5	4	5	3	4	9	4	9	155	24025	
ข้อ 21	8	9	9	8	8	9	9	8	9	8	8	4	9	8	7	9	5	7	1	9	5	5	8	9	8	9	2	3	5	8	9	8	9	4	9	153	24009	
ข้อ 22	7	5	3	5	3	8	2	4	9	3	4	3	5	5	3	5	4	4	5	5	5	3	5	3	5	8	2	3	3	6	2	5	5	5	157	24649		
ข้อ 23	9	9	8	8	1	9	1	7	9	2	3	1	1	7	3	3	7	2	7	3	7	3	3	2	2	8	3	2	7	3	6	6	3	7	159	25361		
ข้อ 24	5	5	3	4	5	9	7	1	1	1	1	1	5	5	5	9	9	9	5	9	5	4	5	4	6	4	9	9	1	9	5	3	5	1	4	171	29241	
ข้อ 25	9	9	2	2	2	9	3	4	9	2	3	9	9	3	3	1	8	1	2	5	3	1	3	4	9	9	7	2	9	1	9	1	8	8	172	29384		
ข้อ 26	9	9	3	3	5	1	7	5	9	3	2	3	9	2	7	9	5	5	9	6	5	5	6	5	5	1	3	3	9	4	5	3	3	5	177	31329		
ข้อ 27	3	9	2	3	2	9	2	1	9	8	8	2	7	7	6	9	7	8	8	3	8	9	7	8	7	3	9	3	2	3	3	2	3	3	4	187	34969	
ข้อ 28	9	9	3	3	2	8	7	5	9	3	3	3	5	7	6	7	9	5	5	9	8	1	4	5	5	3	9	8	3	2	3	3	4	5	7	191	36481	
ข้อ 29	4	4	4	1	3	4	8	9	9	6	2	7	9	9	1	9	1	9	1	9	1	9	5	1	9	9	5	8	9	4	1	2	9	1	9	191	36481	
ข้อ 30	9	9	8	8	1	9	1	7	9	2	3	1	1	7	4	7	4	6	7	3	7	4	6	7	6	2	8	3	8	9	7	7	2	7	196	38416		
ข้อ 31	8	9	9	8	7	7	6	6	9	8	5	5	5	7	4	5	8	4	3	4	2	9	6	8	4	6	8	7	2	1	2	3	3	2	7	197	38809	
ข้อ 32	5	5	3	4	3	4	6	9	9	5	6	8	7	6	5	5	7	8	5	3	5	4	5	5	7	5	3	5	6	9	8	6	7	5	6	199	39901	
ข้อ 33	8	9	3	1	1	9	9	9	9	1	8	4	9	7	1	9	9	6	4	3	8	8	2	4	7	4	6	6	2	7	1	1	9	7	9	200	40000	
ข้อ 34	5	7	3	6	3	7	6	3	7	4	5	4	9	4	3	4	5	6	5	7	2	7	6	7	6	7	8	7	3	9	8	7	8	6	7	201	40401	
ข้อ 35	6	6	3	6	2	4	6	6	1	4	4	2	9	9	6	9	1	9	9	6	4	4	9	9	7	4	1	5	9	9	7	5	5	7	202	40804		
ข้อ 36	9	9	4	6	1	9	9	4	9	6	4	6	9	7	5	9	6	4	1	9	6	6	7	7	7	4	9	7	2	6	3	2	9	3	7	211	44521	
ข้อ 37	5	9	8	8	7	9	7	7	9	6	8	6	7	8	5	9	5	5	5	5	1	7	9	5	6	9	5	6	5	5	5	6	6	5	8	226	51076	
ข้อ 38	9	9	7	3	3	9	1	9	9	3	2	8	3	8	2	9	3	9	9	3	5	9	9	9	9	8	7	3	7	9	3	2	8	5	9	220	49400	
ข้อ 39	6	9	1	4	9	9	9	8	9	2	2	2	9	9	2	9	2	8	8	8	8	3	4	7	7	8	8	6	2	8	6	6	7	220	49400			
ข้อ 40	9	9	2	1	1	9	1	9	9	1	8	9	9	9	1	9	1	9	9	9	9	3	4	9	9	9	9	9	9	9	9	8	9	9	9	247	61009	
รวม	5.366026	4.789025	5.942349	5.007692	4.939974	7.074359	7.507951	6.971795	6.404487	4.482350	4.642385	5.071154	8.25841	5.669231	3.717380	7.76859	6.010256	7.537821	8.202364	6.039356	5.094795	6.458874	5.327364	5.940077	5.558333	7.821474	6.202364	4.676913	4.842385	7.476925	6.540718	5.599359	6.269641	6.766667	713	759		
ความน่าเชื่อถือของระบบ																				2148	741																	
สัมประสิทธิ์ความเสี่ยงของระบบ																				0	92	7851																
sum 1																				6442																		
sum 2																				1121324																		

ค่าความน่าเชื่อถือเครื่องมือวัดความห่างทางสังคม = 0.927

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย
จดหมายขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

แบบสอบถาม การอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจ.ปัตตานี

แบบสอบถามนี้ เป็นวิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางวัฒนธรรมของคนรุ่นใหม่ ที่มีต่อความขัดแย้งและการสร้างสันติภาพในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ คำตอบจากท่านไม่มีถูกหรือผิด จึงตอบได้อย่างอิสระตรงไปตรงมาและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความพยายามทำความเข้าใจในความขัดแย้ง และการสร้างสันติภาพของทุกภาพส่วน การนำเสนอข้อมูลจะเป็นการวิเคราะห์โดยภาพรวม จะไม่เจาะจงความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ผู้วิจัยเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นหลักสำคัญของจริยธรรมการวิจัย เคารพในความเป็นส่วนตัวของผู้ตอบฯ ในสิทธิส่วนบุคคล พฤติกรรมส่วนตัว พฤติกรรมปกปิด เคารพในการเก็บรักษาความลับข้อมูลส่วนตัว โดยขอให้ผู้ตอบฯ ทำหน้าที่เป็นตัวแทน คนรุ่นใหม่ ในพื้นที่นี้ ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตอบทุกข้อคำถามทั้ง 3 ตอน รวม 43 ข้อ ขอขอบคุณอย่างสูงในความร่วมมือของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

กรุณาทำเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน และเติมข้อความในข้อที่ระบุไว้

1. ขณะนี้ท่านเป็นนักศึกษาของคณะใด มหาวิทยาลัยใด ชั้นปีใด?

- () คณะรัฐศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ () 1 () 2 () อื่น ๆ
 () คณะวิทยาการอิสลาม ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ () 1 () 2 () อื่น ๆ
 () คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ชั้นปีที่ () 1 () 2 () อื่น ๆ
 () อื่น ๆ _____

2. ท่านจบการศึกษาระดับมัธยมปลาย หรือเทียบเท่าจากโรงเรียน หรือสถาบันศึกษา ประเภทใด?

- () โรงเรียนมัธยมสายสามัญของรัฐบาลหรือของเอกชน () โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
 () สถาบันการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัย () อื่น ๆ

3. เพศ/ อายุ () ชาย/ อายุ _____ ปี () หญิง/ อายุ _____ ปี

4. ท่านนับถือศาสนาใด () อิสลาม () พุทธ () อื่น ๆ

5. ข้อต่อไปนี้เป็นคุณสมบัติที่ตรงกับตัวท่านเอง ให้เลือกทำเครื่องหมาย X ในช่อง ไม่ใช่ หรือ ใช่

ข้อ	คำถาม	ไม่ใช่	ใช่
5.1	เป็นคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้รวมถึง 4 อำเภอจะนะ-นาทวี-เทพาและสงขลา		
5.2	ท่านและครอบครัวมีสายเลือดมลายู (ออแซฮนยู) พุดมลายู และนับถือศาสนาอิสลาม		
5.3	ใช้ภาษามลายู พูดกันภายในครอบครัวท่าน		
5.4	ท่านให้ความสำคัญในการปฏิบัติศาสนกิจของท่านมาก		
5.5	ปกติท่านนิยมแต่งกายประจำวันด้วยชุดมลายู หรือตามศาสนาบัญญัติมากกว่าชุดสากลทั่วไป		
5.6	ท่านไม่เห็นด้วย กับนโยบายรัฐ ที่จะหลอมรวมเชื้อชาติต่าง ๆ ในประเทศไทยให้เข้ากับความ เป็นไทย และผสานวัฒนธรรมที่หลากหลายให้กลายเป็นวัฒนธรรมหนึ่งเดียวกับความเป็นไทย		
5.7	คนทั่วไปมักมองว่าเชื้อชาติของท่านเป็นผู้ที่ชอบใช้ความรุนแรง หรือเป็นพวกแบ่งแยกดินแดน		

ตอนที่ 2 แบบสอบถามในการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางวัฒนธรรมของสังคม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างรอบคอบ ไขว่คว้าพิณิจของท่านตัดสินใจเลือกก่อนว่า “จะ” หรือ “ไม่จะ” แสดงการกระทำของท่านเองต่อข้อความนั้น ๆ แล้วจึงจัดอันดับให้ตัวเลข โดย วงกลมรอบตัวเลข นั้น ในการเลือกกระทำของท่านเองให้ตรงความจริงของท่านมากที่สุด ในแต่ละข้อความ ถ้าเลือก 4 หรือ -4 หมายถึงต้องการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ในระดับสูงสุด ถ้าเลือก 3 หรือ -3 ต้องการแสดงพฤติกรรมสูงรองลงมา และตามลำดับลงไป จนถึงระดับต่ำที่สุด คือ 1 หรือ -1 ถ้าเลือกที่ 0 คือยังไม่แน่ใจ ยังลังเลใจ หรืออาจเป็นไปได้ ทั้งจะ และไม่จะ ในโอกาสที่เท่า ๆ กัน

- 1) หากเพื่อน-อาจารย์-ที่ปรึกษาเป็นคนต่างวัฒนธรรม-ต่างศาสนา มาชักชวนให้ใช้ชีวิตตามอย่างสากลนิยม ท่านจะตามอย่างสากลนิยม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ตามอย่างสากลนิยม
- 2) หากคนรักหรือแฟนเป็นคนต่างศาสนากับท่าน ท่านยังจะแต่งงานด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่แต่งงานด้วย
- 3) เพื่อนบ้านเพศเดียวกันต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา มานั่งร่วมรับประทานอาหารด้วยกันกับคนในครอบครัวท่าน ท่านจะนั่งร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่นั่งร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน
- 4) ท่านยอมรับการร่วมทำงานกับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาอย่างสนิทใจ เมื่อพวกเขาเข้ามาทำงานด้วยกัน จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ
- 5) ท่านยอมรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้นำรัฐ ซึ่งเป็นคนยุติธรรม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถแม้ว่าเขาจะเป็นคนต่างวัฒนธรรม และต่างศาสนากับท่าน จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ
- 6) หากมีเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคง ทหาร ตำรวจเกิดความสงสัย มาขอตรวจค้นบ้านท่าน ท่านจะยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินยอมให้ตรวจค้นบ้าน
- 7) การไปศาสนสถานของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา (เช่น มัสยิด วัด โบสถ์คริสต์) ท่านจะไว้วางใจในความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไว้วางใจ รู้สึกไม่ปลอดภัย
- 8) ท่านจะนำคำสอนของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา มาปรับปรุงแก้ไขวิถีชีวิตท่าน หากมีเหตุผลพอที่จะให้เชื่อถือได้ และยอมรับได้ จะนำมาปรับปรุงแก้ไข 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่นำมาปรับปรุงแก้ไข
- 9) ในอนาคตหากคู่สมรสท่านเปลี่ยนศาสนาอื่นต่างจากท่าน ท่านจะไม่หย่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะหย่าขาดกัน

- 10) การต้อนรับเพื่อนบ้านที่เป็นคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาเข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณเดียวกันในชุมชนของท่าน ท่านจะต้อนรับเป็นเพื่อนบ้านกันได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ต้อนรับ ไม่สามารถเป็นเพื่อนบ้านกันได้
- 11) การเลือกไปทำงานร่วมกันกับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ในสถานที่ของพวกเขา ท่านจะยอมเลือกทำงานด้วยกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมเลือกทำงานด้วยกัน
- 12) ถ้าคนในวัฒนธรรมเดียวกัน ศาสนาเดียวกันกับท่านเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคม ท่านเห็นควรและยอมรับการคล้อยตามวัฒนธรรมของชนกลุ่มใหญ่ในสังคมเพื่ออยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ จะเห็นควรและยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่เห็นควรและไม่ยอมรับ
- 13) เมื่อท่านเข้าใกล้เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคงเช่น ทหาร ตำรวจ ที่ถืออาวุธสงครามประจำกายอยู่ จะไวใจได้ที่มีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไวใจไม่ได้ว่ามีความปลอดภัย
- 14) โดยปกติทั่วไป หากต้องเดินทางผ่านเข้าไปในย่านชุมชนของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ท่านจะไวใจได้ที่มีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไวใจได้ว่ามีความปลอดภัย
- 15) ถ้ามีคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา เข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกันในชุมชนของท่าน โดยที่ไม่รู้จักเขาเป็นใคร ท่านจะให้เกียรติเคารพในความแตกต่าง 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ให้เกียรติเคารพในความเป็นส่วนตัว
- 16) หากในครอบครัว และญาติพี่น้องไปแต่งงานกับคนต่างศาสนา โดยไม่มีเงื่อนไขการเปลี่ยนศาสนาของทั้ง 2 ฝ่าย จะยอมรับการแต่งงาน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับการแต่งงาน
- 17) เพื่อนข้างบ้านท่านเป็นคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาไม่อยู่บ้านนานหลายวัน ท่านสนใจยินดีดูแลบ้านให้เขา จะสนใจยินดีดูแลบ้านให้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สนใจยินดีดูแลบ้านให้
- 18) ท่านยอมลงทุนทำธุรกิจ หรือ เป็นหุ้นส่วนในกิจการใด ๆ กับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา หรือไม่ จะยอมลงทุน เป็นหุ้นส่วน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมลงทุน ไม่เป็นหุ้นส่วน
- 19) ท่านเทิดทูนวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่านมากกว่าทุกวัฒนธรรม ทุกภาษา ทุกศาสนา จะไม่เทิดทูนมากกว่า 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะเทิดทูนมากกว่า

- 20) เมื่อท่านผ่านด่านตรวจ ณ ป้อมหน่วยงานความมั่นคงของทหารและตำรวจตามจุดต่าง ๆ ขอดตรวจค้น ท่านมักจะไม่หงุดหงิดและสะดวกยินดี 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะหงุดหงิดและไม่สะดวกยินดี
- 21) เมื่อร่วมเวทีสาธารณะ ท่านกล่าววิจารณ์คนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา กรณีที่มีความเห็นต่างและไม่ลงรอยกัน จะไม่วิจารณ์รักษาน้ำใจกันไว้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะวิจารณ์เปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา
- 22) หากเลือกได้ท่านยอมจะย้ายบ้านเข้าไปอาศัยอยู่กับชุมชนที่เป็นคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา กับท่าน จะยอมย้าย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมย้าย
- 23) หากเพื่อนสนิท หรือคน ในวัฒนธรรมและศาสนาเดียวกันไปแต่งงานกับคนต่างศาสนา โดยไม่มีการเปลี่ยนศาสนา ท่านยัง จะยอมรับให้แต่งงานได้ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้แต่งงานได้
- 24) ท่านจะไปอาศัยอยู่ในท่ามกลางเพื่อนบ้านที่เป็นคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา และยินดีเป็นเพื่อนบ้านกับเขา จะไปอาศัยอยู่ด้วย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ไปอาศัยอยู่ด้วย
- 25) ท่านยอมเข้าไปอาศัยอยู่เพื่อประกอบอาชีพในท่ามกลางชุมชนของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาหรือไม่ จะยอมไปอาศัยเพื่อประกอบอาชีพ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมไปอาศัยไม่ไปประกอบอาชีพ
- 26) ท่านยอมรับว่าวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของท่านทำให้ท่านสูญเสียโอกาสในสังคมและการศึกษาของสังคมไทย จะยอมรับ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับ
- 27) โดยปกติท่านออกจากบ้านในตอนกลางคืนดึก ๆ ช่วงไม่มีการประกาศเคอร์ฟิวโรครระบาด ท่านจะใส่ใจในความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ใส่ใจในความปลอดภัย
- 28) การสนับสนุนความคิดเห็นของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาที่ออกมาเรียกร้องความเป็นธรรมของสังคม ท่านจะสนับสนุนความคิดเห็น 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่สนับสนุนความคิดเห็น
- 29) ข้อเสนอแนะการเสนอแนะแก้ปัญหาใด ๆ จากคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาที่ไม่ขัดต่อจริยธรรม และศาสนา ท่านจะเคารพให้เกียรติ 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะยังไม่เคารพหรือให้เกียรติ
- 30) ท่านยินดีให้คนต่างศาสนาเข้ามาแต่งงานกับคนในศาสนาเดียวกันกับท่านได้โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ

จะยินดีให้มาแต่งงาน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยินดีให้มาแต่งงาน

31) ท่านคบหาคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาเป็นเพื่อนสนิทใกล้ชิด เพื่อปรึกษากัน ช่วยเหลือกัน

จะคบหากันเป็นเพื่อนสนิทกัน 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะยังไม่คบหาให้เป็นเพื่อนสนิทกัน

32) ท่านยอมรับคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาให้เข้ามาพัฒนาความเจริญให้กับชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่หรือไม่

จะยอมรับให้เข้ามา 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ยอมรับให้เข้ามา

33) คนต่างวัฒนธรรม-ต่างศาสนา รู้สึกถูกคุกคามแล้ววิพากษ์วิจารณ์ วัฒนธรรม ศาสนาของท่าน ท่าน

จะไม่ตอบโต้แล้วรับฟัง 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะตอบโต้และไม่รับฟัง

34) การไปร่วมชุมนุมเพื่อเรียกร้องหรือแสดงความคิดเห็น สิทธิอันชอบธรรมทั่วไปด้วยสันติวิธี ปราศจากอาวุธ

จะมั่นใจมีความปลอดภัย 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่มั่นใจ ไม่ปลอดภัย

35) ท่านส่งเสริมให้มีการเพิ่มจำนวนประชากรของคนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนาที่เข้าในอาศัยพื้นที่ท่าน

จะส่งเสริม 4 3 2 1 0 -1 -2 -3 -4 จะไม่ส่งเสริม

ตอนที่ 3 สสำรวจความเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในชุมชน

อ่านข้อคำถามแล้ว ทำเครื่องหมาย X ลงในช่องคำตอบที่ท่านเลือก

ท่านมีความคิดเห็นแบบใด ต่อมุมมองที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในแต่ละข้อ ดังต่อไปนี้ (ตอบครบทั้ง 3 คำถาม)

คำถาม	ศาสนา วัฒนธรรม เดียวกับท่าน	ศาสนา วัฒนธรรม ต่างกับท่าน	วัฒนธรรมและ ศาสนาไม่ใช่ ประเด็นสำคัญ ในกาพิจารณา	ไม่รู้	ขอไม่ ตอบ
1) อนาคตท่านมีลูก ท่านจะส่งลูกไปเรียนในโรงเรียนใด					
2) หากท่านต้องย้ายที่อยู่ใหม่ ถ้าเลือกได้ ท่านจะไปอาศัยอยู่ในชุมชนใด					
3) หากท่านต้องย้ายที่ทำงานใหม่ ถ้าเลือกได้ ท่านอยากจะทำงานในสถานที่ทำงานใด					

ที่ อว ๖๘๐๐๗.๒/๐๐๐๘

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ถ.กาญจนวนิชย์ อ.หาดใหญ่
 จ.สงขลา ๙๐๑๑๐

๙๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย
 เรียน คณบดีคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
 สิ่งที่มาด้วย แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายธัญกรณ์ หิรัญญ์ไพสิฐกุล รหัสนักศึกษา ๖๐๑๐๐๒๒๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตร
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา อยู่ระหว่างการทำวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์
 เรื่อง “ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติบทความหลากหลายทางวัฒนธรรม
 ในจังหวัดปัตตานี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
 ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะรอนิง สาแลมิง
 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งการศึกษาวินิจฉัยดังกล่าวมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูล
 โดยใช้แบบสอบถามความห่างทางสังคม จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดปัตตานี นั้น

สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นายธัญกรณ์
 หิรัญญ์ไพสิฐกุล เป็นผู้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัย ได้แก่
 นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ชั้นปีที่ ๑-๒ ที่อยู่ระหว่างศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๖๔ จำนวนทั้งสิ้น
 ๖๕ คน โดยแบ่งเป็นนักศึกษาชาย จำนวน ๒๕ คน และนักศึกษาหญิงจำนวน ๔๐ คน ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็น
 ผู้ติดต่อประสานงานในรายละเอียดโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย หากมีข้อมูลสอบถามเพิ่มเติมประการใด
 กรุณาติดต่อนายธัญกรณ์ หิรัญญ์ไพสิฐกุล หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑ ๕๓๔ ๐๓๐๓ สถาบันสันติศึกษาหวังเป็น
 อย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒน์)

ผู้อำนวยการสถาบันสันติศึกษา

งานหลักสูตร สถาบันสันติศึกษา

โทร. ๐-๗๕๒๘-๙๔๕๐

โทรสาร. ๐-๗๕๒๘-๙๔๕๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตร สถาบันสันติศึกษา โทร. ๙๔๕๐

ที่ มอ ๐๐๗.๒/๖๕-๐๐๑๑

วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย

เรียน คณบดีคณะรัฐศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี

ด้วยนายธณัญกรณ์ หิรัญญไพสิฐกุล รหัสนักศึกษา ๖๐๑๐๐๒๒๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา อยู่ระหว่างการทำวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติบทความหลากหลายทางวัฒนธรรมในจังหวัดปัตตานี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิมรย์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะรอนิง สาแลมิง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งการศึกษาวินิจฉัยดังกล่าวมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความห่างทางสังคม จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดปัตตานี นั้น

สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นายธณัญกรณ์ หิรัญญไพสิฐกุล เป็นผู้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ ๑-๒ ที่อยู่ระหว่างศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๖๔ จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๐ คน โดยแบ่งเป็นนักศึกษาชาย จำนวน ๕๐ คน และนักศึกษาหญิงจำนวน ๑๒๐ คน ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานในรายละเอียดโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย หากมีข้อมูลสอบถามเพิ่มเติมประการใด กรุณาติดต่อ นายธณัญกรณ์ หิรัญญไพสิฐกุล หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑ ๕๓๔ ๐๓๐๓ สถาบันสันติศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒน์นะ)

ผู้อำนวยการสถาบันสันติศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตร สถาบันสันติศึกษา โทร. ๙๔๕๐

ที่ มอ ๐๐๗.๒/๖๕- ๐๐๑๖

วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิทยาการอิสลาม วิทยาเขตปัตตานี

ด้วยนายธัญญกรณ์ ทิรัญญูไพสิฐกุล รหัสนักศึกษา ๖๐๑๐๐๒๒๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา อยู่ระหว่างการทำวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติบทความหลากหลายทางวัฒนธรรมในจังหวัดปัตตานี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสันติศึกษา โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะรอนิง สาแลมิง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งการศึกษาระดับปริญญาโทดังกล่าวมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความห่างทางสังคม จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งคือนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดปัตตานี นั้น

สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นายธัญญกรณ์ ทิรัญญูไพสิฐกุล เป็นผู้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะวิทยาการอิสลามชั้นปีที่ ๑-๒ ที่อยู่ระหว่างศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๖๔ จำนวนทั้งสิ้น ๘๐ คน โดยแบ่งเป็นนักศึกษาชาย จำนวน ๓๐ คน และนักศึกษาหญิงจำนวน ๕๐ คน ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานในรายละเอียดโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย หากมีข้อมูลสอบถามเพิ่มเติมประการใด กรุณาติดต่อนายธัญญกรณ์ ทิรัญญูไพสิฐกุล หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑ ๕๓๔ ๐๓๐๓ สถาบันสันติศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒน์)

ผู้อำนวยการสถาบันสันติศึกษา

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากโปรแกรม SPSS

Frequency Table

		Statistics					
		FacUni	Background	Gender	Age	Religion	MeanNo5
N	Valid	320	320	320	320	320	320
	Missing	0	0	0	0	0	0
Mean		1.69	1.70	1.69	19.59	1.91	11.63
Std. Error of Mean		.045	.026	.026	.062	.016	.111
Std. Deviation		.809	.459	.463	1.116	.292	1.980
Minimum		1	1	1	18	1	7
Maximum		3	2	2	23	2	14

1. ขณะนี้ท่านเป็นนักศึกษาของคณะใด มหาวิทยาลัยใด ชั้นปีใด?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	คณะรัฐศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ 1 หรือ 2	170	53.1	53.1	53.1
	คณะวิทยาการอิสลาม ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ 1 หรือ 2	80	25.0	25.0	78.1
	คณะศิลปศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ชั้นปีที่ 1 หรือ 2	70	21.9	21.9	100.0
	Total	320	100.0	100.0	

2. ท่านจบการศึกษาระดับมัธยมปลาย หรือเทียบเท่าจากโรงเรียน หรือสถาบันศึกษา ประเภทใด?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	โรงเรียนมัธยมสายสามัญของ รัฐบาลหรือของเอกชน	96	30.0	30.0	30.0
	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม	224	70.0	70.0	100.0
	Total	320	100.0	100.0	

3. ท่านเป็นเพศใด

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ชาย	99	30.9	30.9	30.9
หญิง	221	69.1	69.1	100.0
Total	320	100.0	100.0	

3.1 ท่านอายุ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 18 ปี	35	10.9	10.9	10.9
19 ปี	142	44.4	44.4	55.3
20 ปี	95	29.7	29.7	85.0
21 ปี	29	9.1	9.1	94.1
22 ปี	6	1.9	1.9	95.9
23 ปี	13	4.1	4.1	100.0
Total	320	100.0	100.0	

4. ท่านนับถือศาสนาใด

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid พุทธ	30	9.4	9.4	9.4
อิสลาม	290	90.6	90.6	100.0
Total	320	100.0	100.0	

MeanNo5 ข้อ 5 ภาพพจน์เหมารวมหลาย

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 7	12	3.8	3.8	3.8
8	22	6.9	6.9	10.6
9	27	8.4	8.4	19.1
10	19	5.9	5.9	25.0
11	39	12.2	12.2	37.2
12	65	20.3	20.3	57.5
13	86	26.9	26.9	84.4
14	50	15.6	15.6	100.0
Total	320	100.0	100.0	

t-TEST GROUPS=Background (1 2)

/MISSING=ANALYSIS

/VARIABLES=MeanPart2

/CRITERIA=CI(.95).

t-Test

Group Statistics

	Background	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
MeanPart2	โรงเรียนมัธยมสายสามัญของ รัฐบาลหรือของเอกชน	96	3.798	1.2297	.1255
	โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม	224	4.550	1.1542	.0771

t-TEST GROUPS=Gender (1 2)

/MISSING=ANALYSIS

/VARIABLES=MeanPart2

/CRITERIA=CI(.95).

t-Test

Group Statistics

	Gender	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
MeanPart2	ชาย	99	4.005	1.2755	.1282
	หญิง	221	4.467	1.1769	.0792

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
MeanPart2	Equal variances assumed	1.477	.225	-5.234	318	.000	-.7516	.1436	-1.0342	-.4691
	Equal variances not assumed			-5.102	169.962	.000	-.7516	.1473	-1.0424	-.4608

CORRELATIONS

```

/VARIABLES=MeanPart2 MeanNo5_New
/PRINT=TWOTAIL NOSIG
/STATISTICS DESCRIPTIVES
/MISSING=PAIRWISE.

```

Correlations

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
MeanPart2	4.324	1.2250	320
MeanNo5	11.630	1.980	320

Correlations

		MeanPart2	MeanNo5_New
MeanPart2	Pearson Correlation	1	.364**
	ความห่างทางสังคม Sig. (2-tailed)		.000
	N	320	320
MeanNo5_New	Pearson Correlation	.364**	1
	ภาพพจน์โดยรวมฯ Sig. (2-tailed)	.000	
	N	320	320

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Correlations

[DataSet1] C:\Users\Dell\OneDrive\Desktop\Thesis_PKorn\Data P Kporn Thesis 14.02.2565.sav

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
Age	19.59	1.116	320
MeanPart2	4.324	1.2250	320

Correlations

		Age	MeanPart2
Age	Pearson Correlation	1	.178**
	Sig. (2-tailed)		.001
	N	320	320
MeanPart2	Pearson Correlation	.178**	1
	Sig. (2-tailed)	.001	
	N	320	320

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Chart Builder.

GGRAPH

/GRAPHDATASET NAME="graphdataset" VARIABLES=Age MeanPart2 MISSING=LISTWISE

REPORTMISSING=NO

/GRAPHSPEC SOURCE=INLINE.

BEGIN GPL

SOURCE: s=userSource(id("graphdataset"))

DATA: Age=col(source(s), name("Age"))

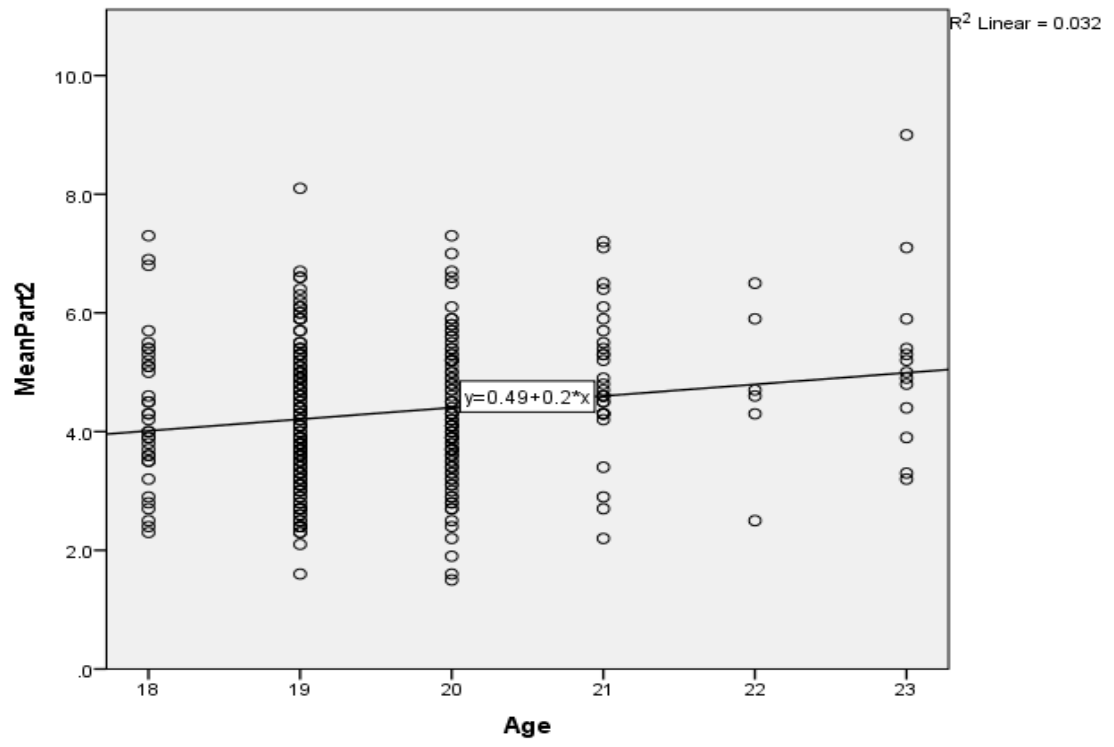
DATA: MeanPart2=col(source(s), name("MeanPart2"))

GUIDE: axis(dim(1), label("Age"))

GUIDE: axis(dim(2), label("MeanPart2"))

ELEMENT: point(position(Age*MeanPart2))

END GPL.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นายธนัญกรณ์ หิรัญญ์ไพสิฐกุล	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	6010022001	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยา)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2528

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

รองประธานกรรมการมูลนิธิ ร่วมใจร่วมพลัง สาขาปัตตานี ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

การนำเสนอผลงานต่อที่ประชุมวิชาการ

ธนัญกรณ์ หิรัญญ์ไพสิฐกุล, ศรีสมภพ จิตรภิมรณศรี และมะรอนิง สาแลมิง. (2565, 19-20 พฤษภาคม น. 556-569). ความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์เหมารวมเชื้อชาติมลายูกับความห่างทางสังคมของคนรุ่นใหม่ในจังหวัดปัตตานี. [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมวิชาการระดับชาติศึกษาศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 9 และนานาชาติ ครั้งที่ 5 เรื่องนวัตกรรมเพื่อการศึกษาแบบองค์รวม: การเปลี่ยนผ่านจากภาวะปกติใหม่สู่ความปกติที่เปลี่ยนไป, ปัตตานี, ประเทศไทย.